

KDO SE SPRENEVEDA ?

Tribuna

© Revolver

odžejja in osveži

RADIO
STUDENT

89.3%

Odgovorni urednik:
Primož Zevnik

Glavni urednik:
Marko Hercog

Študentska problematika:
Peter Brecl

Kultura:
Aleš Šteger
Gorazd Trušnovec

Objektivizacija subjektivnega:
Veseli Volk

*Družbeno-informativni sklop
(ekološka priloga):*
Mitja Čander

Urednik fotografije:
Matej Fišer

Prelom:
Simon Ručigaj

Lektorji:
Tina Verovnik,
Tina Zagernik,
Petra Tomazin

Predsednik sveta Tribune:
Jaka Repanšek

Prispevke lahko prinesete ali pošljete na uredništvo ali na uradne ure urednikov.

Izhaja vsak prvi ponedeljek v mesecu.
Cena 150 SIT, 10 ATS, 1.5 DEM, 1250 ITL.

Spoštovani bralci!

Z veseljem lahko za to številko trdimo, da je programska. Programska do te mere, ker se ukvarja z izredno zanimivim in zapletenim vprašanjem ekologije. Tej je posvečen celoten družbeno-informativni sklop. Posebej smo ga pripravili na recikliranem papirju in kar je najintersentnejše: o ekologiji ne razmišlja kdorsigabodi, temveč mladi pisci in esejisti, ki do nje vzpostavljajo zelo radikalno in v nekaterih segmentih konzervativno vizijo ekoloških problemov. Anketa, ki smo jo pripravili med našimi politiki, je zastrašujoča, saj se vidi, da je našim politikom vprašanje do ekoloških tem le dnevnopolitični imidž, ki nima kaj dosti skupnega s temeljno analizo.

Druga velika tema te številke pa so študnetski boni in njihovo državno subvencioniranje. Če bo namreč država oziroma vladajoča klika določenih politikov ukinila edino, kar lahko študentom danes ukine, torej subvencionirano prehrano, se bomo skupaj z Radiom Študent potrudili in zanimali velike študentske demonstracije, v kolikor peticije ne bodo uspele. Vladi lahko samo mirno predlagamo, da, če hoče mirne dneve, naj se ne igra s potrpljenjem študentov. V kolikor bo posegla v naše najvitalnejše dele in nam skušala ukiniti bone, ter nas s tem prisiliti, da bom zaradi izredno visokih cen prehrane prenehali s študijem, se bomo začeli posluževati vseh sredstev, da to prepričimo. In še najmanjši pritisk bodo demonstracije. Očitno že razmišljanje o ukinitvi bonov kaže na to, da dnevna politika ne potrebuje intelektualcev, kar kaže na njeno parvenijstvo in globoko moralno dekadenco. Toliko v opozorilo.

Čas je na naši strani, spoštovani študenti. Strnimo svoje vrste in se uprimo, ko bodo izkoriščene vse legalne možnosti.

Odgovorni urednik Primož Zevnik

KAZALO

STRAN
4
BITKA ZA BONE

STRAN
14
NEDOREČENI
PROJEKT
MODERNIZMA

STRAN
26
THE CRAMPS

STRAN
29
POLOVIČNI FAF

STRAN
33
MESTO ŽENSK V
MESTU LJUBLJANA

STRAN
42
ETNOLOŠKI ZAPISI
JANEZA TRDINE

BITKA ZA BONE

Med študenti vre. Boni so postali predmet pogovora vseh, ki jim prehranjevanje z njimi omogoča spodobno preživetje. Postali so tudi redni obrok predvolilne kuhinje tako študentskih kot državnih volitev. Državni proračun je namreč prav zaradi volitev naslednje leto že sedaj v razpravi. Tako se je konec septembra vladajoča koalicija pogajala o višini in porazdelitvi sredstev proračuna in zraven razmišljala, kako bi si nabrala čimveč plusov, s katerimi bi si pridobila volilce. In tako se je ujela v lastno zanko na področju, kjer je mislila, da bo šlo vse gladko - pri univerzalnem otroškem dodatku.

Ta je namreč postavil socialne prispevke na glavo. Zahteva LDS, da ostane proračun v mejah 570 milijard tolarjev, je delež za socialo zmanjšala. Tako so boni za študentsko

Tiskovna konferenca študentske vlade pred Državnim zborom.

prehrano izpadli iz vseh kombinacij.

To je spodbudilo ŠOU v Ljubljani, da je v izjavi za javnost zapisala, da je ignoranca države, pristojnih ministrstev in strank, ki tudi za ceno želodcev študentov ne skušajo razumeti tovrstne problematike, šla vendarle predaleč. Zato je na 32. Redni seji študentska vlada sklenila, da ne pristane na ukinitve študentske prehrane s strani države in da se bodo v primeru, če se kaj takega stori, prisiljeni poslužiti vseh razpoložljivih načinov, s katerimi razpolaga civilna družba.

Po tako burnem odzivu študentske populacije in javnosti na informacijo, da v državnem proračunu za naslednje leto ni načrtovanih sredstev za subvencioniranje študentske prehrane, se je koalicija dogovorila, da subvencijo priskrbijo s prerazporeditvijo sredstev v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Do zaključka pogajanj se je tako v proračunu '96 za subvencioniranje študentske prehrane nabralo 668 milijonov tolarjev.

Vendar pa ni šlo brez zapletov, saj je med usklajevanjem proračuna v javnost prihajalo veliko kontroverznih informacij. Tako smo bili v oddaji Radia Študent priča medsebojnemu obtoževanju predstavnikov koalicije, katere stranka podpira univerzalni otroški dodatek skupaj s subvencioniranjem študentske prehrane, in katere ne. Predstavniki LDS-a je dejal, da so bili SKD proti predlogu o vračilu subvencioniranja v proračun, Stane Firm (SKD) je obtoževal nazaj in bil - začudujoče - usklajen z glavnim tajnikom ZL. Oba sta zatrdila, da se je LDS še dan pred tem zavzemala za

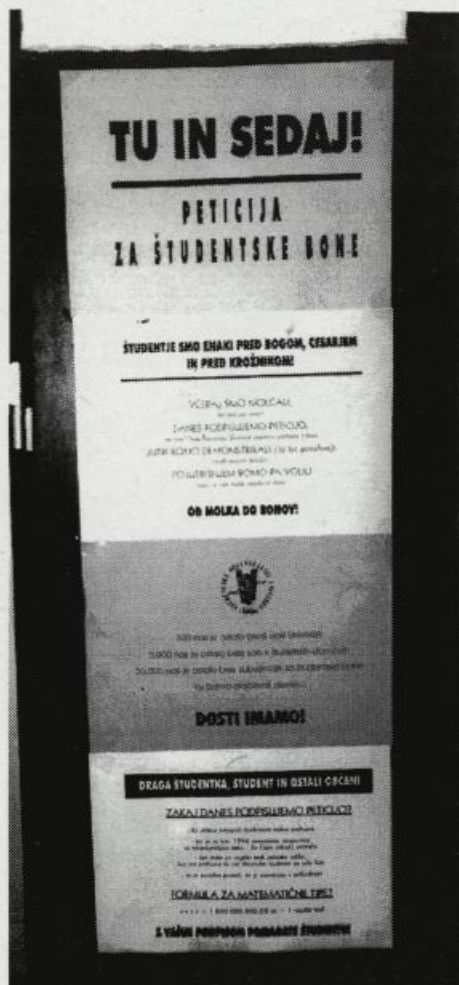
univerzalni dodatek, ki bi pokrival tudi prehrano študentov.

Subvencioniranje je torej ostalo, višina pa je po besedah Valterja Kobala, predsednika študentske vlade, enaka nič, saj bi za leto 1996 potrebovali 1.8 milijarde tolarjev, ki bi zagotavljali, da študentje ne ostanejo na robu preživetja. Primož Kovačič, študentski minister za socialo in zdravstvo pa je dodal, da če se višina subvencije ne bo povečala, se bodo boni podražili za najmanj 60 odstotkov, ali pa jih bo manj. Dodal je še, da je subvencioniranje edina stvar, ki jo država daje študentom. Vlada je namreč za študentsko prehrano za leto 1994 namenila 956 milijonov in za leto '95 okroglo milijardo tolarjev, s čimer je bilo zagotovljeno, da so študentje dobili vsaj en topel obrok na dan.

Zakaj univerzalni otroški dodatek ni dovolj

Vlada se je odločila, da bo v maju uvedla univerzalen otroški dodatek, za katerega bo potrebno nameniti dodatnih 6 milijard tolarjev. Seveda, če se bodo vsi starši sploh odločili zanj, saj naj bi glede na trenutno višino zajamčene plače dodatek znašal borih 2400 tolarjev na mesec. Podatki o tistih, ki so že sedaj upravičeni do otroškega dodatka namreč kažejo, da se kar 80000 družin ni odločilo za pomoč v tej obliki, čeprav bi ga lahko dobili. Večina študentov bi tako dobila okrog 2000 tolarjev na mesec ali okoli 7% zajamčenega osebnega dohodka, manj premožni pa nekoliko več, kar bi zadoščalo le za nakup kruha in mleka v enem mesecu.

Eden izmed očitkov, ki se pojavljajo v

Spomenik demokraciji?

javnosti proti povišanju subvencije za prehrano je prav univerzalizem pri podeljevanju študentskih bonov vsem študentom, ne glede na socialni položaj in prebivališče - ali stanujejo pri starših, sorodnikih, v privatnih sobah ali pa so v študentskih domovih. Ali ni univerzalni otroški dodatek tudi ena izmed takih pravic, ki bi izenačila tiste na robu preživetja s tistimi, ki jim bo ta le dodaten luksuz, za katerega ni prave osnove?

Študentje potrebujejo bone

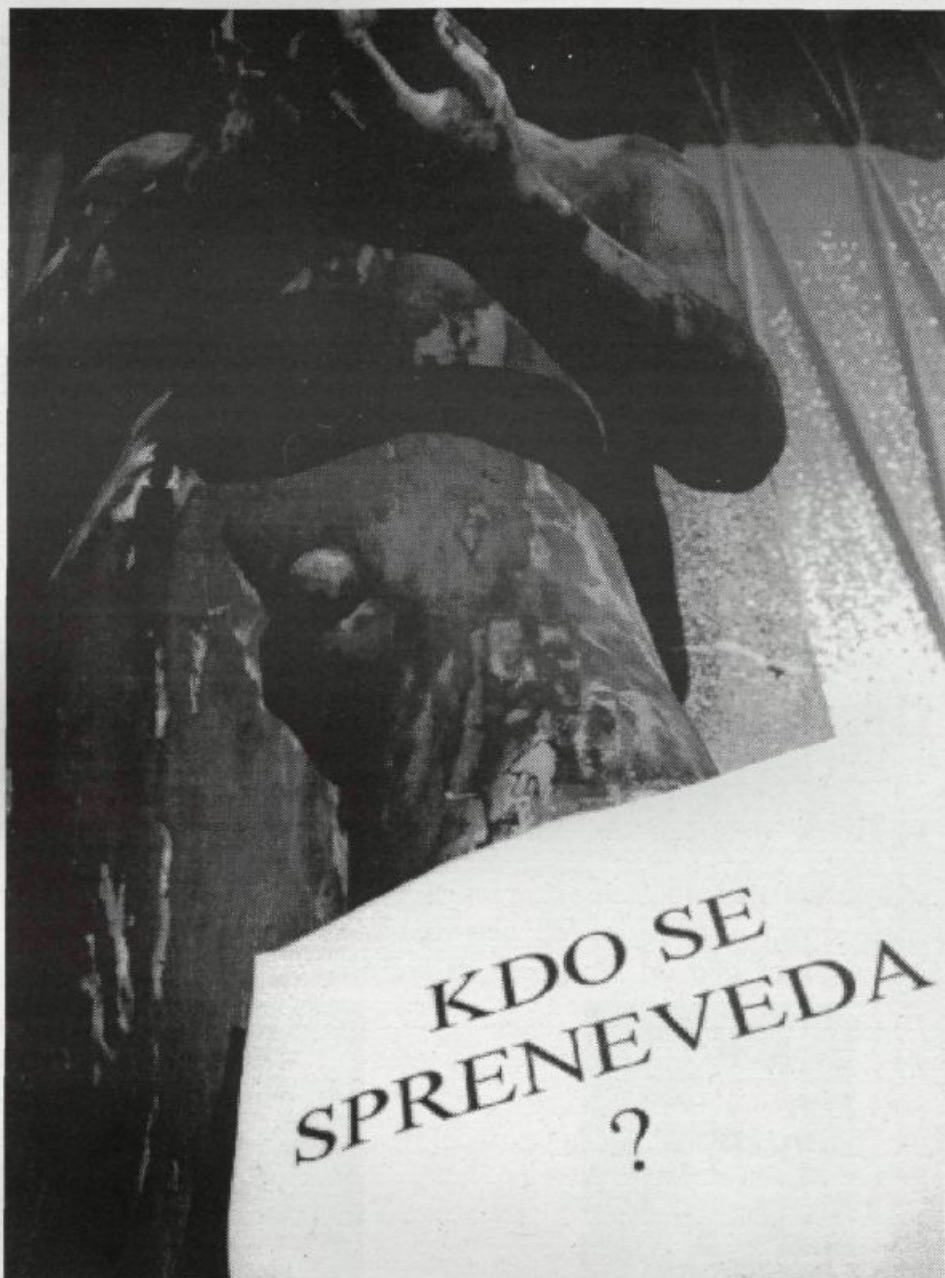
V Sloveniji je med 65.682 podeljenimi štipendijami le 18.134 dodeljenih študentom, njihova povprečna višina pa znaša 12.700 tolarjev, kar ne zadošča za pokritje najnujnejših stroškov, kot je prehrana ali prebivanje v Ljubljani ali Mariboru. Hkrati pa v obsežnem študijskem programu ni zagotovljenega časa, ki bi zadoščal za samostojno pripravo toplega obroka. Kar 83 odstotkov študentov se prehranjuje s pomočjo bonov za hrano. 40 odstotkov to počne štirikrat tedensko, 30 odstotkov pa dvakrat na teden. Seveda ni zanemarljiv tudi podatek iz raziskave zdravstvenega doma za študente, da se je od uvedbe prehrambenih bonov dalje, stalno zmanjševalo število študentov z zdravstvenimi težavami prebavil, kot so bolečine in slabosti želodca, ulkusne bolezni idr., ki so povezane z neredno in nezdravo prehrano. Velika večina namreč ne bi šla na kosilo, če študentska prehrana ne bi bila subvencionirana. Šlo bi v najbližjo trgovino in kupili sendvič ali pa do najbližjega kioska z bureki, hot dogi in ostalim fast foodom. To se je že dogajalo pred uvedbo študentskih bonov.

Promocija zdrave prehrane

Za kanček cinizma je poskrbela tudi sama republiška vlada. Pred nedavnim sta kmetijski minister Jože Osterc in minister za zdravstvo Božidar Voljč govorila na okrogli mizi o promociji zdrave prehrane v Radencih. Eno izmed izhodišč je bil način, kako doseči, da se bodo ljudje začeli pravilno prehranjevati. Da jemo preveč mesa ter premalo sadja, zelenjave in žitaric, je bila splošna ugotovitev o prehranjevalnih navadah Slovencev. Rešitev naj bi bila boljše izobraževanje otrok o zdravi hrani. Niso pa pozabili dodati, da so ravno cene tiste, ki zavirajo kakršen koli napredek v tej smeri.

Nič pa se ni govorilo o tem, da bi bil eden izmed načinov, ki bi naučil mlade pravilno jesti, zmanjšal število obolelih za različnimi oblikami raka in ostalih bolezni, ki so posledica nezdravega prehranjevanja, morda prav primerno visoko subvencioniranje prehrane šolajoče mladine. Mogoče bo vladi nekoč uspelo pripraviti analizo, ki bi pokazala, kaj je za državo dražje - preventiva na socialnem področju ali kurativa v zdravstvu in kako bi se katera izmed obeh strategij odražala v splošnem družbenem in gospodarskem stanju Slovenije.

Težave z morebitno ukinitvijo študentskih bonov oziroma z njihovo podražitvijo namreč ne bi nastopile samo v plitkih študentskih žepih, ampak bi to pomenilo tudi veliko izgubo za gostinska podjetja v Ljubljani in Mariboru, saj veliko lokalov služi prav na njihov račun. S povečanjem števila gostov je nastala potreba tudi po zaposlitvi večjega števila delavcev v tej

Brez besed...

panogi, kar je posredno povzročilo tudi manjši odliv socialne pomoči za nezaposlene in hkrati več pobranih davkov. Tudi ponudbe v gostinskih lokalih se je v zadnjih štirih letih kvalitativno izboljšala, s čimer so poleg študentov bolj zadovoljni tudi drugi uporabniki gostinskih storitev.

Tudi proti podražitvi študentske prehrane se dvigujejo glasovi

Tako očitki letijo predvsem na ŠOU, ki je po besedah Kristjana Verbiča, bivšega poslanca v študentskem parlamentu, sama stonila marsikaj, s čimer je dala argumente državi za zmanjševanje subvencije iz leta v leto in celo, da se jo ukine. Nase je namreč prevzela odgovornost za distribucijo študentskih bonov in za upravljanje s temi sredstvi. Študentje bi morali biti po njegovem mnenju toliko zreli, da bi nepravilnosti, ki so se pojavile na začetku letošnjega leta sankcionirali in s tem pokazali, da so zreli in sposobni upravljati takšno institucijo in javna sredstva. "Žal tega študentska organizacija v

tem primeru ni znala pokazati. Tako je na pogajanjih z ministrstvom za delo, družino in socialo prav to argument za ukinitve subvencije," je dodal. Prav te nepravilnosti so tudi povzročile, da je višina subvencije tako nizka, kar je potrdil na tiskovni konferenci vlade tudi finančni minister Mitja Gaspari, ki je dejal, da ŠOU dobi dovolj, glede na to, kako se ta denar uporablja.

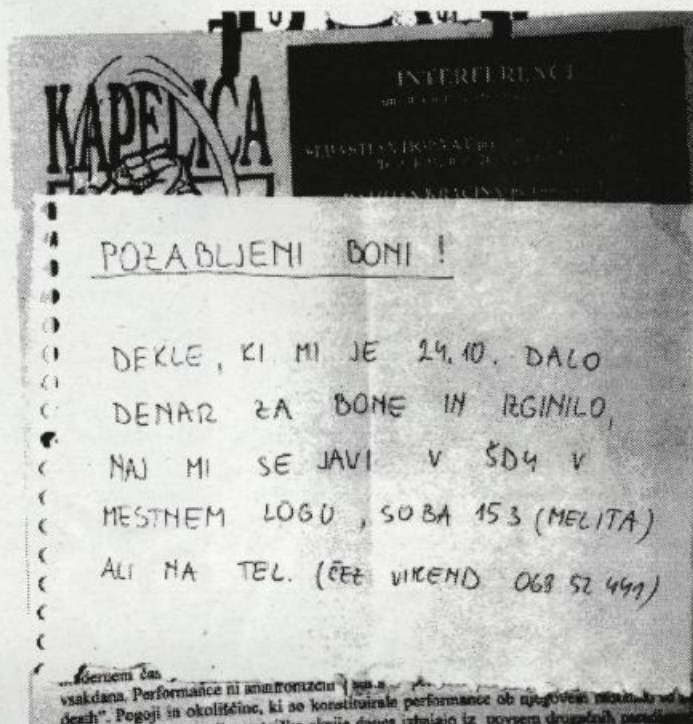
V zvezi s tem je tudi predstavnik LDS-a v oddaji radia Študent povedal, da sedaj ni nobenega kontrolnega mehanizma, ki bi nadziral porabo denarja davkoplačevalcev pred zlorabami s strani študentskih organizacij v Ljubljani in Mariboru. Zato se bo LDS zavzemal, da se stvari zakonsko uredijo, saj je subvencioniranje študentske prehrane edina postavka v proračunu, ki nima zakonske podlage. Da so nepravilnosti obstajale, je potrdil tudi Valter Kobal in dodal, da bodo krivci sankcionirani, vendar pa to še ni razlog, da se zaradi tega kaznuje vse študente.

Tako se je zgodila peticija

Pobudniki so bili v mariborski študentje, ki se jim je pridružila še ljubljanska organizacija, s katero so akcijo uskladili. V ponedeljek, 23. oktobra, ko so začeli zbirati podpise na vseh ljubljanskih fakultetah, študentskih domovih in na nekaterih drugih javnih mestih, je peticijo podpisalo kar 4000 ljudi. Naslednji dan se je vlada študentske organizacije v Ljubljani preselila pred državni zbor. Tam so priredili tiskovno konferenco in zbirali podpise mimoidočih - zlasti seveda poslanskih - za podporo zahtevi po povišanju sredstev za študentsko prehrano. To so dobili od vseh strank, ob predaji 5000. podpisov mariborskih študentov predsedniku države Milanu Kučanu, je tudi ta njihovo zahtevo podprl in kot je izjavil za Radio študent, je na strani študentov tudi predsednik vlade Janez Drnovšek in vlada. Kljub temu pa potrebnega denarja še vedno ni.

Če bo obveljala sedanja višina subvencije v proračunu za leto 1996, so študentje, po besedah Kobala pripravljeni iti tudi na cesto, saj se bo država tako odpovedala študentom in s tem tudi intelektualcem. Samo obnova kuhinje v DZ je stala toliko, kot stane enomesečno subvencioniranje prehrane. Hkrati pa imajo poslanci veliko cenejše obroke kot jih imajo študenti. Tako se lahko zgodi, da se bodo študentje demonstrativno zgrnili v prenovljeno menzo parlamenta. Za to akcijo obstaja velika možnost, saj so po doslej zbranih podatkih v podporo dobili že več kot 17.300 podpisov.

Dagmar Vidmar

Tudi tako se pride do bonov.

JURA AQISITA ali PRIDOBLJENE PRAVICE NE DAMO!

Ni težko ugotoviti, kaj si študentje mislijo o sedanji politiki vlade glede študentske prehrane. Tako v naši anketi nismo naleteli niti na enega samega študenta, ki bi tako politiko podprl - še več, nobenega ni bilo, ki vlade ne bi kritiziral.

Luciano, FS: Bilo bi dobro, da vlada poskrbi tudi za svoje študente, saj bodo ti čez nekaj časa gonilna sila države. Sedaj, ko imajo mali ljudje v Sloveniji velike finančne težave in se denar ne pobira po cestah, bi morala vlada nekoliko bolj poskrbeti za socialo. Gladovna stavka bi bila najlažja oblika protesta proti taki politiki, saj bomo brez bonov tako ali tako lačni.

Suzana, FDV: Mislim, da bi država morala študentom omogočiti bone. To je v bistvu še edina stvar, za katero vlada poskrbi. Ker ne odobravam zamenjave bonov za otroški dodatek oziroma, da vlada noče več subvencionirati bonov v zadostni meri, sem peticijo že podpisala.

Miha, FKT: Vlada je pokazala, da ni zainteresirana za študente, saj bi v nasprotnem primeru dala več. Sedaj je na strani študentov, kaj bomo v zvezi s tem naredili. Sam sem pripravljen soorganizirati tudi kakšen protest, če bo potrebno.

Martina in Urša, FF: Fora je v tem, da bonov sploh še nimava. Zdaj jih kupujeva prvič. Ne bi bilo prav, če bi jih ukinili ali podražili, ker je poceni hrana res neka prednost, ki jo imamo študentje v pomoč pri študiju.

Študentske volitve 95/96 ali kako se je kalilo jeklo

Poslanci (65 izbrancev) v študentskem parlamentu, ki bodo v študijskem letu 95/96 guli poslanske klopi, špricali faks, služili s sejinami in mogoče zastopali tudi "vaše interese", ker ste vi tako želeli:

Josip Mihalic	VUŠ
Tony Mlakar	VUŠ
Dora Krstič	FSD
Franc Ajnihar	VNZ
Boštjan Traven	VTV
Damijan Barut	VPP
Danijel Panger	VPP
Karmen Pavrič	VZD
Dragan Pejič	VZD
Alenka Brlogar	PFL
Mateja Lovše	PFL
Uroš Priml	PFL
Jože Žugec	PFL
Roman Gustinčič	FF
Tino Mamič	FF
Sabina Šivic	FF
Uroš Urbanija	FF
Matej Arzenšek?	EF
Peter E. Grošelj?	EF
Gregor Sakovič?	EF
Alen Vitezič?	EF
Gorazd Gorenc	PF
Martin Maček	PF
Klemen Šešok	PF
Marko Bulc?	FDV
Andrej Prepeluh?	FDV
Tjaša Žgavec?	FDV
Marko Kolenc	DIF
Matej Majerič	DIF
Jožef Poje	FS
Andrej Rant	FS
Boštjan Štrukelj	FS
Miran Bezjak	FER
Ivan Černe	FER
Bogdan Jeram	FER
Jan Kocbek	FER
Gregor Macedoni	FER
Zvijezdan Mikič	FER
Gregor Čok	FAGG - Arhitektura
Robert Recek	FAGG - Arhitektura
Blaž Mozetič	FAGG - Gradbeništvo in geodezija
Martin Pregelj	FAGG - Gradbeništvo in geodezija
Janez Povh	FNT - Matematika
Danijel Čemas	FNT - Fizika
Igor Bončin	FNT - Montanistika
Sašo Šturm	FNT - Montanistika
Saša Fras	FNT - Farmacija
Barbara Gorjup	FNT - Farmacija
Roman Radež	FNT - Kemija
Jernej Stare	FNT - Kemija
Aleksander Vrhovšek	FNT - Kemija
Mitja Kadi	FNT - Tekstilna tehnologija
Bara Hieng	BTF - Agronomija
Mihael Plevnik	BTF - Agronomija

Pridobivanje volilcev s čipsom in bonbončki na EF.

Matej Podgornik	BTF - Živilstvo
David Fučka	BTF - Gozdarstvo
Marko Jevšek	BTF - Biologija
Tilen Kokelj	BTF - Lesarstvo
Kristjan Bukovec	BTF - Zootehnika
Jože Metličar	VF
Rober Blumauer	MF
Katja Kopriva	MF
Rok Zbačnik	MF
Tatjana Kaučič	AG
Niko Smrekar	AGRFT
Anita Kavčič	ALU
Aleš Mrzlovnik	TF

Zadnji oktobrski teden je bil težak. Bil je volilni. Trpeli so tako kandidati kot nekandidati. Predvsem slednji so bili že v radiju 50m okoli matičnega faksa objekt različnih vrst šikaniranj. Na kogar koli, ki je prestopil ta rubikon, se je vsula najprej množica letakov (tisk je bil kvaliteten, papir še bolj - z možnostjo nadaljne uporabe), proti centru dogajanja pa je vse vrvelo od bonbončkov, kondomčkov in čipičipsa. Vse skupaj je spremljalo brenkanje in kruljenje kandidatov, ki so z glasbenimi prijemi vlekli volilce na svojo levodesnosredinsko stran. Kandidati, ki so se v nevolilnem obdobju po faksu sprehajali z visoko dvignjeno glavo, so sedaj na vse pretege, s polnimi usti obljub ogovarjali volilce in se prilizovali ženskemu delu volilnega telesa.

Volitve niso prešle brez aferic. Na FDV-ju se je kandidat poslužil pisemske propagande. Sicer marginalizirani bruci so na dom prejeli propagandni material, kar pomeni svojevrstno diskriminacijo višjih letnikov, ki niso bili deležni te časti. Nasprotniki so se ob tem usajali, od

kje zgoraj omenjenemu kandidatu naslovi vseh brucev, tudi tistih vpisanih naknadno, in finančna sredstva za tak propagandni podvig. V volilno propagandne namene je bilo izrabljeno tudi geslo VSI DRUGAČNI - VSI ENAKOPRAVNI., ki je sicer geslo civilnega gibanja.

To geslo pa očitno ne velja na elitnem faksu, od katerega bi to najmanj pričakovali, na Pravnem faksu, saj je tamkajšnji asistent diskreditiral kandidatko, ki nima slovenskega državljanstva, kar pa sploh ni pogoj za kandidacijo za študentski parlament.

Pravna praznina pa je zazijala za dvoindeksne študente, ki so na nekaterih faksih svoje volilne glasove potalali dvakrat, neke pa samo enkrat.

Da ne bo bolelo.

Volilni puding, nekoliko osmojen in pripaljen, ki ste si ga skuhal v sredo in četrtek, vam bodo servirali celo leto.

DPM

Povhovanje 95

Zaključni žur poslancev v odhajanju.

Na Rogli je prejšnji vikend med 27. in 29. oktobrom potekala skupna taktična vaja vseh rodov ljubljanskega ŠOU-a. Vaje "Povhovanje 95" so se udeležili tako rodovi vlade kot tudi parlamenta, vrhunec pa je dosegla z visokim obiskom načelnika genarlstaba

ljublanskega ŠOU-a Vilija Grande. Po oceni prvega vojaka ljubljanskega ŠOU-a je bila vaja izpeljana na visoki strokovni in tehnični ravni, potolčeni so bili tudi vsi prejšnji rekordi v popitem alkoholu in prežuranih nočeh.

Tudi desetar Janez Povh, načelnik študentskega parlamenta, je bil z vajo

zadovoljen, izrazil je le zaskrbljenost zaradi ponovne zmage rdečih nad domobranci. Rdeči so namreč v siloviti ofenzivi blizu hotela s prefinjeno taktiko uničili nasprotnikove vrste. "Po 45 letih so domobranci ponovno imeli možnost premagati rdeče, a jim to ni uspelo. Na srečo je tokrat šlo le za paintball, a lahko bi šlo tudi zares," je dodal.

Ne koncu je še pohvalil ekipo Warriorsov, ki je bila sestavljena iz nepripadnikov ŠOU-ove vojske, a so se njeni pripadniki ljubimcev in neodvisnih medijev kljub vsemu izkazali kot najbolj izurjeni za boj.

Med nevojaškim delom srečanja so med ŠOU-vovci potekali razgibani boji za različna odgovorna mesta, ki naj bi jih najodličnejši posamezniki zasedli v letošnjem mandatu. V igri so bila različna imena. Naj omenimo le A. Prepeluha, ki si je priboril mesto načelnika Študentskega parlamenta, njegova adjutanta pa bosta Jernej Stare in Gorazd Gorenc. Študentski vladi pa bo poveljeval Gregor Macedoni. Ker so to informacije iz neuradno neuradnih virov, uredništvo ne more napisati kaj bolj natančnega.

P.B.

Oba letošnja predsednika Študentskega parlamenta (med letom odstavljeni Černjak in sedaj odhajajoči Povh) sta ob vinu uskladila svoje poglede na svet.

Ekipo domobrancev je bila pred odhodom v boj nasmejana, kasneje malo manj.

ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU

ŠOU bo kupil prostore na Boršnikovem trgu

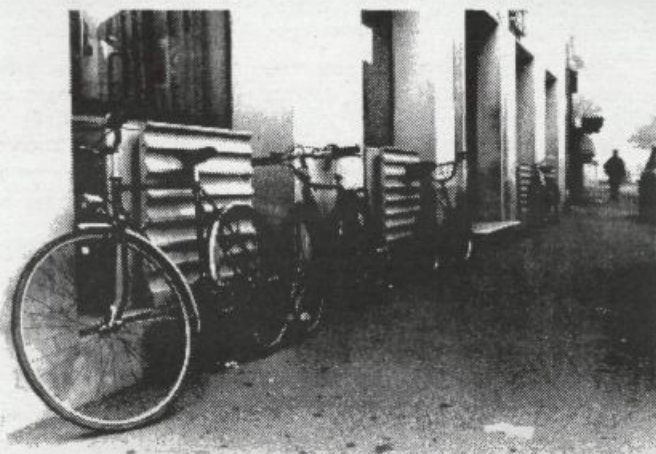
Študentski parlament je za potrebe Študentskega servisa v Ljubljani odobril sredstva za nakup nepremičnin na Boršnikovem trgu 2.

Direktor ŠOU-a, Vili Granda, je povedal, da so prostori, ki jih servis na Boršnikovem trgu uporablja, trenutno v lasti Mesta Ljubljane, ker pa je v teku denacionalizacijski postopek in ker ŠOU te prostore nujno potrebuje, je za normalno delovanje servisa potrebno, da se ti prostori kupijo.

Sredstva se bodo črpala iz presežka prihodkov v letu 1995 in iz ustvarjenih presežkov iz preteklih let. Parlamentarci so pooblastili študentsko vlado in strokovne službe, da pripravijo vse potrebno za podpis kupoprodajne pogodbe, znesek iz te pogodbe pa bo moral potrditi parlament.

Ni še povsem jasno, koliko bo moral ŠOU za nakup te stavbe plačati, saj je bila vsebinska razprava o tej točki zaprta za javnost. Vzrok za to pa je bil po besedah poslanca Jerneja Stareta ta, da bo v razpravi govora o finančnih načrtih Študentskega servisa in ŠOU-a, ki jih je potrebno zaščititi. Kljub temu pa smo neuradno izvedeli, da gre za vsoto višjo od 1 000 000 DEM.

B. B.

Bikerski miting pred Študentskim servisom.

Finančna podpora študentom

Na študentski vladi trenutno poteka projekt imenovan kreditno štipendiranje, katerega cilj je oblikovanje skladov za podporo izobraževanja.

Namena projekta sta dva. V prvi fazi bodo poskušali pripraviti banke do tega, da bi za študente povečale limit na tekočem računu za dvakrat, je povedal Požar in da se trenutno dogovarjajo z Novo Ljubljansko banko, ki je že pokazala veliko zanimanje za sodelovanje. "Za pogajanja z Ljubljansko banko smo se odločili zaradi tega, ker je največja banka v Sloveniji in največ študentov posluje prav preko nje. Če bo sodelovanje z njimi uspešno, lahko pričakujemo, da bodo ostale banke same prišle k nam in ponudile podobne pogoje, saj bo to tudi v njihovem interesu", je izjavil Požar.

Drugi cilj pa je ambicioznejši in dolgoročnejši. V načrtu imajo ustanovitev posebnih štipendijskih skladov, katerih ustanovitelji bi lahko bile banke, zavarovalnice, pa tudi ostala zainteresirana javnost. Študije bi od njih dobili večja posojila, ki bi jih odplačevali v daljšem obdobju. Na ŠOU-u načrtujejo, da bodo glavnico v R (inflacijo) vračali študenti sami, odplačevanje obresti pa bi bilo subvencionirano s strani države.

"Podporo za izvedbo tega programa smo že dobili na Ministrstvu za šolstvo in šport, ne pa tudi z drugega pristojnega ministrstva, to je Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Problem pa je tudi v tem, da v Sloveniji trenutno ni nikakršne zakonodaje, ki bi urejala delovanje takšnih skladov, tako da bo v najboljšem primeru ta projekt realiziran šele oktobra 1996", je še dodal vodja projekta.

B. B.

Medicinci orkestrirajo

Študenti medicine iz vse Evrope ustanavljajo svoj orkester, imenovan European Medical Students' Orchestra, ki bo prihodnje leto med 5. in 14. aprilom prvič igral tudi v Sloveniji. Program bo vseboval Dvorakovo Eeško suito, Mendelshonov Violinski koncert v E-molu in Saint Saensovo 2. sinfonijo.

Študenti medicine se v orkester lahko prijavijo pri Juriju Gorjancu (Trubarjeva 79, telefon 061/13 11 052). Prijava, ki jo morajo medicinci oddati do 31. decembra 1995, mora vsebovati: kateri inštrument igrate, kako dolgo ga igrate, kakšna je vaša glasbena izobrazba, prejšnje izkušnje z igranjem v orkestru, zahtevnejša dela, ki ste jih izvajali. Tisti, ki igrajo na pihala morajo poslati tudi kasetni posnetek solo nastopa.

B.B.

Minister za finance tik pred koncem zapustil študentsko vlado

Z mesta ministra za finance pri študentski vladi je konec septembra nepriključno odstopil Oton Lahajnar. Omenjeno funkcijo je opravljal že drugo leto, tik pred koncem mandata pa se je odločil oditi zaradi zanemarjanja svojega diplomskega dela. "Resno diplomsko delo zahteva celega človeka in tudi ŠOU ne potrebuje polovičarskih ljudi. Moram se ustaliti in enkrat za vselej zaključiti svoje študijske obveznosti," je povedal Lahajnar. Poudaril je še, da s svojim odhodom pušča "čisto" delovno mizo, tako je potrebno pravilnika o projektih in dotacijah le še korigirati, nato pa sprejeti; vse ostale tekoče zadeve pa urejene zapušča predsedniku študentske vlade.

Vlado je sredi oktobra zapustila tudi svetovalka študentske vlade za področje turizma Mateja Sušin. V obsežni odstopni izjavi je svoj odhod utemeljila s trditvijo, da ji vestno in kvalitetno opravljanje funkcij svetovalke ŠV zaradi skrajno neprimerne načina dela ministra ŠV za turizem Gregorja M. Jošta, njegovega odnosa do dela in ljudi ter zaradi kaotičnega stanja na resorju ni omogočeno.

MAČ

Kako naplahtati Študentsko vlado

Ministrstvo za socialo in zdravstvo študentske organizacije je na seji vlade predlagalo novega predsednika komisije za nadzor nad prehrano, saj je prejšnji vodji potekel status študentke. Po besedah ministra Kovačiča naj bi bil najprimernejši kandidat študent Biotehnične fakultete, Igor Škof, ki pa je do nedavnega opravljal tudi funkcijo poslanca v študentskem parlamentu. Vse lepo in prav, če Škof ne bi zavestno ali nezavestno ogoljufal ŠOU za nekaj deset tisočakov.

Vlada je ugotovila, da je dobil Škof za študijsko potovanje po Nizozemski kar dve denarni dotaciji, ko pa naj bi mu

ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU

ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU

pripadala le ena. Prvo, v višini 40.000 tolarjev mu je podpisala ministrica za mednarodno sodelovanje, Anja Strojini, drugo, v enaki tolarški vrednosti pa Jožko Rutar, minister za izobraževanje. In prav ta dva sta najbolj nasprotovala imenovanju Škofa na mesto predsednika komisije za nadzor nad prehrano, ker je le-ta Strojini zamolčal, da je tudi pri Rutarju zaprosil za podporo in obratno. Obtoženi pa se je branil rekoč, da je na Nizozemskem s še štirimi kolegi opravil dve tematsko različni nalogi in si zaradi tega priskrbel dve denarni podpori. Poslanec Škof potemtakem "ni vedel", da je to protizakonito.

Vlada se je odločila, da bo Škof zaradi pomanjkanja "primernih kadrov" predsedoval komisiji za nadzor nad prehrano, dokler nadzorna komisija ne sprejme ustreznega sklepa, direktorja ŠOU-a Vilija Granda pa so zadolžili za pregled vseh dotacij, da ugotovijo, ali je že kdaj prej prišlo do podvajanja dotacij iz več resorjev.

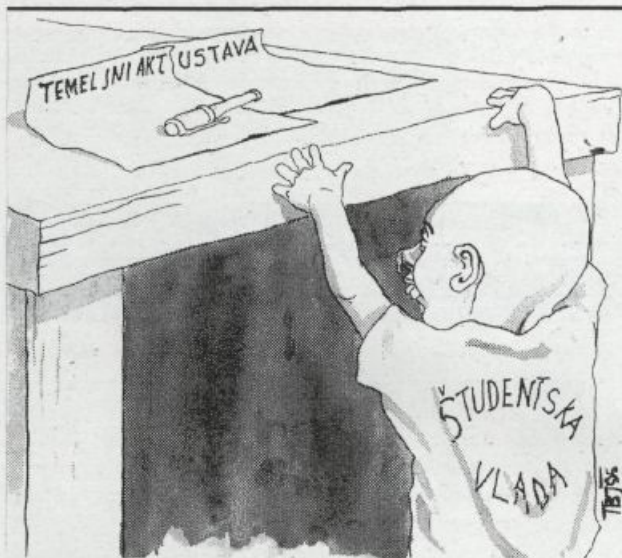
MAC

Zakaj temeljni akt ni bil sprejet

Študentska ustava oziroma temeljni akt je napisan že kar nekaj časa, vendar pa se o njegovem sprejetju obe delovni skupini študentskih vlad v Mariboru in Ljubljani še nista uspeli dogovoriti. Trenutni zaviralci so Mariborčani, ki niso prišli na sklepni podpis ustave, ampak so po faxu sporočili, da se jim v tem pred- in dovolilnem obdobju ne zdi primerno sprejemati tako pomembnega dokumenta.

"S tem je blokiran ta najpomembnejši akt organiziranosti študentov Slovenije, saj ga morata sprejeti oba študentska parlamenta (MB in LJ), da postane veljaven," je povedal predsednik študentskega parlamenta v Ljubljani, Janez Povh. Izrazil je tudi začudenje nad nenadnim odklonom mariborske skupine, saj je bila zadnja dodelana verzija študentske ustave sprejemljiva za vse strani in interese ter bi jo z minimalno angažiranostjo ob koncu mandata lahko sprejeli.

MAC

Odraslost naših študentskih predstavnikov.

Sporni prekomerni honorarji

Afera ŠOU-Turizem (o kateri smo v Tribuni že pisali) dobiva nove razsežnosti. Študentski parlament je namreč na svoji predzadnji seji v tem mandatu sprejel sklep, v katerem od Nadzorne komisije zahteva, da ta od bivšega predsednika parlamenta, sedaj poslanca Dominika S. Černjaka, "iztirja (po potrebi tudi z ustavitvijo vseh izplačil oziroma prepovedjo sodelovanja pri vseh dejavnostih študentske vlade) vračilo vseh prekomernih izplačil, ki po 62. členu Pravilnika o finančnem načrtu ŠOU presegajo zgornjo mejo honorarjev, ki znaša cca. 40.000 SIT". Parlament tudi zahteva, da se z denarno kaznijo sankcionira vse odgovorne, ki so omogočili, da je Černjak prejel 164.000 SIT za delo, ki ga je kot turistični vodič opravljal poleti v Grčiji, poleg tega pa še dodatnih 20.000 SIT honorarja, ki jih je dobil kot vodja projekta.

Ves zaplet je pravzaprav nastal zaradi tega, ker Černjak ni podpisal posebne pogodbe s ŠOU, ki pa mu je, po njegovih besedah, v pravni službi niso hoteli pripraviti, češ da za to nimajo časa. Zaradi tega je bilo njegovo izplačilo obravnavano kot honorar za funkcionarja ŠOU in je bilo kot tako odločno previsoko. Navkljub temu pa je direktor ŠOU-a, Vili Granda, podpisal plačilni nalog, zaradi česar so nekateri poslanci zahtevali celo njegovo razrešitev.

Če je zaradi zapleta potemtakem prišlo le zaradi pravnih formalnosti, čemu torej vse te sankcije. Poslanec Jernej Stare, ki je predlagal tak sklep, pojasnjuje: "V zadnjem času se na ŠOU pojavljajo posamezniki, ki hočejo od tu potegniti čim več, predvsem v finančnem smislu, to pa gotovo ni v interesu študentov, za katere bi se na ŠOU morali potegovati. Res pa je, da je Černjaku v pravnem smislu težko dokazati nepravilnosti, saj je zakonodaja na tem področju zelo ohlapna in potrebna bo nujna prilagoditev le te, da take mahinacije v prihodnje ne bodo več mogoče." Tu je sporen prav 62. člen Pravilnika o finančnem načrtu, ki formalno še ni stopil v veljavo. "Kar pa se tiče odgovornosti direktorja za nastalo situacijo, sem iz zanesljivih virov dobil sporočilo, da je bil na njega vršen močan pritisk s strani študentske vlade, naj podpiše plačilni nalog", je še povedal Stare.

Glavni akter v tem zapletu, Dominik S. Černjak, na take očitke odgovarja, da gre pri vsem skupaj le za formalistični zaplet; glede višine honorarja, ki ga je prejel, pa pravi, da je običajen honorar turističnih vodičev med 100 DEM in 150 DEM dnevno, sam pa je prejemal na dan le 90 DEM. "Poleg tega mi na ŠOU niso dali sredstev za kritje nepredvidljivih stroškov, tako sem nočitev, do katere je prišlo zaradi nenadne odpovedi trajektov, za vseh 13 udeležencev plačal iz lastnega žepa. Denar sem sicer kasneje dobil povrnjen, vendar sem že pri sami menjavi deviz izgubil znatno vsoto," pravi Černjak.

Za konec pa še to. Postavlja se vprašanje, na kakšen način bo nadzorna komisija od Černjaka iztirjala zahtevana prekomerna sredstva. Z zaustavitvijo njegovih honorarjev ne bodo prišli daleč, saj se je Černjaku poslanski mandat iztekel, z delom na ŠOU pa ta tudi ne namerava nadaljevati. ŠOU pa tudi nima pooblastila za izterjavo sredstev preko davčne uprave ali kakega drugega državnega aparata. Preostane jim le še civilna tožba, do katere pa najverjetneje ne bo prišlo, saj bi pravno podlago zanjo težko našli.

Prav tako ostajajo nepojasneni konkretni argumenti za tako dejanje parlamenta. Po dosedaj znanih dejstvih se zdi, da je šlo pri vsem skupaj za medsebojno obračunavanje, ki pa meče slabo luč na delovanje celotnega resorja za turizem, ki postaja vse pomembnejša dejavnost študentske organizacije, saj je resor po kvaliteti enakovreden drugim turističnim agencijam, kar pa se tiče cen, pa celo daleč pred ostalimi.

B. B.

ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU

ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU

ALI BO CVILJENJE PSOV
BOTROVALO ZAPRTJU KLUBA B'51?

Klub B'51 ali t.i. Bunker, ki že 10 let zaseda pomembno mesto na ljubljanski in slovenski kulturni sceni ter v nočnem življenju študentov, je 21.7.1995 prejel nalog za izpraznitev prostorov kluba.

V sodnem nalogu tožeča stranka Dijaški dom Vič kot razloge za zaprtje kluba B'51 navaja opomin, ki ga je DD Vič društvu B'51 poslal 25.6.1995 in ga to društvo naj ne bi upoštevalo. Od 24. do 26. maja 1995, t.j. v času prireditve 24 UR R'N'R, naj bi obiskovalci prireditve motili vzgojno dejavnost podnevi in ponoči z razbijanjem steklenic, kričanjem, divjo vožnjo po dvorišču, žvižganjem zavor, škripanjem gum ter cviljenjem psov. V opominu društvu B'51 mag. Marjeta Cerar, ravnateljica DD Vič, navaja, da so obiskovalci povzročali smrad in nesnago zaradi kajenja marihuane, bruhanja in opravljanja potrebe na zelenicah in dvorišču. Ves dan naj bi se obiskovalci prireditve samo v spodnjicah in omamljeni gibali po dvorišču. Uničevali naj bi imovino sosedov dijaškega doma, avtomobile delavcev in študentov.

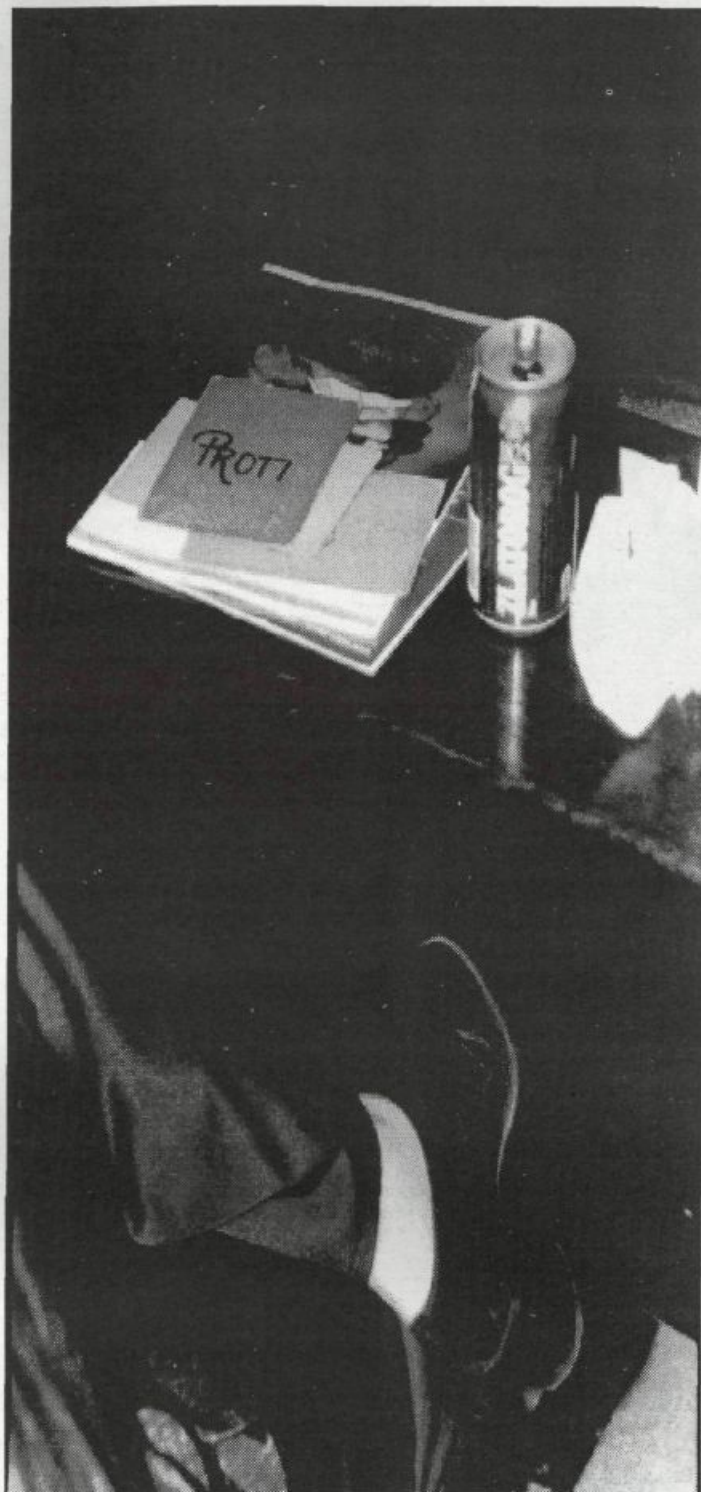
V pogodbi, ki sta jo DD in društvo B'51 sklenila 5.maja 1995, se je društvo obvezalo, da nočno življenje, povezano z dejavnostjo kluba, ne bo moteče vplivalo na življenje v domu, sicer lahko DD Vič od te pogodbe odstopi.

Po besedah predstavnika društva B'51, Marka Kneza, pa pri problemu, ki je nastal med DD Vič in Bunkerjem ne gre zgolj za tržno usmerjenost gospe ravnateljice Cerarjeve, ki jim je za prazno in neuporabno zaklonišče zaračunala 500 nemških mark na mesec, ampak predvsem za njen predsodek do drugačnosti in alternativne kulture, kar je nesmiselno, saj je DD Vič pomagal pri ustanovitvi kluba B'51, nato pa bi ga začelo le-to motiti. Marko Knez predvideva, da je vsa stvar inscenirana s strani ravnateljice dijaškega doma. Povedal je še, da so se pred njenim prihodom skupaj s predstavniki DD Vič pogovarjali o tekočih problemih in jih poskušali odpravljati.

Da gre pri vsej zadevi tudi za predsodke do mladih in alternativne kulture, se kaže v pismu mag. Marjete Cerar poslanemu Ministrstvu za šolstvo in šport, kjer je med drugim zapisala: "Izkazalo se je, da je populacija s Kersnikove in Metelkove potrkala neposredno na naša vrata."

G.D.Lenček s policijske postaje Vič je na sestanku s predstavniki mestnih oblasti, KS Kolezija in policijske postaje Vič 13.aprila v DD Vič zatrdil, da v samem klubu B'51 policija ni zasledila kršitev javnega reda, informacije o prisotnosti droge pa niso uradno potrjene, prihaja pa do izgrediv, ko gostje odhajajo oziroma, ko se zbirajo v njegovi okolici. Povedal je, da so letos sicer zabeležili več kaznivih dejanj kot lani, vendar je to tudi posledica odpiranja gostinskih lokalov v TPC Murgle.

Še en primer, ki bo zaposlil že tako preveč obremenjeno sodstvo, ker pač ena od sprtih strani ni sposobna odkritega pogovora.

Po zadnjih informacijah ima krščanska struja v Študentskem parlamentu 33 (+ 3) poslance, ŠKIS 16 (+-2), neodvisnih je 7 poslancev, študentska levica 2, freelancerji so 4 (od tega so trije SDSS). Trenutno so to neuradni podatki, ali so pravilni se bo izkazalo že pri prvem pomembnem glasovanju. Upajmo, da bodo letošnji polanci delo opravljali bolj resno kot lanski, ki so običajno pili pivo in bili proti.

ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU NOVIČKE ŠOU

Vlada skozi celo leto

Študentski vladi se počasi izteka mandat. Kaj so v tem letu neredili in kaj ne, pa naj povedo ministri sami.

Vodja resorja za socialo in zdravstvo PRIMOŽ KOVAČIČ: "Prvi šok je bil zaplet okoli bonov, ki so ga povezovali z obtožbami proti direktorju ŠOU-a, Viliju Grandi, kar nas je bremenilo tudi pri vseh nadaljnjih pogajanjih. Nadalje je bil problem tudi v tem, ker se je državni proračun za naslednje leto sprejemal, oblikoval sredi poletja in dejansko nismo v tistem času imeli nobenega aparata, ki bi stal za nami. Če bi takrat zagrozili s študentskimi demonstracijami, bi se mi najverjetneje smejali. Sedaj je situacija boljša, saj smo javnost opozorili na naše probleme, predlagali pa smo tudi, od kje naj bi se sredstva za subvencioniranje prehrane vzela. Menimo, da se na področja šolstva, zdravstva in socialne ne sme posegati, saj je tam že tako kronično pomanjkanje sredstev. Naš predlog je bil, da se denar črpa iz proračunske rezerve ali pa iz vladnih služb, saj so oni sestavili tako nizek proračun."

Vodja resorja za turizem GREGOR MIHAEL JOŠT: "Največji problem na ministrstvu za turizem je v tem, da je nov, in da nima strokovne službe. Do tega je po mojem prišlo zaradi prehitrega vzpostavljanja tega resorja, ki ni imel utrjenih temeljev. Posledica vsega tega so tudi zadnja nesoglasja o višini honorarjev, oziroma ali to sploh so honorarji ali so to izplačila vodičem. Zaradi tega bo potrebno oblikovati določene akte, da v prihodnje ne bo več prihajalo do podobnih nesoglasij. Na vladi smo zadolžili dva svetovalca, ki naj bi to pripravila, vendar se stvar ni premaknila še nikamor, tako da se bo s tem morala ukvarjati naslednja vlada."

Sicer pa glede same izvedbe projektov nisem dobil nobenih pritožb. Študenti, ki so potovali z nami, so izlete samo hvalili in interes za nova potovanja je vse večji. Za silvestrovanje v Amsterdamu smo npr. napolnili šest avtobusov.

V prihodnosti načrtujemo, poleg potovanja v London, tudi izlete po Sloveniji, vendar je zanimanje za potovanje v tujino zaenkrat večje, čeprav je to po svoje žalostno, saj je Slovenija zelo lepa dežela."

Vodja resorja za kulturo ALEŠ ČRNIČ: "Letos je bilo vodilo resorja za kulturo "Več rock'n'rolla študentom", zato smo organizirali več rock koncertov. To je sicer sprožilo številne očitke, češ, da smo zaradi tega zanemarjali klasično glasbo, gledališče... Zaradi tega moram poudariti, da smo za tovrstno dejavnost letos na ministrstvu namenili vsaj toliko denarja kot lani. Posebej smo se potrudili tudi z organizacijo Študentskih kulturnih dnevo, ki je bila boljša, izvedba pa kvalitetnejša. Prvič je namreč prišlo do tega, da se je med drugimi na prireditve pozitivno odzvala tudi strokovna publika. Vesel sem, da nam je ponovno uspelo oživiti Kapelico kot galerijo, najbolj pa mi je žal, da še nismo uspeli pripraviti pravilnika o tem, da bi vsak umetnik, ki razstavlja v Kapelici in Škucu, pustil po eno umetnino."

Ko sem prišel na mesto ministra za kulturo, sem se najtežje sprijaznil z birokratskim načinom dela ter političnim ustrojem te hiše. Na ŠOU nisem prišel kot politik, ampak kot kulturnik. Politika mi smrdi."

Vodja resorja za šport MATJAŽ PEČOVNIK: "Letos smo vložili največ dela v ustanovitev Študentske športne zveze RS. Organizirali smo udeležbo najboljših športnikov na obeh univerziadah, kjer so le-ti dobili prve medalije (tri srebrne in dve bronasti). Posebej pa sem ponosen na udeležbo štiristotih študentov na smučanju v Franciji, saj jih je bilo prejšnje leto le 27. Med drugim smo odprli novo odbojkarško igrišče na mivki in razširili število športnih panog na 55, s katerimi se lahko študentje ukvarjajo v 22. športnih objektih. Žal mi je le, da še nismo uspeli odpreti novega "fitnessa" v Rožni dolini. Do konca mandata bom poskušal uresničiti tudi to obljubo."

Z ostalimi člani vlade sem se dobro razumel."

Minister za založništvo in medije JAKA REPANŠEK: "Projekt, za katerega sem porabil največ časa in energije, je t.i. "Cyber caffè"- na ŠOU sem "pripeljal" internet. Na ministrstvu smo pomagali pri ustanovitvi osmih fakultetnih glasil. Žal mi je, da nismo uspeli razširiti slišnosti Radia študent po celi Sloveniji, vesel sem pa, da smo tam pravno formalno uredili razmere in stabilizirali delo na študentski založbi."

Vodja resorja za izobraževanje, JOŽKO RUTAR: "Bistvena stvar, ki nam jo je letos uspelo narediti, je vsekakor sprejetje novega Statuta Univerza, za katerega menim, da so v njem interesi študentov dobro zastopani. Močno smo tudi razširili obseg obštudijskega izobraževanja, kar pomeni, da smo financirali razne tečaje kot so jezikovni, računalniški tečaji... Obseg pogodb, ki smo jih sklenili z izvajalci tečajev se je dvignil za približno 150 do 200%, točnih podatkov pa žal še nimam.

Na žalost mi ni uspelo, da bi ŠOU sklenil pogodbo s Šoltom in na ta način ustanovil javni zavod, ki bi se specializirano ukvarjal z obštudijskimi dejavnostmi. Prepričan sem, da v parlamentu, ki je predlagano pogodbo zavrnil, vsaj polovica poslancev ni imela vizije o tem projektu, ampak se je na podlagi prozornih motivov odločala o tako pomembni zadevi.

Začeli smo tudi s projektom kreditnega štipendiranja, ki je na dobri poti, tako da bo imela naslednja ekipa trdne temelje za uspešno dokončanje le-tega.

Sicer pa lahko rečem, da kakšnih večjih problemov pri svojem delovanju nisem imel. Prav tako tudi nisem bil tarča kakih večjih napadov na delo."

Bivši Minister za finance OTON LAHAJNAR. Z mesta ministra za finance je odstopil konec septembra. Izjave o njegovem delu na vladi ne moremo objaviti, ker ni bil dosegljiv. Namesto njega o delu resorja govori VALTER KOBAL: "Promet Študentskega servisa se neprestano povečuje in na ta način se finančna sredstva ŠOU-a neprestano povečujejo. Z njimi lahko odpiramo nove projekte. Iščejo pa tudi nove vire dohodkov in morda je prav resor za turizem področje, ki bo v prihodnosti ŠOU prinašala dodatna finančna sredstva. Poskušali smo tudi vzpostaviti fotokopirno dejavnost, vendar smo ugotovili, da se nam to trenutno ne splača, med drugim tudi zaradi tega, ker temeljni akt še ni sprejet in zato nismo pravna oseba, tako da bi avtomatsko morali plačevati 20% prometnega davka za papir."

Zaradi odstopa ministra Lahajnarja je bilo za nekaj časa blokirano delo na področju priprave pravilnika o dotacijah in pravilnika o projektih, vendar so to delo sedaj prevzeli drugi člani vlade in njihovi svetovaci, tako da upam, da bosta ta pravilnika ob pomoči finančne komisije v kratkem oblikovana."

Vodja resorja za mednarodno sodelovanje, ANJA STROJIN zaradi izvedbe ESIB board meetinga žal ni bila dosegljiva, zato njene izjave nimamo.

Cappo di banda VALTER KOBAL: "Celoleten problem je bil seveda študentska prehrana. Začelo so je s precejšnjo gonjo proti ŠOU zaradi domnevnih nepravilnosti, zaradi katerih so se sprožili celo kazenski postopki, ki pa so bili na koncu vsi umaknjeni, saj so pristojni organi ugotovili, da ni prišlo do nikakršnih manipulacij. V tem trenutku se seveda največ ukvarjam s prenizko proračunsko postavko za subvencioniranje prehrane.

Drugi večji projekt, ki na žalost še ni uresničen, je bilo sprejetje temeljnega akta Študentske organizacije Slovenije. Ta je sicer napisan in vzdrži vsako pravno kritiko, vendar je bilo delo v zaključni fazi s strani mariborskih parlamentarcev blokirano, tako da se trenutno dogovarjamo, da bi z njim zaključili nekje sredi novembra.

Menim tudi, da so sejnine previsoke, vendar vlada na tem področju nima pristojnosti in lahko le opozarjamo študentski parlament naj se znižajo."

Nedorečeni projekt modernizma

Med študentskimi domovi na Kardeljevi ploščadi urejajo nova parkirišča.

Kardeljeva ploščad je poskus modernistične obravnave mesta kljub eminentnim avtorjem projekta, slab primer modernizma. Zaradi slabega projekta ali slabe realizacije? Važen je učinek - to, kar je ostalo. Stanje, v katerem je študentsko naselje danes, kaže na pomanjkanje vizije dejavnikov, ki so ustvarili projekt. Modernizem ni slab sam po sebi, in ploščad ni slaba, ker je modernistični projekt ali ker jo je zgradil socializem. Ona je slaba, ker je nedokončan projekt.

Modernistično mesto je mesto z ločenimi mestnimi funkcijami, brez ulice in trga, z grajeno strukturo ki se vtaplja v zelenju - higieničnostjo, racionalno strukturirano komunikacijsko mrežo; je produkt linearnega analitičnega mišljenja, ki je danes preseženo z nelinearno mislijo kompleksnosti, superpozicije plasti. Ker je nedokončani projekt, ni postala generativna točka, ki bi zbrala kreativni potencial za lastno evolutivno reprodukcijo v prostoru in času - ostala je mrtev rokav, nesposoben prilagoditve za nova prostorska in časovna dejstva. Modernistični poskus za Bežigradom naj bi bil mestni predel, kjer naj bi grajena struktura, z izobraževalno vsebino, plavala v izobilju zelenja - takšna je Nova Gorica. Projekt ni propadel na grajeni strukturi - hišah, ampak zato, ker se je z njo (realizacijo grajene strukture) tudi končal. Prostor, v katerega so bili paviljoni postavljeni, ni postal zelen park, ostal je prazen prostor - zapuščen travnata površina, ki se je sorazmerno s premožnostjo študentov, polnila z avtomobili. Kakšna bi lahko bila ploščad lahko vidim v atriju Ekonomske fakultete, kjer se ostre linije in volumni betona ter stekla dopolnijo s premišljeno ozelenitvijo; tvorijo raznolike prostorske sekvence. Celoti to manjka. Prazen prostor ni definiran in zato niso opomenjena razmerja polnega, ki je vanj položeno. Ploščad je razdrobljena in kot so nepovezani fragmenti grajenega tako je razbita vsebina v grajenem.

Premišljena ureditev prostora, v katerega je bila vpisana grajena struktura študentskih domov, treh fakultet, dveh srednjih šol in dijaškega doma, bi onemogočila stihijsko reševanje problemov, ki jih generirajo nova dejstva. Prostor je ostal brez

Asfaltirana betonska parkirišča bodo prebivalcem študentskega naselja na Kardeljevi ploščadi še "polepšala" bivalni prostor.

funkcionalno strukturirane mreže komunikacij - brez komunikacije je prostor mrtev. Mešanje motornega prometa s kolesarji in pešci je povzročilo kaos, v katerem je obveljal zakon močnejšega in pripeljal do popolne degradacije prostora. V zelenje posajeno sončno mesto, kar naj bi bila tudi ploščad, ponuja človeku park. On je prostor rekreacije, srečanja, povezave med grajenim in ohranja prijetno

mikroklimo. Čas nas sooči z novim dejstvom: presežek mirujočega prometa, ki ga generirajo fakultete. Parkirana vozila so med študentskimi domovi spremenila neurejene travnate površine v blato, onemogočila normalno komunikacijo peš prometa med bloki, znatno povečala hrup v naselju, ki je namenjen študiju, uničila prostor namenjen medsebojnemu srečevanju.

V oktobru se je začelo reševanje problema. Trdim, da nespametno in brez vizije. Obstoječa parkirišča med študentskimi domovi so zadostovala za potrebe stanovalcev. Problem so vozila študentov PF, FDV, predvsem pa EF, ki se z avtomobili vozijo na predavanja. Uprava študentskih domov se je odločila reševati problem tako, da bo uredila parkiranje vozil študentov sosednjih fakultet na prostoru, ki pripada študentskim domovom - rešuje prostorske probleme PF, FDV in EF? Posledica je dokončno uničenje prostora med stavbami študentskega naselja. Med bloki nastaja asfaltna ploščad, namenjena parkiranju. Prostor je že bil degradiran, vendar pa bi si namesto potrditve degradacije (kar se sedaj dogaja) zaslužil sanacijo. Urediti bi bilo potrebno obstoječa parkirna mesta, na njih omejiti parkiranje na stanovalce študentskih domov, prostor med blokoma B in D pa ozeleniti in opremiti s potmi, ki povezujejo bloke, ter s klopmi. Nova asfaltna ploščad bo še poslabšala mikroklimo. Probleme prostora je potrebno reševati skozi razumevanje prostora in časa, skozi katerega se giblje. Projekt, ki si ga je zadal pretekli, modernistični čas, bi bilo potrebno dokončati in ga nadgraditi z novimi rešitvami, ki jih zahteva sodobno prepletanje interesov in funkcij. Trdim, da je sedanja rešitev zgrešila oba prej nakazana cilja in tako ustvarila še bolj konfliktno stanje.

Kje smo študentje, ki v teh domovih živimo? Preteklost je študente ljubljanske univerze drobila in jim jemala moč. Sedanjost nam uničuje bivanjsko okolje in nam tako kot preteklost jemlje prostore, kjer se srečujemo. Naša apatičnost je pristajane na njihova dejanja. Z našo indiferentnostjo do njihovih dejanj jim odpuščamo to, da so nam uničili pol zelenega grička ob B bloku, kjer smo spomladi posedali, da so nam z asfaltom pokrili prostor, kjer bi se lahko v travi med drevesi srečevali, odpuščamo jim, da nam bodo avtomobili, parkirani pod našimi okni povzročali hrup in onesnaževali zrak, jih ne krivimo, ker bo zaradi njihovega asfalta poleti v naših sobah še bolj vroče. Jim dopuščamo, odpuščamo, prepustimo? Njihovo delo je že skoraj končano.

Mesto v zelenju je bil lepo zamišljen projekt, ki pa je na Kardeljevi ploščadi ostal nedorečen. Tak je bil zelo ranljiv za vsakovrstne manipulacije. Ker projekt ni definiral zelenja, lahko danes uprava študentskih domov kot nadomestek definira

asfalt - nam, ki bomo posledice njihovega diletantizma občutili na svoji koži, navkljub. Pripovedoval sem vam o modernističnem projektu mesta, sončnem mestu v zelenju, kakšno naj bi bilo in zakaj ploščad ni takšna. Zdaj vam je jasno, kje bi lahko

živeli in kaj bi bilo za to potrebno storiti. Morda je priložnost zamujena, morda še vedno lahko preprečimo, da z nami počnejo, kar se jim zahoče.

Denis Simčič

Pogled iz že zabetoniranega bloka na novo nastajajoč asfaltni kompleks - v takšne okolju so odraščali junaki knjige "Mi, otroci s postaje Zoo".

Domovi za obešanje

Več kot deset tisoč študentov mariborske in ljubljanske univerze, ki prebiva v študentskih domovih, precejšen del svojega proračuna nameni za stanarino. Te so sicer nekajkrat nižje kot pri profitno naravnanih zasebnikih, vendar so tako nizke le subvencionirane stanarine. Študentski domovi namreč dobijo za stanarino poleg študentovega prispevka še subvencijo iz državnega proračuna. Ta predstavlja približno polovico tako imenovane ekonomske cene.

Domovi ŠD v Ljubljani so razdeljeni v štiri kategorije. V prvo (julija cena 6.140 SIT) so uvrščeni apartmaji v 4. bloku (Rožna dolina) in dom na Topniški. V drugi kategoriji (5.180 SIT) so bloki 11, 12 in 13 v Rožni dolini, bežigraske naselje in domovi na Ilirski, Viču in Cesti v Mestni log. V tretjo kategorijo (4.100 SIT) sodijo bloki od 6 do 10 v Rožni dolini. Bloki od 1. do 5. doma na Gerbičevi 59, Akademski kolegij, dom FDV in dom VŠZD so uvrščeni v najnižjo, četrto kategorijo (3.160 SIT). V študentskem domu v Kranju je izhodiščna stanarina za stari del 4.400 tolarjev, za novi apartmajiški del pa 5.400 tolarjev. V tem domu usklajujejo stanarino glede na inflacijo.

In prav v Kranju je prišlo do pravcate afere, ko se je zvedelo, da stanarina prehitveva inflacijo za skorajda dva tisočaka. Stanarina je namreč

1. oktobra 1991 stala kranjske študente 996 dinarjev (to so bili zadnji dnevi preden je banka Slovenije izdala tolarске bone). V treh letih, do lanskega 1. oktobra, ko so določili novo izhodiščno ceno, so se drobnoprodajne cene, torej inflacija, povečale za 335 odstotkov. Izračunamo lahko, da bi morala biti stanarina 2733(!) tolarjev. V Ljubljani je 1. oktobra povprečna najemnina znašala borih 752 tolarjev, sedaj pa se giblje okrog 4.500 tolarjev. Preveč.

Vest o nesorazmerno visokih stanarinah je prišla na uho tudi liderju Slovenske nacionalne stranke in parlamentarcu, Zmagu Jelinčiču. Ob prvi priložnosti ga je zanimalo, kaj si o vsem skupaj misli Ministrstvo za šolstvo in šport. Na eni izmed sej državnega zbora pa je tudi povprašal o tem. Julija je prejel obširen odgovor.

Kot kaže odgovor Študentski domovi v Ljubljani poleg študentov vlečejo za nos tudi šolsko ministrstvo. Zapisali so, da je po zakonu o zavodih za višino stanarine, ki je odvisna od stroškov za elektriko in vodo, vzdrževanje, ogrevanje in še česa drugega, pristojen zavod, torej ŠD v Ljubljani. Ministrstvo zgolj subvencionira bivanje študentov z zagotavljanjem sredstev za delo zavoda. In sicer tako, da nameni določen znesek na glavo študenta posameznemu

študentskemu domu. Pri ministrstvu meni nič tebi nič priznavajo, da ne morejo neposredno vplivati na višino stanarine, saj je ta prepuščena študentskim domovom samim.

S tem je MZŠŠ javno priznalo, da so študentje, ki bivajo v domovih, znova prepuščeni samovolji uprave ŠD. Ta se različnimi potezami že nekaj časa "bori" za svoj čim slabši ugled med populacijo, s katero upravlja. Tako so nedavno odprli v kleti bloka C za Bežigradom trgovino. Novo investicijo so plačali ŠD v Ljubljani(!) in obnovljene prostore oddali najboljšemu ponudniku. Kajpada uprava ni nikogar od stanovalcev vprašala, kaj si mislijo o tem. Ko so zahtevali nižjo stanarino zaradi hrupa, se jim je direktorica samo nasmehnila. Še več, ko so stanovalci prosili upravo, da jim postavi dve uti za parkiranje koles, so jim odgovorili, da bi bil to nedovoljen poseg v prostor. To prakso nadaljujejo še danes, ko sredi naselja gradijo parkirišče s tisoč kvadratnimi metri asfaltirane površine. In to tam, kjer je prej bila zelenica. Da bi bilo študentom čim bolj vroče pod nogami...

P.Ž.

V relativno dobri sobi za dva študenta tretji (na črno) spi na zložljivi postelji, saj je na čakalnem seznamu za sobo okoli mesta št. 900.

Študent si bo sobo iskal sam

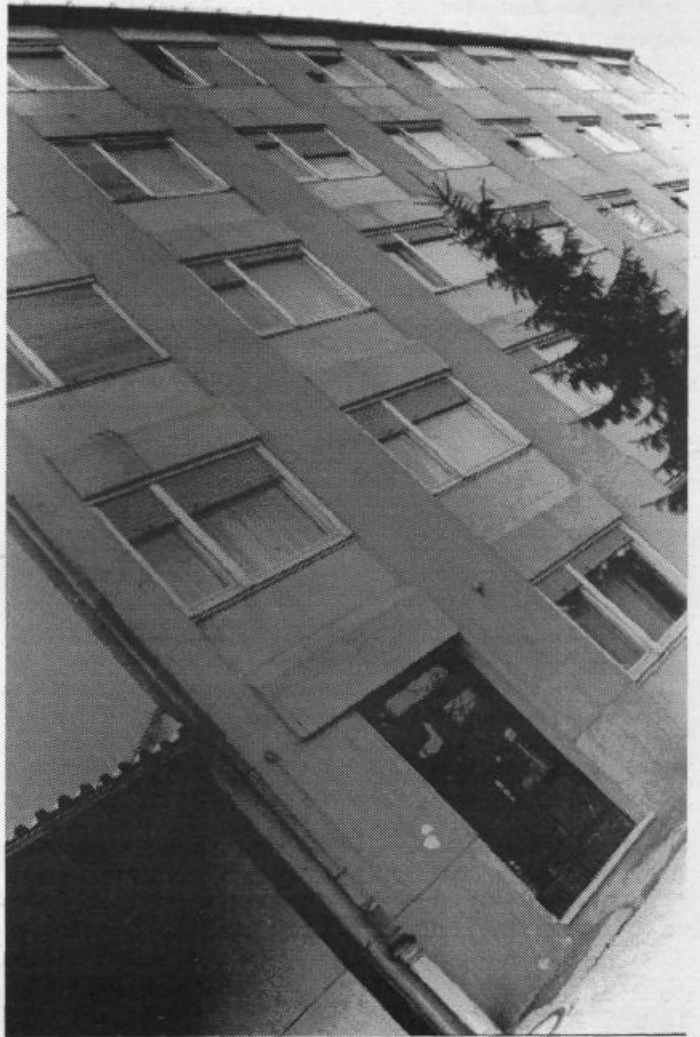
S pričetkom novega študijskega leta je komisija za sprejem študentov v študentske domove na novo vselila le 372 študentov, medtem ko jih je na čakalni listi še 1409. Celotno število študentov, ki so ostali "na cesti", pa je še precej višje (govori se o številki 3000). Lani so podoben problem reševali tako, da je Ministrstvo za šolstvo in šport pri Slovenskih železnicah najelo stavbo na Steletovi 4 in tako pridobilo 200 dodatnih študentskih postelj. Letos temu ni tako.

Na ŠOU je letos s strani komisije za sprejem študentov v študentske domove prišla pobuda in ponudba, da ŠOU sam sklene pogodbo z železnicami, saj ministrstvo za to ni pokazalo nobenega zanimanja. Na študentskem resorju za socialo in zdravstvo so pripravili pogodbo o medsebojnem sodelovanju, v kateri pa niso bili pripravljeni prevzeti finančne odgovornosti za morebiten izpad najemnine. Do tega bi po mnenju Slovenskih železnic nujno moralo priti, zato so ti v svoj predlog pogodbe vnesli klavzulo, da mora ŠOU v primeru več kot 10% nezasedenosti ležišč ta izpad pokriti. Ker se ŠOU s tako vsebino ni strinjal, tudi pogodbe ni podpisal. "Razumemo, da se železnice hočejo obnašati poslovno, poslovni riziko pa je vsekakor tudi izpad dohodka. Tudi če imajo dijaški in študentski domovi podobne probleme, jim tega nihče ne povrne", je izjavil študentski minister za socialo Primož Kovačič. Po ministrovih besedah bi ŠOU Slovenskim železnicam lahko zagotovil polne kapacitete, predvidevajo pa, da bi v zadnjih tednih, to je v času prenehanja veljavnosti pogodbe, študenti iskali druge možnosti bivanja (nekateri tudi že prej) in ni študenta, ki bi se vselil na koncu semestra in še to le do 15. julija 1996 ter pri tem plačal polne cene stanarin. "Poleg tega pa ŠOU ne bi mogel vplivati na kvaliteto storitev, ki so jih deležni študenti na Steletovi", je še dodal Kovačič.

Lani so podobno pogodbo z železniškim gospodarstvom sklenili na Ministrstvu za šolstvo in šport ter s tem tudi subvencionirali stanarino, tako da so študenti na Steletovi plačevali najemnino v višini kot je običajna v študentskih domovih podobne kategorije. Pogodba za najem Steletove je bila predvidoma sklenjena do 31. julija 1995, vendar je bila ta s strani ministrstva pretrgana že meseca maja. Na ministrstvu pojasnjujejo, da je do tega prišlo zato, ker se je večina študentov do takrat že izselila, saj so na Steletovi stanovali tisti, ki so bili

na vrhu čakalne liste za sprejem v študentske domove in so v tistem času že dobili odločbo o vselitvi, za čas, ki je ostal do izteka pogodbe (dva do tri mesece), pa se nihče ni želel na novo vseliti. To je pomenilo, da bi morao ministrstvo plačevati polno najemnino za prazne sobe, s čimer pa se nikakor niso mogli strinjati. Študentom, ki se do takrat še niso uspeli izseliti pa so priskrbeli druge sobe. Poleg plačevanja najemnine za nezasedene prostore, se jim je zdelo cena 300 DEM za dvoposteljno sobo s skupinskimi sanitarijami pretirana.

Kljub temu, da železnice v tem študijskem letu niso sklenile pogodbe niti s ŠOU niti z Ministrstvom za šolstvo, še vedno obstaja možnost bivanja študentov na Steletovi. Odločili so se, da 200 postelj ponudijo v najem študentom, za katere bodo ti morali plačevati po 150 DEM mesečno. Vodja oddelka za socialna in zdravstvena vprašanja pri Slovenskih železnicah Sonja Pertot je povedala, da je v bloku na Steletovi trenutno zasedena polovica bivanjskih kapacitet. S študenti sklepajo individualne pogodbe, katere pa lahko slednji prekinejo kadar koli. Potrebno je tudi poudariti, da v dom na Steletovi ne sprejemajo le študentov, ki so na čakalni listi za sprejem študentov v študentske domove, kar pomeni, da lahko tam stanujejo tudi študenti, ki sploh ne izpolnjujejo kriterijev za bivanje v študentskih domovih. Zaradi tega pričakujejo, da v tem študijskem letu ne bo prihajalo do množičnega zapuščanja doma in bodo zato tudi kapacitete bolj izkoriščene. "Za vse nadaljne informacije glede bivanja na Steletovi se lahko študenti obrnejo name,

Blok, ki ne sprejema študentov.

telefonska številka je (061) 13 13 144, interna 4284 ali pa neposredno na Steletovo 4 v Štepanjskem naselju", je povedala Pertotova.

Problem bivanja študentov na ta način seveda ni optimalno razrešen, saj stanovalci Steletove 4 letos plačujejo polno podnajemniško ceno brez kakršne koli subvencije s strani države ali ŠOU. Slovenska vlada trenutno tudi ne namerava graditi novih študentskih blokov, saj pričakujejo, da se bo populacija študentov v naslednjih petih letih občutno zmanjšala. Tako študentom, ki bodo ostali brez sob v študentskih domovih ne preostane nič drugega, kot da v tem kritičnem obdobju stisnejo zobe in odprejo denarnice.

Maja Čepin in Boris Blaič

Ravnateljica na Gerbičevi želi zaslužiti več - brez študentov

V sredini septembra, ko so sive celice študentov z največjim naporom maksimalno delovale s ciljem obdržati študentski status, je v II. bloku na Gerbičevi 51a v bolniškem traktu zavladala panika.

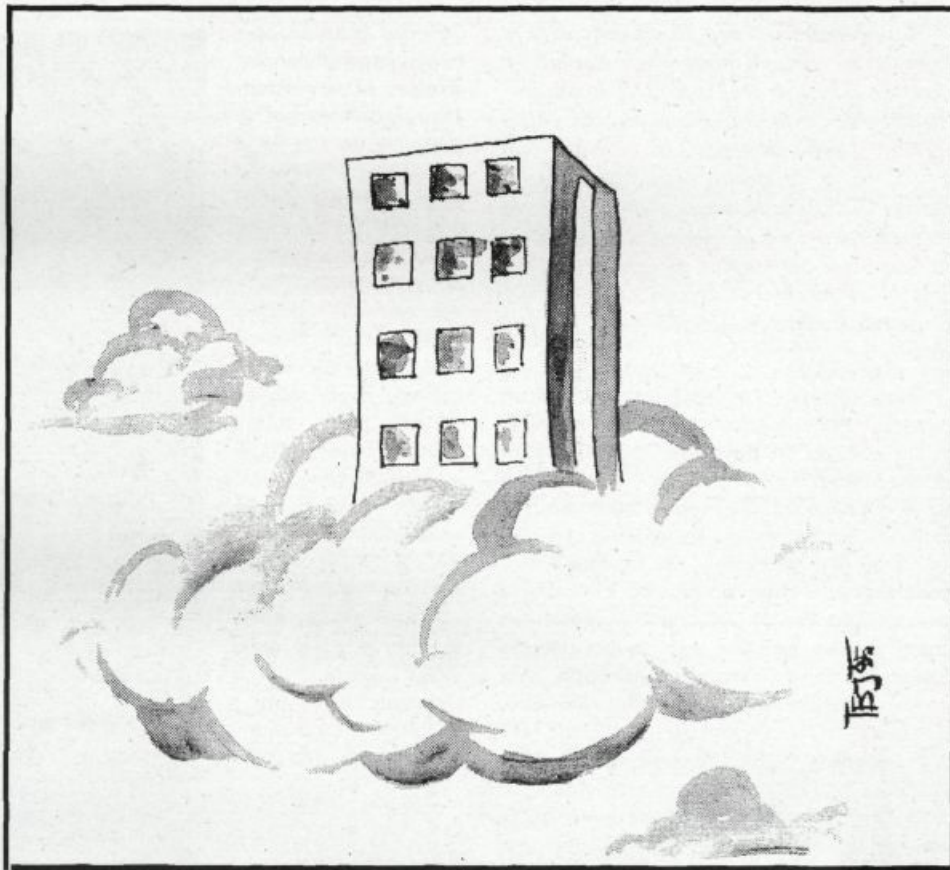
Dvojko, ki spada pod Dijaški dom Vič, del pa zaseda študentarija, za katero velja tudi poseben režim, je 12. septembra v večernih urah obiskala ravnateljica DD Vič, mag. Marjeta Cerar, in ugotovila primernost bolniškega trakta za naselitev dijakov. Že naslednji dan, so študenti, ki bivajo v tem traktu, prejeli odločbe za preselitev v sobe po drugih traktih v domu.

Študenti so se zavedali, da je trend preurediti študentski del v dijaškega, vendar jim je ravnateljica Cerarjeva, po besedah predsednice študentov Dejana Fekonja, vseskozi obljubljala, da bo ta proces postopen in ne bo zahteval preseljevanja v druge študentske domove. Zato naj bi bilo letos razpisanih tudi 15 mest manj za študente v korist dijakov.

Vzrok za nenadno preselitev študentov je bilo prispelih 40 prošelj več za dijaški del, kot je ležišč v DD Vič. Zato je bilo sklenjeno, pravi Dejana Fekonja, da se morajo študenti preseliti v druge sobe v domu in izprazniti bolniški trakt, ker morajo po normativih dijaki biti v skupinah.

Študente moti, da niso bili obveščeni o tem, da je DD Vič razpisal 960 prostih ležišč za dijake, kar vključuje tudi vsa ležišča, kjer sedaj prebivajo študenti. Predvsem pa je bil problem v tem, da je ravnateljica zahtevala, da se študenti iz bolniškega trakta preselijo v enem dnevu, kar je bilo v času izpitnih rokov zelo neugodno. Skoraj vsi študenti so se po neuspešnih pregovarjanjih preselili, Mirjam Kanalec, študentka na invalidskem vozičku, pa se je temu odločno postavila po robu.

Mirjam, ki je absolventka FNT-ja, je v isti sobi DD Vič že 10 let. Zanj je to še posebno ugodno, saj ima sobo v pritličju, kjer je tudi menza, blizu ima fakulteto, pa tudi kopalnico ima preurejeno tako, da je povsem samostojna. Mirjam je o tem povedala, da je 13. septembra odšla na pogovor k ravnateljici, ki ji je rekla, da je o njenem problemu obvestila Komisijo za sprejem študentov v študentske domove, ki ji je dolžna poiskati drugo sobo, in da to ni več njen problem. Njen problem so

Soba v študentskem domu za večino študentov ostaja nedosegljiva.

le dijaki, za katere nima prostih ležišč, moja soba pa je po njenih besedah večja od ostalih (čeprav popolnoma enaka kot ostale: 3,5x3,5.) in bi lahko vanjo naselila 4 dijake, kateri bi vsak plačal 17000SIT na mesec, je zapisala Mirjam Kanalec v svoji prošnji komisiji za sprejem študentov v študentske domove. Takrat je Mirjam tudi vprašala, ali se bo morala preseliti ali ne, Cerarjeva pa ji je odgovorila, da je to vprašanje postavila prezgodaj. Zvedela pa je, da bi morali čez vikend že prebeliti sobe. Naslednji teden je na hodniku srečala ravnateljico, ki jo je vprašala, ali se že preselila oziroma ali si je že našla drugo sobo.

Podobno kot z Mirjam je bil problem tudi s slepim študentom Viktorjem Vrtačnikom, ki bi se moral v primeru preselitve ponovno naučiti prostorske sheme.

Ko je bila Mirjam tako negotova glede svoje nastanitve, je poslala svojo prošnjo

na naslov Komisije za sprejem študentov v študentske domove, Dejana Fekonja, predsednica študentov dvojke pa ministru Gabru in Pavlu Zgagi z Ministrstva za šolstvo in šport (20.9.). 29. oktobra se je na Gerbičevi oglašil republiški šolski inšpektor Tomaž Rozman, povedal Mirjam, da je ravnateljica ravnala netaktno in da z Viktorjem lahko ostaneta.

Republiški inšpektor Tomaž Rozman je povedal, da je po prihodu na Gerbičevo ugotovil, da problema sploh ni več in da je že odločeno, da ostaneta Mirjam in Viktor v svojih sobah in da jim je veselo novico lahko le sporočil. Po njegovem mnenju za vsem skupaj tičijo slabi medsebojni odnosi.

Ravnateljica DD Vič, mag. Marjeta Cerar, pa na vso štorijo pravi, da problema sploh ni in da je vse skupaj le dezinformacija.

DPM

Nesramne cene, podivjani redarji in smrdljiv podhod

Klub K4 je, tako kot že mnogokrat, tudi letos med počitnicami doživel "veliko" metamorfozo. Mračnjaško podoba, ki je bila več let razpoznavni znak kluba, je zamenjala prijetnejše in predvsem svetlejše vzdušje (prvič v zgodovini ima prostor okna, skozi katere pronica dnevna svetloba). Najpomembnejša novost pa so vsekakor na internet priključeni računalniki, ki so v prvi vrsti namenjeni študentski populaciji, ne glede na to, pa jih lahko uporablja vsak, ki ga tovrstne komunikacije veselijo in ki je pripravljen čakati na prostoro mesto. Klub K4 je torej postal prvi "Cyber caffe" znotraj slovenskih mej, in ne le, da se

čokolado, ledeni čaj 200 SIT (naj omenim, da dobiš v trgovini politrski ledeni čaj za 77 SIT), če pa si slučajno zaželi piva, bo primaknil popoldan 230 SIT, zvečer pa kar 280. (če to ni pravi globinski sesalec za hitro in učinkovito "čiščenje" študentskih denarnic?). In ko se ta isti, prej nič hudega sluteč študent, odpravi domov, si sicer prizna, da je bilo "surfanje" po internetu "full dobr", vendar pa se kaj hitro zamisli nad bliskovito izpraznjenimi žepi, strese z glavo in začudeno dahne predse: "Klub, namenjen študentom?"

Obstoječe astronomske cene v Klubu K4 bi bile nekoliko bolj upravičene, če bi prej omenjeno podjetje samo vložilo v obnovo prostora večje vsote denarja, vendar pa je za vse poskrbel ŠOU. Poleg tega so tudi računalniki, priključeni na internet, njegova last. Zanimivo je, da se študentom, ki "delajo" za študente, trenutne cene v klubu ne zdijo nič nenavadnega, saj ni nobenih pobud za njihovo znižanje. Klemen Videtič iz uprave kluba K4 pa je na vprašanje, ali so takšne cene primerne za klub, ki naj bi bil študentski, odgovoril, da se njemu osebno le te sploh ne zdijo visoke, češ, da so v "Eldoradu" in "Palmi" še višje, kar pa je zelo slab argument oz. opravičilo, saj sta prvi in drugi klub tretirana kot elitna. Medtem ko naj bi bil K4 predvsem študentski. Prav tako se s cenami v klubu strinja vodja resorja za kulturo pri študentski vladi Aleš Črnič, ki pa ne izključuje možnosti, da se le te po nekem določenem obdobju (?) nekoliko znižajo. Vsi, z

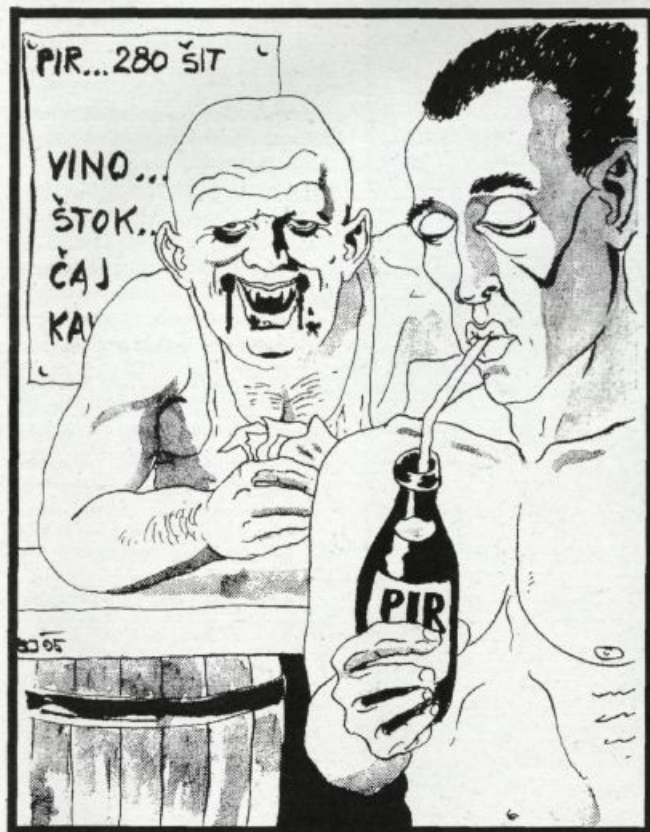
plat kluba K4. Popolnoma razumljivo je, da je letos ŠOU okrepili varnostno službo pri vhodu (vsem so znani neprijetni dogodki prejšnjega leta), mnoge pa motijo arogantnost, krvoločnost in brutalnost teh "ven metalcev". Novinar Tribune in še dva njegova prijatelja so vse njihove naštetje kvalitete osebno "preverili" (torej gre za zanesljive vire).

Kot mnogi, so se tudi oni odločili za obisk enega od koncertov v okviru Študentskih kulturnih dnevov. Načrta pa na žalost niso uresničili, saj jih je na vhodu v klub namesto dobrodošlice čakala tepeška. Fantje pravijo, da so hoteli mirno vstopiti, nakar so jih redarji zadržali, češ, da ne smejo noter, ker so pijani oz. "so že prej razgrajali". Seveda se študentje niso hoteli ubadati s prepirljivo razpoloženimi "gorilami" in so se z "dolгим nosom" obrnili ter nameravali oditi. Takrat pa se je eden od redarjev pogljal za njimi ter se podivjano lotil enega za drugim. Fantje se še pošteno zavedli niso, ko so bili že vsi "prebutani". Po boleči izkušnji so takoj odšli na urgenco, kjer so dobili potrdila o poškodbah, kasneje pa so o dogodivščini obvestili policijo. A to še ni vse. Ko se je kljub vsemu novinar Tribune čez nekaj časa odločil, da ponovno obiše klub K4, je pri vhodu naletel na "starega znanca", kateri ga je s telesom grobo pritisnil ob steno in siknil: "Si klical policijo, kaj? Te bom potegnil ven in te še enkrat razbil!"

Imena "dežurnega pretepača" žal nismo izvedeli, tako da druge plati zgodbe ne moremo objaviti. Lahko smo prepričani, da se študentje niso fizično lotili robusneža, možno pa je, da je prišlo do zmerjanja; vendar pretep ni sredstvo za reševanje sporov, še najmanj pa si lahko takšen incident privoščijo nekdo, ki naj bi nekoga varoval, ne pa ogrožal. Najbolj zaskrbljujoče pa je to, da podivjani redar še naprej neovirano opravlja "svoje delo". In ker predvidevam, da ta primer ni osamljen, bi bilo dobro, če bi ŠOU najel tudi nekoga, ki bi v klubu K4 nadzoroval redarje.

Klub K4 je prenovljen, kapelica oživiljena, info točka popolnejša - prostori ŠOU-a postopoma dobivajo novo, boljše podobo, zato bi bil čas, da nekdo poskrbi za primernejše cene pri "šanku" kluba, za prijaznejše redarje, nenazadnje pa tudi za dvorišče stavbe, saj le to pri obiskovalcih pusti prvi in nepopravljivi vtis. Ta vtis pa ob smrdljivem podhodu, po katerem vsako noč lulajo naključni obiskovalci kluba K4, nikakor ne more biti pozitiven.

MAČ

Na študentih se da zaslužiti!

je tako zaokrožila celotna podoba ŠOU-a kot prave in napredne študentske organizacije, temveč je prav internet tisti, ki v popoldanskem času polni prostore kluba in posredno tudi blagajno točilne mize. Ta blagajna ŠTUDENTSKEGA kluba, ki je letos v lasti novega najemnika "šanka", podjetja Zmage iq d.n.o., pa je kar neverjetno pogoltna. Nič hudega sluteč študent je lahko upravičeno šokiran, ko mora v "svojem" klubu za kavo ali čaj odšteti 150 SIT, za kakav, vročo

lastnikom "šanka" Igorjem Andželičem vred pa pojasnjujejo, da so cene pijavč glede na sedanjo kvaliteto ponudbe samega kluba, ki je boljše kot kdajkoli prej (s čimer se lahko vsi strinjamo), pri tem gre predvsem za razširjeno ponudbo pijavč in boljše postrežbo, popolnoma upravičene. "Zaradi 'interneta' moj prihodek ni nič večji, saj si večina, ki pride zaradi računalnikov niti ne naroča pijavč," je poudaril Andželič in dodal, da želijo iz kluba K4 narediti študentski klub na nekoliko višjem nivoju. Cenik je definitivno že prvi korak.)

Kljub oknom pa niso le cene edina temna

Študent je lahko tudi vrhunski smučar

Miran Rauter, slovenski smučarski reprezentant, je tudi študent 3. letnika Fakultete za šport v Ljubljani. Kako se znajde v obeh vlogah, ki se lahko uspešno dopolnjujeta, boste prebrali v naslednjih vrsticah.

Kako ti uspe združiti vrhunski šport in "študentovstvo"?

Študij in alpsko smučanje gresta zelo težko skupaj. Vezani smo na sneg, za katerim potujemo dejansko celo leto, tako da tudi takrat, ko nismo na snegu, potujemo po svetu. Training alpskega smučanja pa poteka od začetka maja do začetka aprila naslednjega leta, tako da za šolo ostane zelo malo časa.

Ali ti pri tem pomagajo kolegi na faksu?

Na Fakulteti za šport smo večinoma vsi športniki, nekateri vrhunski, nekateri pa amaterski, tako da sošolci gledajo name z odobravanjem. Dostikrat mi tudi pomagajo, saj se zgodi, da me ni po nekaj mesecev v šolo, ko pa pridem naslednjič, sem kar zgubljen brez njihove pomoči.

Glede na to, da si poleti na pripravah, pozimi pa na snegu, kdaj uspeš opraviti še študijske obveznosti?

Večinoma je to v spomladanskem času aprila in maja, pozneje pa se že začnejo priprave na naslednjo sezono, tako da sem veliko odsoten. Problem je tudi oddaljenost, kajti doma sem z Velenja, tako da ob prihodu domov za en dan, porabim veliko časa za pot, za učenje pa ga potem ne ostane nič.

Imaš razumevanje tudi pri profesorjih?

Pri večini profesorjev nimam težav, domnevam, da gledajo pozitivno tudi na moje športno udejstvovanje.

Ali ima pri vsem tem kakšno težo tudi status vrhunskega športnika?

Status vrhunskega športnika mi pomaga pri pridobivanju inskripcij in ferkvenc, kajti brez statusa le-teh ne bi mogel dobiti zaradi velike odsotnosti, tako se ne bi uspel vpisati v višji letnik. Menim, da je to na Fakulteti za šport dobro urejeno, čeprav nekatere moti, da kljub moji celoletni odsotnosti, pridobim na koncu šolskega leta podpis.

Kaj meniš, bi lahko kot vrhunski športnik promoviral, poleg Slovenije, tudi Univerzo v Ljubljani kot je to običaj na ameriških univerzah?

Veliko vrhunskih športnikov povezujejo z univerzami, predvsem v atletiki in košarki, saj tem univerza nudi dovolj kvalitetne pogoje

Ali je med sotekmovalci veliko študentov?

Zelo malo jih je, predvsem zaradi prej povedanega, saj ob tem, da še študiraš, nobene stvari ne opraviš optimalno, niti šole, niti smučanja. Če pa hočeš postati vrhunski smučar, se moraš povsem posvetiti smučanju, šola pa trpi.

Pomembno je, da imaš veselje do smučarije, ki te vleče naprej, kajti denar tega ne more nadomestiti kot tudi vsega vloženega truda tekom let ne.

Tu se zdi, da je študij ovira za doseganje vrhunskih rezultatov, no, po drugi strani pa lahko veliko praktičnega znanja s snega dopolniš s teoretičnim znanjem, ki ti ga ponuja fakulteta.

Najboljše se je odločiti tako, da izpelješ eno stvar do konca in imaš čisto vest, kot pa tako, da delaš dve stvari polovično in v nobeni ne dosežeš želenih rezultatov. Sam študiram zato, ker vem, da ne bom vse življenje smučal, ampak bo potrebno po končani smučarski karieri početi nekaj drugega, zato pa potrebuješ neko izobrazbo.

Res, včasih mi je celo lažje, ker lahko svoje bogato praktično znanje dopolnim s teoretičnim vidikom in s tem zaokrožim pogled na kakšen problem.

Verjetno je to pot, ki jo je pred leti zaključil Rok Petrovič.

Rok je po zaključeni smučarski karieri diplomiral na Fakulteti za šport in se kasneje kot mladi raziskovalec posvetil proučevanju športa z znanstvenega vidika. Zelo malo je smučarjev, ki bi se po končani športni karieri še vrnili v šolo in diplomirali.

Kot si dejal že prej, je študij investicija za vnaprej, ko boš prenehal z aktivnim smučanjem.

Za študij sem se odločil predvsem zaradi kasnejše izobrazbe, ne vem pa, če bom zadostil svojim željam samo s tem študijem ali pa se bom še dodatno izobraževal.

Res je, da imam ogromno smučarskega znanja in izkušenj, vendar še ne vem, kaj bom počel pozneje v življenju.

Roman Gustinčič

Miran Rauter

treninga, medtem ko v alpskem smučanju to ni prisotno, saj so smučarski tereni in priprave daleč po svetu.

Veliko slovenskih smučarjev se je napotilo na študij v Ameriko, tako je bil njihov cilj predvsem študij, smučanje pa je imelo postranski pomen, saj se nobenemu ni uspelo vrniti v reprezentančne vrste po končanem študiju. Vzrok temu je lahko starost, predvsem pa odsotnost kvalitetnega treninga tekom šolanja.

Vas zanima AEGEE?

Po svetu obstaja mnogo študentskih organizacij, v katere se lahko vključijo študentje. Večji del teh organizacij je specializiranih, torej so (bolj ali manj) namenjene le študentom, ki študirajo na določeni fakulteti. Obstaja pa tudi kar nekaj študentskih organizacij, ki povezujejo vse študente, ne glede na to, na kateri ustanovi študirajo. Ena od njih (po nekaterih merilih tudi največja) je AEGEE (kratica za Association des Etats Généraux des Etudiants de l'Europe).

Uvod v AEGEE

Že ob ustanovitvi AEGEE-ja v Parizu leta 1985 so zapisali, da gre za neversko, finančno neodvisno, neprofitno in nepolitično organizacijo, katere osnovni cilj je povezovanje mladih po vsej Evropi. S pomočjo AEGEE-ja naj bi študenti spoznavali tuje kulture, jezike in načine življenja, vse skupaj pa naj bi bilo na takšen ali drugačen način povezano z zabavo. Sedaj je v Evropi že več kot 15.000 AEGEE članov v 170 lokalnih skupinah.

Za AEGEE bi lahko rekli, da deluje na dveh nivojih: lokalni in evropski. Lokalni nivo sestavljajo tako imenovane "antene", torej nekakšne lokalne podružnice, k evropskemu nivoju pa spadajo t.i. Comité Directeur of AEGEE Europe (najvišji organ AEGEE), Agora (skupščina članov AEGEE, ki se odvija dvakrat letno in na kateri sprejemajo vse pomembne odločitve), redna srečanja predsednikov (Presidents' Meeting) ter različne komisije in delovne skupine (Working Groups).

Posebnost AEGEE-ja v primerjavi z drugimi študentskimi organizacijami je v tem, da tukaj ne obstajajo nacionalni organizacijski nivoji, temveč je vsaka antena direktno podrejena le AEGEE Europe. Svojo anteno lahko ustanovi katero koli evropsko mesto, ki ima visokošolsko ustanovo.

Aktivnosti AEGEE-ja

K aktivnostim, ki so zanimive za AEGEE, spadajo vsa področja, ki kakor koli pripomorejo k povezovanju evropskih držav oziroma študentov iz teh držav. Tako te aktivnosti potekajo v obliki različnih konferenc, kongresov, seminarjev, poletnih univez (summer universities), zimskih šol (winterschools), itd.

Pri organiziranju različnih srečanj AEGEE vedno upošteva, za katere stvari se mladi zanimajo ter v skladu s tem tudi izoblikuje program. Pozorni so tudi na finančne težave mladih, kar je problem bolj ali manj po vsej Evropi. Tako so, če je le mogoče, obiski srečanj brezplačni, zagotovljena pa sta tudi

hrana in bivanje. Tako velikokrat edini strošek predstavljajo potni stroški (izjema so seveda poletne univerze, kjer zaradi obsega prireditev brezplačne udeležitve študentov ni mogoče izvesti).

Najbolj znane aktivnosti AEGEE-ja so:

- SUMMER UNIVERSITY: vsako leto se poleti v več kot 70. mestih po vsej Evropi organizirajo poletne univerze, na katerih študentje 15 dni spoznavajo državo prirediteljico (učenje jezika, spoznavanje kulture, zgodovine, običajev, umetnosti...) pod zelo ugodnimi pogoji: za bivanje, tečaj in različne izlete je potrebno plačati le 100 ECU-jev (okoli 200 DEM).

- PROJEKT ERASMUS / TEMPUS: projekt univerzitetne izmenjave študentov iz držav Evropske skupnosti in študentov iz vzhodno-evropskih držav.

skupaj z ELSA (Mednarodno organizacijo študentov prava). Gre za tekmovanje s področja evropskega prava pod arbitražo evropske pravne komisije.

Poleg teh prireditev AEGEE organizira še številne druge, ki se dogajajo čez celo leto, ob tem pa so na stalnem delu še nekatere delovne skupine, ki delajo na posebnih projektih. Nasploh velja, da spada AEGEE med študentske organizacije z največ prireditvami.

AEGEE v Sloveniji

AEGEE je bil poznan v Sloveniji že od samega začetka, uradno pa smo prvo anteno dobili leta 1991, ko se je AEGEE-ju priključil AEGEE Ljubljana. Leta 1994 je Slovenija dobila še anteno v Mariboru. Člani AEGEE-ja v Sloveniji so organizirali že kar nekaj prireditev, podobni pa so načrti tudi za prihodnost. Ena od največjih želja je, da bi

- CHAMP: CHALLENGE IN MANAGEMENT PERSPECTIVES: projekt, organiziran skupaj z London Business School (LBS) in Unilever. Gre za tekmovanje iz študije konkretnih primerov z udeleženci iz vse Evrope, pri čemer ne gre le študente ekonomskih znanosti.

- TEAM: vsakoletno srečanje podjetij, evropskih poslovnih šol in študentov, na katerem se oblikuje profil mladega menedžerja Evrope jutrišnjega dne. Prireja se vsako leto v Milanu.

- MOOT COURT: projekt organiziran

leta 1996 organizirali poletno univerzo tudi pri nas.

Če te zanima kaj več o AEGEE-ju, se oglasi na sedežu AEGEE Ljubljana na Kersnikovi 4 (mednarodna pisarna) ali na sedežu AEGEE Maribor na Gosposvetski cesti 83 (prav tako v mednarodni pisarni). Lahko pa jim tudi pišeš: elektronska naslova sta aegee.ljubljana@uni-lj.si oziroma aegee@uni-mb.si.

Andrej Krajnc

Tablete v juke-box škatli

V rubriki objavljamo le podpisana pisma in tista, ki pri odpiranju ne eksplodirajo. Pridržujemo si pravico do krajšanja, prav tako jih ne lektoriramo in honoriramo.

urednik študentskega sklopa

Ste se v današnjem svetu tekmovanja v preseganju samega sebe že kdaj vprašali, kje se nahaja meja med normalnim in nenormalnim, sprejemljivim in nesprejemljivim? Če bi se namreč človek zavedal, kako prosajna je ta meja, bi verjetno drugače pojmoval ljudi, ki niso zmogli vrnitve v realnost sami in so se morali zateči po pomoč v psihiatrično bolnišnico.

Avstro-Ogrski sistem zdravljenja s hospitalizacijo, ki je pri nas v splošni praksi, vodi zgolj v kemično odvisnost, problemov, ki pogojujejo "izredno stanje v glavi", pa ne rešuje. Tako se dejansko v "tovarni mišljenja", kot se zloglasno imenuje bolnica v Polju, vrši družbeni nadzor nad mišljenjem in ravnanjem skrajnežev, saj imajo zelo malo možnosti za odpust.

Ponavadi hospitalizaciji sledi večmesečno oziroma večletno izvenbolnišnično zdravljenje, kar pomeni kontrolo pri psihiatru ter vbrizgavanje depo-injekcije vsaj enkrat na mesec. Pri tem so posledice dolgotrajnejšega jemanja pomirjeval in nevroleptikov prav očitne: najpogostejša je depresija, sprememba osebnosti, spreminjanje zdravstvenega stanja (Parkinsonova bolezen, zamegljen vid, omedlevanje, zastrupitev krvi in posledična koma) ter povečanje možnosti nesreč na cesti, pri strojih, doma, najverjetneje zaradi pomanjkanja koordinacije gibov, koncentracije in spominskih blokad.

To ignoranco do klientov z zatajitvijo pravih informacij o stranskih učinkih tablet in injekcij

bi morali obravnavati kot kriminalno dejanje, saj človek ni juke-box škatla, v katero bi po mili volji metali žetone, da bi slišali željene melodije. Zavajajoče je tudi mnenje, da te tablete zdravijo, saj zgolj odpravljajo oziroma blokirajo simptome bolezni. Slednje z drugimi besedami pomeni, da se mora človek čisto sam soočiti z "napakami" v svojem toku zavesti, načinu razmišljanja, saj so le te pogostejše kot ne posledica napačnih obrambnih mehanizmov in ponavadi niso genetsko pogojene. Poleg tega - hvala bogu - ima samo posameznik vpogled vase (če ga seveda zmore) in edino on ve, kako se počuti v svojem telesu, in kaj se v njem dogaja.

Tu ne gre zgolj za načelno vprašanje odnosa do te segregacijske populacije, saj prihaja tudi v praksi do neštetihih zlorab. Čeprav pride pacient v duševno bolnico prostovoljno, je v nadaljnjem procesu prisiljen k uživanju sedativov (bodisi z injekcijo ali z zdrobljenimi tabletami). Pri tem nima nobene pravice do izbire vrste in količine zdravil, čeprav ima po zakonu o zdravstvenem varstvu vsakdo pravico pristati na terapijo ali ne. Nemalo je tudi primerov, ko izjave ljudi, ki se zdravijo z medikamenti, a priori ne veljajo za verodostojne, ker so pač "duševni bolniki".

Dejansko obstajajo neverjetne paralele in podobnosti med srednjeveškimi "čarovnicami" in današnjimi duševnimi bolniki; resnično sta se

spremenila le besednjak in družbeni stil. Besednjak se konformira intelektualnim pričakovanjem naše dobe. To je psevdoznanstveni žargon, ki je paradija konceptom znanosti.

Tako imamo opravka s predsodki širše družbene skupnosti, in ne s predsodki "drugačnejšev". Poleg prepričanja o "čudaštvu" obstaja še tisto, ki govori o tem, da so pacienti nevarni. Obnašanje, ki ga štejejo za normalno (kot denimo udarec nazaj, kadar smo napadeni), postane nemoralno, če to stori nekdo, ki ga imamo za duševno bolnega. Pacientovo borbo imamo za "simptom" bolezni... Bivši pacient je sinonim za nasilnega, nevarnega ter nepredvidljivega posameznika.

Zaradi splošno veljavnega mnenja, da so psihiatrični pacienti nenehno iracionalni in zato ne morejo podati veljavnih pogledov, so le-ti nemalokrat izključeni iz raziskav (tudi s strani sociologov, ki se ukvarjajo z marginalnimi skupinami). Zato lahko pričakujemo prave rezultate šele, "ko bodo ljudje, ki niso navajeni poslušati, prisluhnili ljudem, ki niso navajeni govoriti naglas", kot je nekoč zapisal John O'Brien.

Natalija Mikec

V času, ko so boni za študentsko prehrano najbolj vroča tema, ki razvneha želodce študentov, nabija ali zbija točke poslancem, tako v študentskem kot državnem parlamentu, začenja Tribuna z novo akcijo, v kateri bomo ocenjevali kvaliteto gostinske ponudbe v Ljubljani. Seveda tiste ponudbe, ki smo jo študentje zaenkrat deležni z vedno bolj dragocenimi boni.

Od tebe zahtevamo, da nam izpolnjen kupon pošlješ na Tribuno in nam zaupaš, kateri izmed dionizovih hramov je po tvojem gastronomskem okusu in bontonu najboljši, in katera najslabši. Lestvica najboljših in najslabših restavracij v Ljubljani, bo študentom, posebej pa brucem, pomagala pri izbiri bonov. Hkrati pa bo prisilila prenapete gostince, da bodo tudi z nami začeli ravnati enako kot s strankami, ki plačujejo z gotovino.

Ni še konec! Še eno ocenjevanje! Ker na Univerzi ni nobenega instrumenta, ki bi nekako prisilil profesorje-ice, da predavajo bolj pedagoško, da na študente gledajo kot na ljudi in ne zgolj številke, želi Tribuna sestaviti spisek tistih, ki si zaslužijo to ime, in tistih, ki se jih moramo čim bolj "izogibati". Profesorji-ce, ki znajo podajati svoje znanje ukoželnim študentom in niso dolgočasni, ter so dovezetni za težave, predloge, spodbujajo kreativnost in ne težijo, so na naši Univerzi redka pasma. Če ti je kdo prišel na misel, ga vpiši na kupon, pa tudi profesorja-ico, ki tak-a gotovo ni, ne pozabi dodati.

Izpolnjen kupon pošlji ali prinesi na Tribuno - Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, in počakaj na naslednjo izdajo, kjer boš izvedel-a, ali si med tistimi srečneži, ki so bili za svoj trud izžrebani za knjižno nagrado. Lepa je!

NAJ PROFOX-A

BLA BLA BLA BLA BLA
BLA BLA BLA BLA BLA
BLA BLA BLA BLA BLA
BLA BLA BLA BLA BLA
BLA

MOJE IME _____

FAX _____

LETNIK: • bruc • 1.
• 2. • 3 • 4.
• absolut

GLASUJEM ZA: _____

NAJ GOSTILNA

MOJE IME _____

FAX _____

LETNIK: • bruc • 1.
• 2. • 3 • 4
• absolut

GLASUJEM ZA: _____

NAJUČINKOVITEJŠE SREDSTVO ZA HUJŠANJE

UČINKUJE CELO LETO

VOLDAFAR - ko odpove vse ostalo, pokličite 061/159 34 77 !!!

Najučinkovitejše sredstvo za izgubljanje odvečne telesne teže brez napora!!!

ALI SO DEBELI LJUDJE LAŽNIVCI?

Niso??? Drugi so jim obljubljali čudežne shujševalne preparate, ki v trenutku, brez truda in z dolgotrajnimi učinki pomagajo do postave sedemnajstletnice v bikiniju!!! No, pa smo tam. Pač nismo več najstnice, ki se z nekaj malo truda in odrekovanja naokrog (bolj ali manj) razkazujejo brezhibna telesa. Vendar so tudi na nas, malo manj mlade, mislili pri Voldafarmi. Kako?

1. konkurenčne prednosti izdelka:

• **hujšanje s pomočjo naravnih sestavin**, ki so zdravju neškodljive in nimajo, ob pravilni uporabi, nikakršnih stranskih učinkov (laktoza, celuloza, listi zelene, magnezij, višje maščobne kisline,...)

• **izdelek jemljemo pred in po obroku hrane z malo vode (s tem odpade stradanje, prav nasprotno, če ne jemo, je izdelek manj učinkovit!)**

• **odvečne kilograme** (oz. maščobe) izgubljam, ne da bi morali v celoti spremenjati prehranjevalne navade (odpovemo se le sladkorju oz. slaščicam, ostalo hrano - tudi mastno, pa je prav zaželeno uživati)

• ker gre za »direkten napad« oz. razgrajevanje maščobnih celic v telesu (»sala«) se drugim shujševalnim preparatom ni treba odpovedati. Večini je-teh prav v boju z maščobami v telesu zmanjka moči, tu pa »nastopi« Voldafar izdelek

• **gre za nizozemski izdelek** (proizvajalec Voldafarma), ki je že osvojil Zahodno Evropo, skandinavske države in celo Ameriko, tržišče, ki je verjetno najbolj na svetu zasičeno s shujševalnimi preparati!

• konzumiranje izdelka je popolnoma enostavno (gre za tabletko v lični embalaži) in tako raznih čajev in napitkov ni treba šele pripravljati. Tudi shranjevanje je primerno, v mali embalaži, ki jo lahko damo v predal mize na delovnem mestu, v torbico ali kar v žep. Skratka, izdelek imamo brez težav vedno pri roki, ko gremo na kosilo oz. večerjo. Zato je verjetno to tisti izdelek za hujšanje, ki je tudi najbolj primeren za MOŠKE!

• prednost jemanja Voldafar tabletke za hujšanje se kaže tudi v dobrem oz. sproščenem občutku potrošnika, saj tabletko pred in po obroku ne bo že na daleč »vpila« o tem, da smo (zopet!)

na neki shujševalni dieti! Gre za zelo diskreten način, na katerega lahko nevsiljivo (neopazno) za okolico, a vztrajno, izgubljam odvečne kilograme. Nikomur ni treba vedeti, kako nam to uspeva! Skratka - čudeži se dogajajo ne le v sanjah, ampak tudi v realnem, vsakdanjem življenju, na zelo preprost način. Pokličite in prinesemo na vaš dom.

2. način konzumiranja

Pred in po obroku zaužijte eno tabletko z malo vode. **Med jemanjem tabletke se normalno prehranjujte**, le sladkorju (slaščicam, tudi orehom) se morate odpovedati. V primeru, da jeste malo mastno hrano, vam kura ne bo prinesla večjega uspeha. **Npr. jejte črn, koruzni, ovseni kruh, namazan z maslom ali margarino, ki vsebuje najmanj 80% maščob. Uživate krompir v normalnih količinah, manj riža in špagetov.** Veliko sveže zelenjave in mesa, rib v maslenih omakah. Za hrano si vzemite čas, jejte počasi in hrano temeljito prežvečite. Med obroki zaužijte veliko sadja. **Tudi pri pijakah pazite, da niso preveč sladkane.** Pijte le malo ali nič sladkanega čaja, tudi kavo manj sladkajte. Ob mrzli hrani raje popijte kozarec mleka, kakšne lahke pijače ali mineralno vodo. Želimo vam veliko uspehal!

4.700,00 SIT - 2 kosa
8.900,00 SIT - 4 kosi

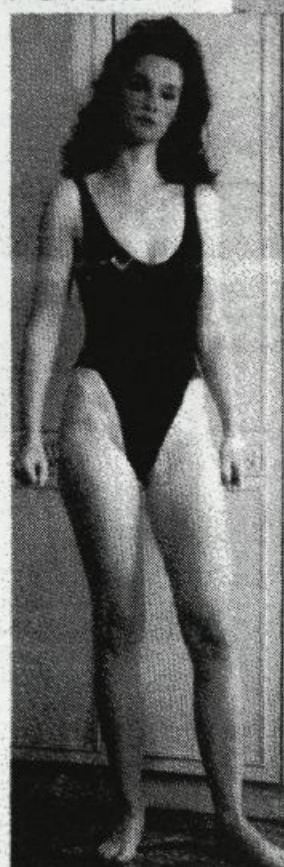
V vsaki škatlici je petdeset tabletke, kar ob jemanju največ 6 tablet na dan (pred in po treh glavnih obrokih), zadošča za en teden, 4 kosi pa za ves mesec. Pomislite, kaj drugega, tako koristnega, si lahko privoščite za tako nizko vsoto na mesec?

Naročila sprejemamo po telefonu, izdelek pa vam prinesemo na dom. Plačilo po povzetju. Pokličite danes, prejeli boste jutri!

PREJ

POTEM

Pismo, ki ga je poslala Astrid V.-D., ki nas je silno razveselilo:

Z mojim pismom želim pohvaliti proizvod VOLDAFAR. Prej sem imela pri 170 cm višine 66 kg. Glede na moj poklic, namreč opravljam delo z strankami, me je mož venomer rahlo zbadal, da se sedaj lahko od tega poklica poslovim če ne bom pazila. Potem pa sem slišala za proizvod VOLDAFAR in odločila sem se da poizkusim shujšati z njim.

Po zelo kratkem času, tako kot obljubja proizvajalec, sem shujšala na željenih 54 kg. S to težo pa sem zelo zadovoljna in tudi moj izgled se je zelo popravil. Še enkrat prisrčna hvala za Vaš proizvod.

Naročila vsak dan
od 8. do 17. ure na tel.:

061/159 34 77

Smooth Sounds Of The Tindersticks

V času modnih muh enodnevnih, ki polnijo strani vodilnih britanskih glasbenih časnikov, ko je glasbeno inovativnost, stil in vizijo skozi lastno ustvarjalnost zamenjalo medijsko merjenje popularnosti (najbolj očitno v "tekmi" med Oasis in Blur), je umirjena melanholija nottinghamske šesterice pravi balzam za ušesa in dušo.

Zametki Tindersticks segajo v sredino 80. let, ko sta v Nottinghamu pevec Stuart Staples in pianist Dave Butler sestavila skupino Asphalt Ribbons. To so bili diletantski začetki s stalnimi menjavami članov in nekaj izdanimi singlicami v samozaložbi. Odločilno je bilo srečanje z bobnarjem Dickom, ki je zakoličil trdno jedro nove zasedbe. On jih je popeljal v prestolnico, kjer so stisnjeni v najetem stanovanju uglasbljali umišljeni film noir.

"Prvi single, ki smo ga izdali kot Tindersticks, smo posneli v domačem studiu in ga tudi založili sami. Bilo je le 500 kosov in vse skupaj nas je stalo 700 funtov. V tem je bilo bistvo. Single je bil naš, kajti nismo želeli, da bi nam kdo drug govoril, kako in kaj. Tako se je vse skupaj pravzaprav začelo."

Stvari so se premaknile šele ob izdaji singla Marbles. Slabo producirana mrakobna poema je le prepričala nekatere glasbene kritike, ki so začeli opozarjati na skupino, ki se loči od večinske, tudi neodvisne britanske glasbene scene. Naslednji korak je bil podpis pogodbe z neodvisno založbo This Way Up, ki je verjela v potencial skupine, omogočila snemanje ter izdajo prvenca in to kar na dvojnem vinilu. Kot je že kar pravilo ob preboju novejših skupin, ki niso podprte z multinacionalnimi korporacijami, so Tindersticks le počasi našli pot med relativno široko publiko - tudi po lastni krivdi.

"Za promocijo skrbijo drugi, nam gre le za čim boljše izvedbe. Pravzaprav ne vem, kakšna naj bi bila najboljša promocija. Trudimo se, da delamo najbolje, kar znamo; da pišemo prave pesmi, da ustvarjamo prave melodije. Šele potem pride igranje v živo in snemanje plošč. Poskušamo ujeti pravo razmerje med temi stvarmi, ker te lahko preveč snemanj ali igranj v živo utruji."

Splošni izraz Tindersticks nima nič skupnega z zvokom devetdesetih pa kar koli si pod tem predstavljamo. Iskrenost in nepretencioznost sta ključni oznaki, s katerima se lahko navezujemo na približne vplive. Aranžerski vpadi kličejo v spomin žametni pol Velvet Underground, pripovedni slog mnogo tega

dalguje Leonardu Cohenu, zvočna slika se opira na Bad Seeds....

Letos spomladi izdani drugi studijski album in prav pred kratkim koncertni "The Bloomsbury Theatre 12.3.95" sta poklon ugodju simfoničnega orkestra. Ne iz visokotečih umetniških nagibov, zgolj zaradi ustrezne ozvočitve njihovih notranjih želja. Ušesa vajena butajočih in nabitih zvokov popolnega zvoka z običajnim stopnjevanjem do katarzičnega učinka refrena, se bodo najprej uprla njihovemu ustvarjanju občutij, zato pa Tindersticks delujejo kot balzam v trenutkih, ko se nam vse ostalo povzpne čez glavo. Očitna je naravnost v evropsko glasbeno in napol boemsko izročilo. Slišimo pripovedi v francoskem jeziku, inštrumentali

so naslovljeni z nemškim Vertrauen, uvodna pesem El Diablo En El Ojo je naslov ukradla pri španskih matadorjih...

"Prej preprosto nihče od nas ni imel možnosti potovati. Če si iz Nottinghama, je bilo razburljivo že to, da si odšel v London, kaj šele kam dlje. Pozneje, ko smo s skupino potovali po svetu, smo šele ugotovili, da je Anglija pravzaprav majhen del sveta. In London je še toliko manjši. Ja, Angleži smo zelo zaverovani vase, v primeri z ostalo Evropo. Zadnje čase smo si ogledali veliko starih evropskih filmov, poslušali evropsko glasbo in pri tem ugotovili, da se zanimive

stvari ne dogajajo samo v Angliji in Ameriki."

Kakor koli že, skozi preteklo zgodovino popularne glasbe so se zanimive stvari dogajale predvsem v ameriških prostranstvih. Tindersticks niso imuni na zunanje vplive. Pripravili so že priredbo pesmi Mockin' Bird žive legende Toma Waitsa, presenetili s skladbo Here kalifornijskih Pavement in potrdili zanimanja za tradicionalne glasbene zvrsti s priredbo pesmi Kathleen folk pripovednika Townsa Van Zandt.

"Zaprosili so nas, naj posnamemo kaj za prihajajoči Waitsov "tribute" album. Najprej smo samo poskusili posneti nekaj, kar bi bilo primerno, kar bi nas zadovoljilo. To je naš normalen način dela. Na podoben način smo se poigrali tudi s pesmijo skupine Pavement, ki nam je zelo všeč, in na koncu smo bili zadovoljni z izvedbo. Ne gledam na to, da so Pavement tako drugačni od nas, medtem ko lahko Kathleen zlahka primerjaš z našo glasbo. Pomembno je, da ti pesem nekaj pomeni in bi rad naredil iz tega nekaj svojega. Pomembna je domišljija, ne glede na to, kakšno vrsto glasbe igraš. To nima nobene zveze s stilom ali čim podobnim. Medtem ko je Townes van Zandt takorekoč logičen, nas s Pavement povezuje način razmišljanja in pisanja pesmi."

Tindersticks živijo z in za glasbo. V septembru so z 18-članskim simfoničnim orkestrom obredli kulturne prestolnice Evrope, se takoj za tem odpravili na krajšo turnejo po Združenih državah in pripravili pesmi za svoj tretji album. Kmalu bodo razkrili svoje začetke z objavo kompilacijske plošče, na katerem se bodo zvrstile pesmi, originalno objavljene le na malih vinilnih singlih. In če želi Slovenija na vsak način v Evropo, mora medse čim prej povabiti evropske kulturne ambasadorje. Za to bi bil še najprimernejši osrednji slovenski kulturni hram.

(V imenu skupine Tindersticks je govoril Stuart Staples. Z njim smo se pogovarjali 28. maja letos ob njihovem obisku avstrijske prestolnice)

besedilo: Janez Golič

foto: Zlato Kreč

Osterčevo leto, slovenska glasba in še kaj

Kot je že minilo pred tremi leti Kogojevo leto, pa pred njim Gallusovo, letos mineva Osterčevo leto, posvečeno stoti obletnici skladateljevega rojstva. Zabeležilo ga je nekaj glasbenih in nekaj simpozijevskih dogodkov. Ljubljanski župan Dimitrij Rupel je v pozdravnem govoru na aprilskem mednarodnem simpoziju Glasba med obema vojnama in Slavko Osterc v okviru Slovenskih glasbenih dni v Križankah povedal, da je vsak narod konstituiran na njemu lastnih temeljih; tako kot imajo Švicarji ure in sir, Italijani podtalne organizacije in testenine, naj bi po njegovem Slovenci ponosno sloneli na svoji kulturi. Kar je pozabil omeniti, pa je bilo, da švicarski sir in italijansko mafijo poznajo po vsem svetu, slovenske kulture pa ne. Komajda jo poznamo celo sami.

"Primer Osterc" se kot dokaz ponuja sam od sebe. Resnici na ljubo sicer ne smemo biti krivični - skozi celo leto se je okrog Osterca kaj dogajalo in to celo zelo veliko. Aprila že omenjeni simpozij v okviru desetih Slovenskih glasbenih dni in v zvezi s tem tudi praznovanje Osterčeve opere Krog s kredo v Mariboru. V septembru 33. festival komorne glasbe XX. stoletja v Radencih, katerega udeleženci so obiskali skladateljev rodni Veržej in si ogledali njegovo rojstno hišo ter njemu posvečeno spominsko sobo. Oktobra ljubljanski simpozij ob stoti obletnici skladateljevega rojstva, pospremljen z razstavo Moja smer je skrajna levica (kateri je dala ime skladateljeva izjava v intervjuju za Slovenski narod leta 1936) v Križankah. Ob

tem izid zbornika zapisov o Ostercu, v časovni vrsti avtorjev od njegovih do naših sodobnikov, ki ga je pripravilo Slovensko muzikološko društvo. Vse to so dosežki, a vendarle so ostali bolj v ozkem okviru stroke. In medtem ko se ta danes ukvarja z vprašanjem, ali je bil Osterc "moderen" ali ne, skladatelj širši javnosti slej ko prej ostaja črna luknja v spominu/izobrazbi ali po domače, neznan.

To seveda ni Osterčeva krivda, niti se Ostercu to ne dogaja edinemu med našimi

340 *Slavko Osterc*

skladatelji. Kot krivca za to v prvi koloni korakata vzgoja in izobraževanje, a tega ne bomo spet pogrevali. Človek pa se vpraša, kakšna neki je kolektivna zavest naroda, kateremu predstavljajo vrhunec glasbeno-orgiastičnega uživanja karaoke ob sobotah zvečer (mimogrede: že Platon je poznal učinkovanje glasbe na dušo in vedel, da dobra država sloni na dobri glasbi in torej na ustrezni glasbeni vzgoji). Slovenci nekako še vemo za naše "literate". Vsakdo hrani še iz šole vsaj medel spomin na Franceta in Julijo ali na Ivana in skodelico kave. Skladatelji jo odnesejo slabše. Iz usmiljenja

pustimo anketo "Naštejte mi pet slovenskih skladateljev" ob Prešernovem spomeniku ob strani in se rajši vprašajmo, od kod hermetični zid med slovenskimi skladatelji in njihovim potencialnim občinstvom.

Težava z glasbo je v tem, da o njej ne morete brati ali si je ogledati na fotografijah. Treba jo je slišati. Slišati še enkrat in še enkrat. In tu je ta zid. Mariborska predstava Osterčeve opere Krog s kredo (ki je, mimogrede, več kot vredna ogleda), katere premiera je bila aprila, recimo do danes še ni našla poti do Ljubljane! Bi bila to res prevelika pot? Stvari postanejo še hujše, ko se sprehodimo do prodajalne Muzikalije in pobaramo brhko prodajalko:

"Ali obstajajo kakšni CD-ji z Osterčevo glasbo?"

"Ne. Nekaj je na ploščah. Vprašajte na radiu. Nekaj posnetkov imajo tudi na Društvu skladateljev."

Medtem ko drugi narodi postavljajo na ogled reprezentančne CD-zbirke svojih skladateljev, se bi naj pri nas tisti, ki bi se želeli seznaniti z Ostercem, torej podal na romanje po zaprašenih arhivih. Če v njih sploh kaj je. "Primer Osterc" se tu simptomatično razširja. Kako naj torej vemo, kaj in kako ustvarjajo naši skladatelji, če njihove glasbe sploh nimamo priložnosti slišati? Pri tem pa bi moralo biti vsakomur jasno, da se publika ne pridobi sama od sebe, temveč si jo je potrebno pridobiti z organiziranim napadom v vseh medijih. Tu krivde ne nosi ministrstvo za izobraževanje, temveč...

Ob vsem tem jadikovanju se mi poraja veličastna vizija "Kako praznovati stopročno obletnico Osterčevega rojstva":

V medijih ustvarimo kult osebnosti Slavka Osterca. Ponudimo izvedbe njegovih del z najboljšimi izvajalci na CD-ploščah (oprostito, zgoščenkah). Izvajamo njegove skladbe na abonmajskih koncertih, enkrat, dvakrat, desetkrat, dokler se ne žusedejo! Napravimo ga za zvezdo. Osterc je in, kdor ga ne pozna in se v družbi ne more pogovarjati o njem, je out. Župan Rupel ponovi svoj aprilski govor in množice viharno ploskajo.

Post scriptum: Osterčevo ime je tu seveda uporabljeno samo za primer, kajti izstopa zaradi obletnice. Ravno tako bi ga lahko zamenjali z imenom kakšnega drugega slovenskega skladatelja in prebrali sestavek še enkrat. Nikakršne razlike ne bi bilo.

Suzana Ogriajšek

THE CRAMPS

Neukrotljivi krči

Francoski novinar je poročilo z zadnjega nastopa skupine v Parizu, ko so za konec igrali polurno verzijo pesmi Surfin' Bird, zaključil: "To, kar najbolj preseneča je, da The Cramps še vedno najdejo način, da nas presenetijo." Lepo. Je pa to vendarle njihova narava. Imena močnih skupin ne lažejo. The Cramps v ameriškem žargonu pomeni menstrualne krče. Na njih se ni moč navaditi. Le pretrpeti jih je moč. In vedno se vrnejo in zmeraj presenetijo.

Prisegati na r'n'r in biti brez posluha za The Cramps je naravnost nepojmljivo. Vsi žanri, podžanri in zvrsti na stran. Na stran utemeljeno in neutemeljeno, zavedno in nezavedno, The Cramps so v njegovem bistvu. So simbol predanosti, ljubezni in vdanosti do glasbe. So njena, brez banalnosti ultimativno zaokrožena, uprizoritev. The Cramps so za vedno.

The Cramps, to pa sta predvsem: kitaristka Rorschach Poison Ivy in njen dragi, pevec Lux Interior.

Ali želite dobiti krče?

GRAVEST HITS EP: Prvi štirje komadi, znani kot Vengeance singli, ki jim je dodana priredba, bolj navdahnjena od originala, Ricky Nelsonove balade Lonesome Town. New York kot mesto osamljenih duš in The Cramps na višku primarnosti.

SONGS THE LORD TAUGHT US: Plošča, po kateri vsaj za teden dni, 24 ur na dan, ne smeš sončnih očal. Na naslovnici dominira prvotni, drugi kitarist, Brian Gregory, vse pa zaključuje Fever. Vročica memfiških noči in meisterwerk številka 2.

PSYCHADELIC JUNGLE: V navdušenosti nad samo pesmijo so The Cramps spregledali, da Primitive ne rabi priredb. Kid Congo Powers na kitari in Goo Goo Muck kot himna akcije željnih najstnikov.

OFF THE BONE: Poteza njihove osovražene založbe. Združuje Gravest Hits, nekaj gradiva s prve plošče in sicer težko dosegljive single. Off The Bone je "must" prav zaradi slednjih. Naslada z Drug Train, Save It, She Said in New Kind Of Kick je neizmerna. Končni miks k zabavi prispeva psihadelično stripovski trodimenzionalni ovitek. V poslušanje s 3-D očali.

SMELL OF FEMALE: Prvi koncertni ter do tedaj najhitrejši album skupine. Orglice v Psychotic Reaction, Russ Meyer v Faster Pussycat in hudič v modrem krilu v Ain't Nuthin But A Gorehound. Naslov se ne nanaša na parfume!

A DATE WITH ELVIS: Presežek pričakovanj. Potres, Arašidovo maslo, rockabilly sixties psihoza in plošča bolj opolzka od celotne polnočne ponudbe na satelitih. Lux Interior z od boga podarjenimi vokali in Poison Ivy kot domina Gretsch kitare. Otroški pevski zbor pod taktirko Salvadorja Dalia v People Ain't No Good in na koncu šestindesetdeset solz v It's Just That Song. Vera v ljudski rod je dokončno zgubljena, a nič zato, ker gre za večno stvaritev

številka 3.

ROCKIN' REEL IN AUCKLAND NEW ZEALAND XXX: Glasbeni zapis pod nivojem pričakovane atraktivnosti. Toda! Tona feedbacka v zaključni Birdfeed in Heartbreak Hotel na amfetaminih so zadosten razlog za kratkotrajno druženje s tem koncertnom, posnetim na koncu sveta.

STAY SICK: Studenec poti, zvočni efekt požara, orbitalna produkcija in najbolj plesna

plošča skupine. Ob izidu je povzročila rahlo razočaranje, ampak čas je spremenil razmerje moči v njihovo korist. Na Stay Sick se prvič eksplisitna pojavlja beseda blues.

LOOK MOM NO HEAD: Odhod rojenega Cramps bobnarja, Nicka Knoxa, je bil manj boleč kot pomanjkanje pravega gradiva v pravem trenutku. Lux Interior je srečal Iggyja, ko je skočil po pijačo, in nastal je Miniskirt Blues. Spaghetti western izvedba skladbe Hardworkin' Man. Sploh pa introvertna plošča, ki zahteva veliko ognjene vode.

BLUES FIX EP: Ivy leži v spodnjem perilu in na prenosnem mono gramofonu posluša singlice založb Atlantic, Stax, Excello in Speciality. Zdaj je končno tudi tistim zadržim jasno, da temno v Crampsih ni bilo darkovsko, temveč bluesovsko. Digitalna tehnologija omogoča, da se komad It's Mighty Crazy vrti do in onstran paranoje. Dve leti pred Tarantinom so The Cramps priklicali bolj šundovske konotacije od samega Šunda.

FLAME JOB: Pod Sonyjevo distribucijo so The Cramps znova (tudi uradno) v veliki ligi. Konceptualno tempirana druga stran, naraščajoča privrženost zapuščini ruralnega juga in gradivo,

ki bi povzročilo nesmrtno more malomeščanski zavesti, le-da se je Poison Ivy brzdala za mešalno mizo. Potencialni chef d'oeuvre številka štiri.

BORN BAD: Serijal avstralskih piratov, ki z originali zone somraka razkriva, kje je skupina pobrala nekatere od trikov. Domislenost skupine s tem ni ogrožena, temveč je po vzratni reakciji le poudrajena. Tole je rudnik zgubljenih diamantov, serviran na pladnju.

The Cramps od T do S

Lux Interior je rojen Erick Lee Purkhiser. Poison Ivy pa je bila krščena Kristy Marlana Wallace. Mesta rojstva sta Akron, Ohio in Sacramento, California. Srečala sta se leta 1972, ko je Ivy autoštopala.

Njihova leta niso znana. Glede na to, da so nepisana pravila družbe bila upoštevana, je Lux starejši. V Ljubljani so The Cynics povedali svojevrstno javno skrivnost: Lux je globoko v petdesetih.

Imena skupine se je spomnila Poison Ivy, ko je nekoč strmela v ovitek plošče skupine The Kinks.

Lux Interior in Brian Gregory sta se spoznala 20 februarja 1976.

Skupina ni imela basa, zato ker ga niti Ivy niti Brian nista želela igrati. Zasedbo je zapolnila sestra Briana Gregoryja na bobnih.

Med snemanjem v Memphisu v studijih Sama Phillipsa je Lux ukradel jakno, ki je nekoč bila last Jerry Lee Lewisa.

Prvo evropsko turnejo so The Cramps opravili kot predskupina Police.

Brian Gregory je skupino skrivnostno zapustil maja 1980. Njegova prva zamenjava je bila Julien Griensnatch. Da bi pridobil njuno pozornost, je Kid Congo vrgel zidno opeka skozi okno stanovanja Luxa in Ivy.

For The Love Of Ivy, pesem s prvenca, Fire Of Love, The Gun Club je posvečena prav njej, gospodični Rorschach.

John Waters, sodobni filmski kralj slabega okusa je zavrnil pesmi, ki jih je skupina spisala za njegov film Cry Baby, z argumentacijo, da so preveč avtentične.

Revija Playboy je pesem Can Your Pussy Do The Dog izvolila za najboljši singel leta 1985.

Jim Sclavunos, podpisan na albumu Look Mom No Head je kot dodatni bobnar nastopil v Ljubljani ob zadnjem obisku Nick Cave-ovih Bad Seeds.

Stene Radia Študent je nekoč krasil grafit: "Bolje The Cramps v Ljubljani kot Laibach v Londonu.

Prisegati na r'n'r in biti brez posluha za The Cramps je nerazumljivo.

Terens Štader

Vir za del The Cramps od T do S: The Wild, Wild World Of The Cramps, IAN JOHNSTON (Omnibus Press 1990)

(Terens Štader je avtor oddaje Night Time na Radiu Študent, 89,3 mhz, vsako sredo od 21.00 - 22.00)

K4 nekoč in danes

K4 je dobil novo Cyber preobleko, le redki pa vedo, da je bil že pred desetimi leti zelo multimedialno usmerjen, celo bolj kot danes.

Mladi v Ljubljani, ki sicer sem drejo iz vseh koncev Slovenije, se ob večerih zabavajo na razne načine, ki mnogokrat vključujejo tudi zelo raznolike športne panoge (količinsko bruhanje, izžarevanje vzvišenosti in pure energy dance). Punkerji in njim sorodne duše se zatekajo v naročje revne matere Metelkove

artikulirala takrat še ne tako kot danes priznana alternativno kulturo. FV-jerci, ki so prej že furali Disko FV v študentskem naselju v Rožni dolini, so se morali preseliti v Dom mladih v Šiški, ko pa so jih občani z ostrim in predvsem večinskim nasprotovanjem klubu izgnali, so se zatekli v prostore na Kersnikovi

ter bunkerja B51 na Gerbičevi, MTV-Jugend se zateka v True bar in podobne "place# ter razne diskoteke v pravem pomenu besede (Dakota, Eldorado,... vse, kar ostane pa najde svoj dom v sedaj na novo prenovljenem že okoli 10 let starem mladinskem klubu K4, seveda na Kersnikovi 4. KUD France Prešeren ni stilsko in/ali socialno opredeljena scena, ker je že v osnovi bolj odprtega tipa. Vrnimo se raje na Kersnikovo.

Stari K4 - zadnje zatočišče FV-ja

Mladinski klub K4 je bil nekako formalno ustanovljen neke srede, 13. dne meseca junija leta olimpijskega 1984. Njegov prvi skrbnik, organizator in prebivalec je bila še sedaj delujoča punkersko/multimedijalna založba FV, frakcija ŠKUC-Foruma, ki je v tistih časih (od 1980 pa vse do sedaj) zaobjemala in

4, ki je bila prej dijaški dom, a je iz določenih razlogov število dijakov bivajočih v dijaških domovih nenadoma grozovito uplahnilo. Tako so alternativci dobili svoj prostor, ki pa je bil nekako zelo neuporaben, še posebej za kakšne večje prireditve, ki privabijo večje število ljudi, saj ni bilo nikakšnega air-conditiona, tako da so ljudje iz "Starega K4" odhajali bolj ali manj zadeti. Čisto na začetku je K4 tudi sestavljal le sedanji prostor s šankom, tisti del, kjer so te dni koncerti, je bil pa takrat še absolutno neuporaben. Seveda pa je nekaj mesecev

pred tem začel v isti stavbi delovati tudi nedeljski Video bar. Težko je tudi verjeti, da je bil takratni, "Stari K4" tudi 100% bolj multimedialna in tudi morda dosti bolj CYBER zadeva kot je današnji, ki v skladu s časom seveda k temu teži. Notri so imeli že takrat tudi najosnovnejše, najprimitivnejše, seveda najbolj "kul" video igre, drzne priče trdijo celo, da verjetno kar Spektruma pritrjenega na steno. Dejstvo je tudi, da so že takrat člani FV-ja veliko delali z video tehniko in je bil video rekorder seveda obvezni inventar Starega K4. Tako so imeli na primer v petek, 21.9.1984 premiero video spotov skupine Niet, v ponedeljek, 15.10. 1984 pa so odvrtili kulni pornič Globoko grlo (Deep throat), ki je za pomiče to, kar je Star Wars za znanstveno fantastične filme. Vsak četrtek skozi vso sezono 84/85 so organizirali jam session pod vodstvom Quatebrige in Miladojke Youneed. Obenem je bilo v klubu takrat še par koncertov in projekcij skupine Borghesia, ki je že takrat nekako ustvarjala to, kar sodobni tehno friki povzdigujejo v višave. V sredo, 3. aprila 1985 je imel zase prvič rezerviran klub K4 tudi klub žensk lezbijk, Lilit, ki je tudi kasneje, v "Novem K4" nekaj mesecev zasedal v prostorih na Kersnikovi 4 vsake štiri tedne. Vendar se to (v "Novem K4") ni obneslo, saj so se deklice nekako protivile tudi moškim redarjem, pa tudi obiskanost je kmalu padla tako nizko, da je bila porazna. Kasneje so si (po izjavah prič) s seboj prinašale tudi svojo pijačo in jedajo, tako da so gostinci (tipi, ki imajo preko šank in so v bistvu najemniki kluba) le še čistili za njimi. Zanimivo je, da so vodilni že v tistem času

začeli nekako praktirati sodobni diskurz obravnavanja in zatiranja alternativne kulture z naslovom "Renovirajmo štiri leta". Namreč, kaj se je zgodilo? K4 je bil takrat navadna klet brez zvočne izolacije in množici primerne prezračevalnega sistema, seveda pa so se nad mladino tistega časa (obdobje punka) zgražali tudi predvsem starejši občani, živeči v neposredni bližini K4. Da mlade takšni klubi kvirijo, da v klubu vlada stanje splošnega razvratu in podobno, so trdili. Zato se je

imela okus po mlačni vodi. Funkcija CIDM-a je bila potemtakem le neke vrste upravljalna funkcija.

Novi K4 - od FV-ja do MTV-ja

Mladi so takoj navalili, v prvem letu takomenovanega "Novega K4" pa je bil zabeležen celo rekord prodanih kart na večer - približno 1250 kart, ki še danes velja. 12., 13., in 14. oktobra leta 1990 se je zgodil še eden od rekordov kluba - Miladojka je špilala

v notranjosti ne prevladuje les, ploščice ali perzijske preproge, ampak mahagonij in ebenovina, ... pardon, ... pločevina in še enkrat pločevina. Glavnemu prostoru, kjer je stacioniran šank in tudi novost, ki se imenuje Cybercafé, so močno povečali volumen s tem, ko so odstranili prejšnje kulise, ki so močno spominjale na Das Boot.

Kljub svoji sodobnosti in pa predvsem zaradi trendovske usmeritve je K4 nekako spremenil svojo vlogo v študentskem in splošno v (alter)kulturnem svetu. Iz opozicije konvencionalni kulturi, katero je predstavljal Stari K4 s svojo alternativno produkcijo je prešel v pozicijo kulture. Namesto nasprotovanja sodobnim trendom in mainstreamu je postal ravno glavni nosilec le-teh v Ljubljani. Vlogo nekdanjega Starega K4 sta prevzela Metelkova in bunker na Gerbičevi, imenovan B51. S tem se je večji del anarhistično napredne mladine preselil iz kluba, vanj so pa začele dreti množice mlajših generacij študentov in dijakov. Tako je dobil klub povsem novo vlogo - vlogo rekrutatorja mladine v mladinsko glasbeno in splošno kulturno življenje, čeprav večina obiskovalcev ostane zvesta klubu, tudi zato, ker je ta zelo dinamična tvorba in se prilagaja trgu - če je obisk ob sredah majhen, menjajo DJ-ja in/ali program. To se vidi predvsem v zadnjih letih, ko klub nekako kar hitro menjava programe med tednom, seveda pa so zadnje leto vedno bolj obiskani sredini večeri, ko muziko rola DJ Aldo, član altertehnice benda Borghesie. Nedvomno pa je najbolje obiskan klub ob sobotah, ko v njem vlada vzdušje v stilu MTV-ja. Absolutni šlageri so bili v zadnjih treh letih tudi z bruhanjem kronani Balkan žuri, na katerih so proti koncu vedno švigale pesti, lani novembra pa se je v klubu K4 tudi streljalo. Sreča, da ni Zmago Jelinič, ki je bil vabljen na burek v K4 decembra 1992, ko je bil prirejen prvi Balkan žur, že takrat prinesel s seboj kanona, s katerim se je ravno takrat v javnosti zelo hvalil. Zmago je bil pole Lojzeta Peterleta tudi eden najbolj znanih slovenskih politikov ki se je pustil videti v klubu, le da je bil, za razliko od Lojzeta, v klubu celo večkrat. Verjetno mu je bilo všeč, ne bi pa mogli tega trditi za Franceta Bučarja - Bučo Bučo, ki živi nekje v neposredni bližini kluba, pričakovati pa je bilo tudi, da Buča Buča klub ukine v primeru zmage na županskih volitvah, saj so mu sosedje na veliko tožili, kako je klub preglasen (kljub izolaciji?) in preveč razvraten.

Simon Ručigaj

moralo K4 nekako obnoviti. In tu pride na prizorišče že zgoraj omenjena zadeva. Junija 1985 (ne, ne vem datuma) je K4 zaprl vrata, ki so se odprla šele maja 1989.

Novi K4 - zadušeni CIDM

25. maj 1989. Tokrat je imel klub kaj za pokazati. Klimo, zvočno izolacijo in še, seveda, dodatni prostor, sedanje plesišče, oder in za stage-diving skoraj primeren bazenček. Na začetku "Novega K4" je bil DJ v ločenem prostoru od publike, imel je svoj vhod, plesišče pa je videl skozi majhno trikotno okence. Bum. Kmalu so steno preluknjali, zaradi bolj direktnega kontakta s publiko. Arhitekt, ki je to vse skupaj sprojektiral, se je imenoval Andrej Hrausky, adaptacijo pa sta financirali mestna in univerzitetna (univerzitetna se je kasneje nekako preoblikovala ŠOU) organizacija ZSMS ter mestna in republiška Kulturna skupnost. Programski vodja je bil Jure Potokar, ki je bil postavljen tja s strani CIDM-a (Center za interesne dejavnosti mladih), ki je bil organiziran s strani univerzitetne in mestne organizacije ZSMS. CIDM je bil v bistvu že pred otvoritvijo "Novega K4" ideja v glavah mladih, predvsem pa Zorana Pistotnika (sedaj svetovalec na Ministrstvu za kulturo RS), o ustanovitvi neke vrste društva, ki bi v celoti pokrivalo potrebe drugačne mladinske kulture, čeprav je že obstajala FV, ki pa je bila tudi nekako usmerjena bolj v punkovsko/multimedialnilne umetnosti. CIDM se žal nekako nikoli ni najbolj prijel, predvsem zaradi nedorečene podpore oblasti, ki je

tri dni zaporedoma, in vsaj dvakrat bila absolutno razprodana. Najnovejše mainstreamovsko obdobje K4 se je začelo septembra 1992, ko je klub dobil izgled podmornice, nekateri so rekli tudi kurilnice. Ventilski dizajn so osnovali Tomaž Pipp, Luka Žan in Samo Cafnik. K4 je z zelo zahodnoevropskim izgledom in temu ustrezno programsko ponudbo postal v tem času nekako zelo komercialni klub, saj se je začel ravnati po trgu. Začel se je držati nekaj osnovnih vodil. Eno je narekovalo, naj vedno uvaja nove trende. Drugo je narekovalo sredinskost ponudbe, naj ne zahaja v ekstreme. Tako da nikoli več ne bo darkerskega obdobja kot je bilo v obdobju FV-ja. In eno od vodil je bilo, naj skuša zadovoljiti potrebe študentov. Kljub tem osnovnim smernicam pa so si ljudje, ki so krojili program, K4 skoraj raztrgali, vsak je pač hotel uveljaviti svoje interese.

Najnovejši K4 - Cybercafé

Po treh letih pa se je tudi sodobni izgled ventilskega K4 obrabil. Zato so ob koncu šolskega leta 1994/1995 na ŠOU-u razpisali natečaj za izdelavo novega koncepta izgleda kluba K4. Razpis je propadel, notranjost glavnega prostora (kjer je šank) pa je začrtal Jurij Krpan, vodja kapelice ŠOU. Klub je renoviran v duhu časa, ki narekuje zelo urbano, sodobno, enostavno, poceni, predvsem pa čimbolj s posrednimi elektronskimi komunikacijami prepredeno ureditev, takomenovan CYBER slog. Tako od materialov

POPRAVKI

V prejšnji številki Tribune sta se v članku z naslovom V neskončnost in nazaj pojavili 2 tiskarski napaki in sicer v odstavkih 6,7 in 18. V 6 in 7 odstavku bi tako namesto 2 moralo pisati (2, prav tako pa narobe obrnjeni vprašaj v 18. odstavku ni hebrejski znak alef.

Aforizme je v prejšnji številki (razen nekaterih komunističnih) napisal TOMAŽ BRENK

Polovični FAF

Zaradi Tribuninih rokov oddaje tekstov recenziramo samo prvo polovico FAF-a; upam, da je bila to tista slabša. V nasprotnem primeru bo letošnja bera zares uboga: gledat sem hodil večinoma filme, ki se mi jih ni zdelo vredno v Berlinu in Cannesu. Nekaj splošnih ugotovitev pa le lahko zapišem: sekciji fokusa in perspektiv sta pokazali, da so vse kinematografije bolj ali manj v krizi, ergo ni razloga, da bi Slovenci tarnali nad svojo lastno produkcijo, kar se zgodi ob premieri vsakega novega (našega) filma. Simptomatičen primer: fokus japonske kinematografije zadnjih dveh let. Šel sem na prvi, kao kultni film, Karneval noči. Gledal sem in se čudil, pa to ni hvala. Čez dva dni sem poskusil znova. Odtujena družina na počitnicah. Od začetka je kazalo dobro, potem pa so začeli gledalci trumoma odhajati. Tudi v tretje ni šlo rado. Pri čertem nas je bilo v dvorani že na začetku le deset, poleg selektorja, hostese in japonske producentke, ki nas je dobesedno prosila, naj ostanemo v dvorani do konca. Itd. Isto velja za krasni novi francoski film. Torej, povzetek: tarnanje nad neko nacionalno kinematografijo je neumnost. Filme delajo posamezniki, ne narodi. In le dosežki posameznikov morda izstopajo. Slabih primerov ne bom več dajal, ker jih je preveč; omenil bi le nekaj nepozabnih primerkov.

Wenders je bil nekoč Wenders, nato je nekaj časa dobival preveč denarja in je rahlo zašel, potem pa je za žepnino posnel Lizbonsko zgodbo in se vrnil v naša srca. Takorekoč, bil je Faraway in se vrnil So close. Vrnil se je k hermetičnim, a neizumetničenim filmom atmosfere, k snemanju filma o snemanju filma o filmu, oziroma iskanju podobe, ki jo pogled še ni kontaminiral - kot najprej načrtuje znotrajfilmski režiser (Patrick Bauchau), pa ga tonski tehnik (nepozaben R(diger Vogler) prepriča, da se je treba vrniti na ulice, k življenju. Branje filma je seveda lahko tudi cinično: evropski režiserji bi radi snemali samo filme, ki jih ne bi nihče gledal, niti oni sami; Patrick Bauchau namreč napolni sobo z zapečatenimi filmi, ki jih je posnel s kamero, pripeto na hrbet. Minimalistična mojstrovina pa vendarle izžareva toliko ljubezni in zaupanja v sanje (prisluhnite skupini Madredeus), da je najbrž najlepše posvetilo stoletju gibljevih slik.

OK, Wenders ima ime, od njega se pričakuje kvaliteto, večje in prijetnejše presenečenje je odkriti čisto nov talent. Šokirala sta dva: madžar P(ter Goth(r s filmom Oporišče, ki se gleda nekako tako, kot bere Kafkov Grad. Mlado, perspektivno inženirko nekega dne pošljejo na teren iz neznanih vzrokov, s "posebno nalogo". Ves čas jo strogo

nadzorujejo. Proč od civilizacije jo peljejo najprej z vlakom, nato z razmajanim avtobusom, nato pa postajajo prevozna sredstva vse bolj bizarna. Vožnja z derezo in dvema moškima skozi neskončne zasnežene gozdove je neopisljiva. Vozi se sredi zime, zamrznjene pokrajine, ki jo od začetka še krasijo industrijski pejzaži a la Trbovlje, potem pa postane še pokrajina prazna. Ženska pristane

v neki bajturi sredi hribovja, odrezana od vsega. Ves čas se pogovarjajo bolj malo; ženska pasivno sprejema vse, tudi očitna ponižanja. Jasno, jasno, kot piše v katalogu, gre za alegorijo o komunizmu - ljudje naj bi se pasivno vdali sistemu; toda, hote ali nehoti so avtorji ustverili nekaj dosti močnejšega - navsezadnje se tudi Kafke ne da zvesti samo na meditacije o sistemu. Film smo gledali brez prevoda, v madžarščini, kar je b'lo še bolj kul: to je namreč triumf kinematografije nad literaturo. Film je tako fascinantno posnet, da dialogi pravzaprav niso potrebni: s svojo težo te podobe in bizarne zvočne intervencije preprosto stisnejo v sedež.

Drugi film, po atmosferi in učinku precej podoben, je osupljiv, nepozaben, osemdesetminutni prvenec mladega berlinčana Freda Kelemana, Usoda. Film odpre geslo, da je "razdalja med našim trenutnim življenjem in peklom samo en vdih", in film to tudi parabolično prikaže - kako plehka beseda -, čeprav s skoraj docela drugačnimi izraznimi sredstvi kot Oporišče. Film sestavlja dvanajst kadrov-sekvenc, dvanajst poglavij ene noči. Posamezen kader pač zaznamuje realni čas, vendar pa šele dvanajst domala statičnih opazovanih situacij, ki si sledijo sicer linearno, nakaže gledalcu usodo dveh ruskih avtsajderjev v Nemčiji, uličnega glasbenika (Valerij Fedorenko) in prostitutke (Sanja Spengler). Ker gre, kot že rečeno, predvsem za situacije, je fabulo obupa in ponižanja, ki zraste pred gledalcem, težko povzeti v dveh stavkih, česar niti ne nameravam početi. Spet gre za vizionarski triumf čistega filma; dialogov je malo. Z redko videno močjo neme govorice se nad nas zgrnejo podobe in atmosfera. Tu velja spregovoriti besedo ali dve o tehniki: igra obeh protagonistov je eksemplarično filmska; čustva, trpljenje, strah, grozo, obup, izražata tako s komaj opazno mimiko kot s histeričnimi gestami (predvsem sekvenca, ko se ona zjutraj zbudi, opita in posiljena sredi gozda, je pravi tour de force), obakrat popolnoma brez patetike in gledališko narejenega pretiravanja. Film je Kelemenovo diplomsko delo; s kolegi ga je posnel v osmih dneh z videokamero, pozneje so film prenesli na celuloid, pri čemer je precej pridobila fotografija: postala je bolj groba, barve so dobile temnejše, zemeljske odenke. Gre za celostno avtorsko delo: Kelemen je film napisal, režiral, posnel in zmontiral. Vsota: 150.000 DEM. I hope we'll hear from him soon, and I don't mean a postcard.

Goarzd Trušnovc

Vsi sovražniki in zatiralci prisotnosti ameriškega filma v ljubljanskih (slovenskih) kinematografih pozor! Letošnji FAF je (bil) ustvarjen posebej za vas.

Morda nekoliko kontroveržno je bil eden prvih bolj množično obiskanih filmov uspešnica Aurelia Grimaldija Kurbe. Iz protesta proti vsemogočnim filmsko-televizijskim zakonom v črno-beli tehniki posneti film nas popelje v raznobarvni svet prostitucije v predmestjih Palermo. Ida Di Benedetto alias Orlanda in prijateljice obvladajo svoj posel, v kar nas prepriča kolaž iz obrti te in one. Čeprav praviloma ne dovolijo, da bi se kateri koli od njihovih strank preveč navezal nanje, prav Orlandi to ne uspeva povsem. Temnopolti Afričan, njena stalna stranka, se vanjo zaljubi. Na prvi pogled tako res vse daje sprejemljivo čist videz in moškemu gledalcu, ki opazuje lahkost služenja denarja s pomočjo lastnih telesnih čarov, se lahko zlahka porodi vprašanje, zakaj še njega bog ni ustvaril takega, da bi denarci začeli pritekati že s tem, ko bi razširil noge. A to pobožno fantaziranje se konča, ko eno od cipic s palermskega bulvarja po maratonskem seksu vsi trije odjemalci zverinsko prebutajo in jo namesto smetane na koncu še poščišejo.

Neverjetno, a povprečna japonska družina se ne razlikuje kaj dosti od radodarnih prostitutk. Tako kot je

njihovo življenje do konca napovedljivo in brezperspektivno, tako živijo iz dneva v dan tudi štirje člani japonske družine, glavni junaki filma Opice v raju. Enako zavtomatizirano, kot razširi prostitutka svoje noge, vmes trikrat zastoka, bolj ali manj prepričljivo dahne svoj You drive me wild, nato pa vpraša, kdo je naslednji, spravi v spomin svojega fotoaparata tudi povprečni japonski turist vse, kar je mogoče. Razlike med obojimi pogojuje le čas: kako hitro ona zašepeta dokaz ljubezenske norosti oziroma koliko časa fotograf potrebuje za en posnetek. In ata te japonske družine je med počasnejšimi. V dobro mu lahko štejemo le, da edini uvidi, razume in začuti potrebo po tem, da bi se takšno življenje spremenilo.

Razumeti, kako lahko kdor koli čuti toliko ljubezni do nekoga drugega (kot je tega sposoben mali Deček s psom iz istoimenskega imenitnega ruskega kratkega filma) ali kaj je gnalo greha vredno Francozinjo (iz prav tako istoimenskega filma) do dimenzij notorično nezveste ženske, ki nenehno čaka svojega moža, pa je tako sposoben le redkokdo. Kaj bi na to rekel mladi avstrijski vojak, junak filma

Prisegam, ki ga ugonablajo hormoni in mokre sanje o ženskih dojkah, okrašenih z jagodami, lahko le ugibamo. Sicer skrajno z dolgočasno zvoneči Berger natrese še nekaj dovtipov, med katerimi se najde kak zares duhovit in izviren, vendar tudi nekaj strahovito neoriginalnih parafraz vsem znanih gesel in rekov (npr. majhen korak za človeštvo, velik korak za vojaka Bergerja). Avstrija leži očitno preblizu Slovenije (in obratno).

Robert Lepage, režiser filma Spovednik, kot protiutež gotovo ne bi uporabil česa že tisočkrat prej zljajnanega. Kopica nikoli prej vidjenih inteligentno-iskrivih režijskih domislic privleče pozornost na njegov film že sama od sebe. Morda se želi Lepage za korak približati sijočemu geniju Alfreda Hitchcocka, ki v Spovedniku celo nastopa, saj se del filma odvije ravno v času in mestu snemanja njegovega nekoliko manj znanega filma I confess, sicer mestu, kjer sedanost strogo sledi preteklosti kot otrok, ki ga nosiš na ramah.

Primož Jesenko

Cyber Kino

Kakor koli se že razvijajo umetni raji zabavne elektronike, je kino še vedno eden tistih prostorov, kamor se vračajo uporabniki večpredstavnih programov. Značilnost sodobnih, čisto tehničnih postopkov v svetu iluzij je, da so si med seboj vse bolj podobni; poleg tega pa je povprečen uporabnik elektronike v primerjavi s povprečnim gledalcem bistveno napredoval: dobil je možnost svobodne interaktivne izbire. Ni več pasiven gledalec, ki ima možnost samo binarne odločitve, ali ostane v kinu ali gre ven, ampak

dejavno sodeluje. Tu se pojavi Internet. Za začetek bi priporočil dva naslova: prvi je v okviru CNN-a alias Cool News Networka (<http://www.cnn.com/SHOWBIZ/Movies/>), prinaša pa novičke o igralcih in filmih, ki se snemajo, in recenzije bolj ali manj svežih filmov s kupi podatkov in tračev o filmih.

Poseben podnaslov <http://www.cnn.com/SHOWBIZ/HwMin/> prinaša vsake dva ali tri dni sveže novičke direktno iz Hollywooda.

Najbolj priporočljiva zadeva, ki

lahko cinefilom požre cele dneve surfanja po mreži, pa je The Internet Movie Database; bazo ureja team, ki letos praznuje peto obletnico. Naslov <http://www.msstate.edu/Movies/> ponuja poleg osnovnih filmografij, ki jih lahko dobite v klasičnih enciklopedijah, še vrsto zanimivosti: npr. listo tehničnih napak filmov, listo citatov, kino trivio, ocene, ratinge, lokacije snemanj, na lestvici filmov lahko sami prispevate svoj glas, itd. Priporočam, preizkusite!

Gorazd Trušnovec

UNITED COLOURS OF GALWAY

Na mizo pred sabo sem razporedila najbolj značilne fotografije, ki so hkrati tudi najlepše, s poletnega vandrjanja po Irski in prižgala računalnik. Seveda se Irske tako dobro spomnim, da mi ni potrebno s fotografijami rahljati sivih celic in sesati iz njih podobe, ki zamegljene morda drviijo v dokončno pozabo. Če bi se me že lotili spraševati, zakaj sem fotografije vzorčasto razporedila, vam ne bi znala odgovoriti. Morda zato, da bi ob natančnem pregledovanju odkrila še kakšen obraz ali detajl, ki mi je takrat ušel in mi sedaj v daljni Ljubljani in jeseni le dodatneje krepi "irski feeling"? S požirkom Bushmilla

si spomin hitreje pogrejem. Vse, kar sem pred odhodom slišala, videla na tevejčku in v velikem planu in brala o magični Irski, drži. Dežela Bushmilla, blagega podnebja, pravičnih oblakov, prostranih zelenih površin, rokarskih pečin, kamna in pestrih barv, Joyca, Dublinersov, z gradičem in katedralico v skorajda vsaki vasi, U2, rdečih las in peg... Seveda ne smem pozabiti primarnega razloga, ki me je gнал na evropski konec sveta. GALWAY ARTS FESTIVAL. Galway je prijazno in pisano mesto, metropola zahodnega predela dežele. Irska prijaznost se je tu zlila z obmorsko ležernostjo in nadarjenostjo za enakomerno doziranje užitka skozi vsa letna in življenjska obdobja. Poleg poletnega festivala, ki zajema film, poezijo in književnost, glasbo, gledališče in upodabljalno umetnost, je mesto znano po spomladanskem festivalu poezije in književnosti, konjskih dirkah, ribarjenju in festivalu ostrig. Mase turistov mamijo v svoje kraje tudi z imeni kot sta James Joyce in Kolumb. Joyce je v Galwayu bival leta 1909 in 1912 in v tem času ustvaril nekaj pesmi in zgodb. Njemu in ženi je posvečen muzej, ki nosi ženino ime Nora Barnacle Museum. Krištof Kolumb je davnega in morebiti usodnega leta 1477 bival v mestu ne daleč od Aranskih otokov. Bog vedi, morebiti so ga na evropskem koncu sveta obhajale pustolovsko pregrešne misli o novem svetu? Ob skorajda neprebojnih množicah turistov se kar sama od sebe ponuja namembnost in vsebinska konstrukcija festivala. Kakor koli se mi sicer Irska zdi magična dežela, sem slutila, da mi novih teatrskih razsežnosti in užitka ne bo nudila. Ali pa bi me morebitna dobra večna klasika, ki naj bi domovala v angleško govorečem predelu in ki jo pri nas pogrešam, dregnila pod kožo in se vznemirjajoče prelila v krvni obtok? Glede na klasično ali kvazi klasično in ljubiteljsko naravnost me je seveda zanimalo, kako bo sprejeta slovenska udeleženka, predstava PREDSTAVA. Toda preden

se je lotim, še nekaj skopih in upam slikovitih podatkov o ostalem, predvsem teaterskem dogajanju. Teaterskem predvsem zato, ker si zaradi preobilice dogajanja in časovnega prekrivanja nisem uspela vsega ogledati. Kot že rečeno bi v kvantiteti dogajanja zaman iskala konceptualno-problemsko naravnost k skupnemu podtonu prekipevajočega dogajanja. Tudi znotraj gledališko-plesnega dogajanja je šlo v glavnem za "united colours of the world". Predstavili so južnoafriški musical, kjer so bolj ali manj zabavno, v maniri razvlečenih in rahlo posiljenih musiclov, peli o urbanem

izbrane teme. Niso se spuščali v problematiziranje, zanimalo so jih le humorne naplavine vsakdanje nerodnih, toda bistvenih fokusiranih karakterjev, ujetih v dano zgodbo. Poleg omenjenih predstav sem videla še dolgo vrsto monodramskih nastopov in variante stapljanja klasičnih virov. Predvsem slednje niso presegale ljubiteljske neobdelanosti in prenaivnega pojmovanja sveta, življenja in ustvarjanja. Kot sem že omenila, se je slovenska PREDSTAVA vsaj od gledaliških poizkusov bistveno razlikovala. Kjub temu, da sem jo videla že v Ljubljani, je na Irskem, ne v domačem miljeju, dobila drugačne

razsežnosti. Z vidika ljubljanskega gledanja predstave so se mi porajale asociacije na nekatere "že uveljavljene" slovenske gledališke reference. Vendar je PREDSTAVA kmalu po začetnih zamahih te asociacije ovrgla in presegla. Slednje je posledica zelo izčiščenega in, ne v banalnem smislu, preprostega režijsko-dramaturškega loka in igralskega pristopa. Neverbalna in tudi negibalna zeitgeistovska zgodba o nezdružljivosti in paradoksalni ujetosti moškega in ženske, je od protagonistov, sicer plesalca in plesalke, zahtevala minimalizem v izražanju kompleksnosti odnosov. Kakršno koli nepristno in nečuteno odstopanje v pogledih in gestah bi v prosojni oddaljenosti takoj zaznala in predstava bi izgubila prepričljivo izrazno

PREDSTAVO, ki je nastala po motivih romana Marguerite Duras *Les Yeux Bleus Cheveux*, je režirala Aleksandra Schuller, dramaturgija je bila delo Mateje Seliškar, igrala sta Nina Meško in Gregor Kamnikar. Predstava je nastala v koprodukciji ŠOU-a in OSI-ja (SOROS) Slovenije

Johannesburgu. V okvir gledališča in plesa so uvrstili tudi nekaj show dance-ov, flamenco virtuosne Španke, ki nas je polno uro spravljala ob sapo s strastno kričecimi in pojočimi kompanjoni in bobnanje japonske skupine. Z gromovitim bobnanjem in dramaturško svetlobno spremljavo so ustvarili apokaliptično-katarzično vzdušje. Ena izmed irskih dance company se je predstavila s tremi koreografijami, ki so zajemale od šolsko nerodnih razumevanj plesnega teatra, kjer je šlo v glavnem za patetično kvazi baletno merjenje zamahov, do mojstrske izvedbe stepa v črno-beli maniri burleske. V tretji koreografiji so me presenetili s solidno varianto irskega physical teatra. V predstavi za dva moška in žensko so neverjetno energični in ekonomični gibalci in izvrstni igralci izvajali variante na hetero- in homoseksualne variacije. Kjub dokaj banalnemu zapletu, ki si je za izhodišče vzel posedanje na zofi, so duhovito izpeljevali grenke in smešne plati

moč. Še tako prečiščen in do nians premišljen režijski koncept bi z neprepričljivimi protagonistoma padel. Less is more - hvaležno vodilo, ki se je potrdilo tudi v pričujočem primeru. Zgodba o dezorientiranem moškem in razumevajoči in prisebni ženski, ki v dani situaciji s svojo osveženostjo nima kaj početi, je sicer fokusirala narativni okvir, hkrati pa je dopuščala širšo interpretacijo in morebitno identifikacijo. Minimalizem hermetične literature je z barvami vsakdanjih dramatičnih prehajanj prevzel peščico obiskovalcev, da so skorajda dihali isto sapo z nastopajočima. Bog vedi, kaj vse jih je poleg pokazanega, zapeljalo v stanje zamaknenosti, da so se dvakrat udeležili "družinskega" gledanja Predstave? Hudomušno uganjanje, ki apelira na tezo, ki so jo zagovarjali tudi ustvarjalci. Če so prevzeli ali na svojo stran dobili vsaj enega v dvorani, je predstava uspela in se je zgodil teater.

Jedrť Jež

NORE ŽENSK

Izbrali Sibylle Duda in Luise F. Pusch

Izdajatelj: Krtina d.o.o

Uredila: Uršula Cetinski

Prevedle: Uršula Cetinski, Dušica Jurman,
Špela Košnik - Virant, Rapa Šuklje

Ljubljana, september 1995

Zbornik, ki je izšel v okviru festivala MESTO ŽENSK, zajema enajst esejev o življenju slavnih, upornih in inteligentnih žensk, ki so bile proglašene za nore. Če se niso same pokončale so jih izolirali v norišnice. Prevladujoča teza zbornika je, sodeč po uvodni in sklepni besedi, sama naravnost esejev. Na tej stopnji še ni središče mojega povzemanja in reflektiranja, da so zasluge na moški strani oziroma v asimetriji med spoloma patriarhalne družbe. Teza, ki jo v tem zborniku neomajno zagovarja Sibylle Duda, po njenem drži kljub raznolikosti zgodovinskih perspektiv, katerih posledice so sicer bila spreminjajoča razmerja moči v družbi, vendar vedno v škodo žensk. Nujna posledica spregledanih in zatiranih žensk je torej rušenje družbenih norm - norost, v kateri "se kaže kreativnost njihove nemoči". Paradoksalno se norost izlušči kot varno in prostrano, pa vendar tudi nadzorovano zatočišče. Tezo radikalizira do stopnje ženske histeričarke kot prototip(ice?) kreativne ženske. Poizkus prevoda besede prototip v žensko obliko kaže na spolno asimetričnost jezika, ki kot tak do neke mere onemogoča ženski Jaz, ki se mu mora v moškem jeziku odpovedati. Za kreativni upor ji preostane samo še telo, ki je hkrati kanal sproščanja patriarhalne represije (posilstvo - incest). Upor je tako zatrt in norost nadzorovana. Zadoščeno je stereotipni predstavi o (normalni) moški moči in ženski občutljivosti. Fokus, ki povsem ustreza (samo navidez stereotipni) preteklosti, se danes, upam, da ne samo z mojega zornega kota, razprši. Čas je spremenil razmerja družbene (socialne, politične, ekonomske, znanstvene...) moči, prinesel je odklone od preteklega na obeh straneh oziroma tudi radikalizacije. Pospešen, zagrozen feminizem, ki ga v začetku sklepne besede predstavlja Luise F. Pusch, je danes le ena od opcij. Njena sklepna beseda "ženska ni normalna, ker ni moški" norost žensk pojmuje bolj kot družbeni, ne pa

psihiatrični in individualni primer. Za ponazoritev vsakdanjih norosti polemizira s časopisnimi članki, konkretno o tenisu, ki jih (avtoironično?) zaključijo z: "Odlotiti se je treba, ali hoče postati ženska ali teniška igralka." V nadaljnjem razglabljanju o moči tenisačic, ki s tem zgubljajo eleganco zapiše "... ženski tenis je končno bolj podoben moškemu tenisu, dobro. Toda ženske so zdaj podobne moškim, fuji!" Kar koli ženska naredi, naredi narobe. Trditev, ki ima na socialnih in znanstvenih nivojih različne, nikakor poenostavljajoče in prisilne skupne zaključke. V dokazovanju zgodovinske ženske podrejenosti vidi seveda točno to, kar potrjuje njeno tezo. Posamezne situacije osvetli samo z zornega kota, ki ustreza njeni interpretaciji, zato v črno belem barvanju pogrešam še ostale vidike dane situacije, ki bi morebiti lahko tudi potrdile njeno izhodišče. Pa vendar. Nore ženske v tej knjigi

Luise F. Pusch razdeli, upoštevajoč prekrivanja, v tri skupine (citiram):

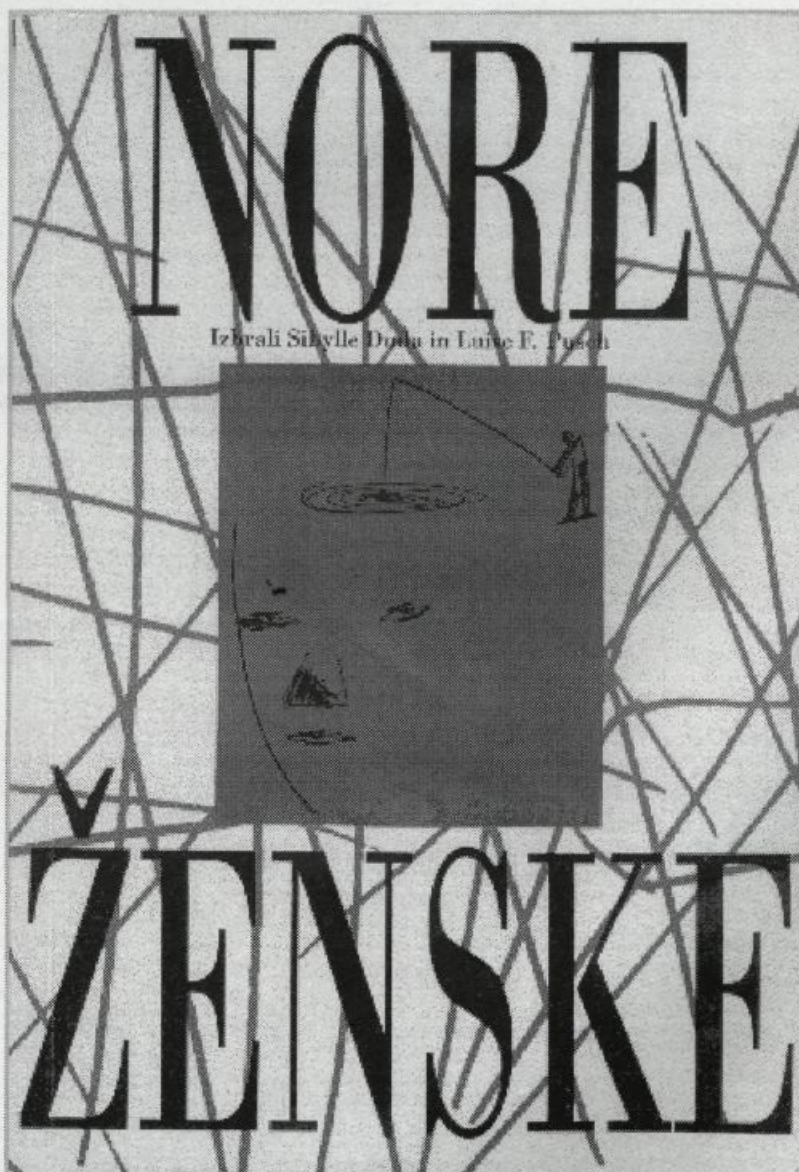
-Žrtve ali domnevne žrtve spolnega nasilja v otroštvu: Bertha Pappenheim (kot Freudova Anna O. v delu O etiologiji histerije, 1896), Virginia Woolf, Ellen West, Agnes von Krusenstjenn, Sylvia Plath.

- "Upornice, ki jim imperij vrača udarec", kar pomeni žrtve moških in/ali moških institucij, ki niso prenašale, da bi prodrle na moško področje oblasti: Ivana Blazna, Thérèse de Mericourt, Emilie Kempin, Camille Claudel, Helen von Druskowitz.

- Omahujoče med prilagojenostjo in odporom, ki tega nihanja sem ter tja niso več zmogle: Irmgard Keun, Sylvia Plath.

Ne glede na radikaliziran pogled avtoric, ki v segmentih esejev ni agresiven s svojim stališčem, ali pa morda zelo dobro prikrit, je branje zbornika zanimivo. Osvetli in s tem obogati vedenje o omenjenih ženskah, njihovem življenju in ustvarjanju. Občasno bi si želela, kot sem že omenila, dodatnih faktičnih okrepitev biografij in prereza, ki bi pozabil na zavezujočo temo - žensko norost. Kot primer lahko navedem znano biseksualnost (ali pa morda "samo" homoseksualnost?) Virginie Woolf, ki v eseju ni omenjena. Opomba, ki je lahko dvorezen meč že v iskanju mnogih razlogov za tovrstno usmerjenost. Lahko je posledica že omenjenih slabih otroških izkušenj in vzgoje, lahko je vtakana v predestinirano občutljivost, ki jo nadaljne zgodnje izkušnje le utrdijo... Morebiti bi lahko načela tezo avtoric o moški krivdi za žensko norost, ki v tej točki ne bi bila relevantna... Še nekaj "morebitnosti" bi lahko našli. Iskanje le-teh in hkrati dokazovanje avtoric tvorijo dejavno branje zbornika in spremembo, razširitev ali utrditev lastne pozicije v današnji "ženski" koži, času in prostoru.

Jedrč Jež

Mesto žensk v mestu Ljubljana od 13. do 18. oktobra

Idejni načrt Uršule Cetinski

Projekt, ki naj bi predstavljal ženske v umetnosti, je na pobudo Uršule Cetinski, podprl Urad za žensko politiko, ki je bil nosilec projekta. Zasnovan je bil kot festival sodobnih umetnosti, z delovnim naslovom *Ženske v umetnosti v mednarodni razsežnosti*, s posebnim poudarkom na ustvarjanju žensk v Sloveniji. Svoj projekt je avtorica predstavila tudi v Salzburgu, kjer poteka vsako leto akademija za kulturo in management, ki izbere tri najzanimivejše projekte in letos je bila med izbranimi tudi Uršula, njen projekt je bil izbran celo kot prototip festivala. In tako je bila Uršula Cetinski od 13. do 18. oktobra umetniška direktorica in voditeljica festivala Mesto žensk.

Duhovi v mestu žensk

To je skupen naslov simpozijev, ki jih je organizirala Melita Gabrič, ki je bila tudi koordinatorka festivala. Simpoziji so bili organizirani v obliki okroglih miz, ki so prinašale pet tem iz petih različnih področij ženskega delovanja. Prvi dan festivala je bil simpozij o literaturi. Ženska pisava - previdno. Na njej so se predstavile literarne avtorice iz različnih družbenih sredin in spregovorile o ženski pisavi, kaj to sploh je, kaj sta njihova motiv in tema pisanja in razmišljanja o tem ali je to pravzaprav biološka pogojenost. Voditeljica okrogle mize je bila Nataša Hrasnik. Gostje okrogle mize o literaturi so se predstavile tudi na literarnih branjih in pogovorih v Mestni galeriji. Ob tej priložnosti je izšla antologija slovenskih pesnic in pisateljic 19. in 20. stoletja v angleškem jeziku z naslovom *Zastrta krajina*, katere urednik je Zdravko Duša.

Ženske za kamero je bila okrogla miza o ženskem pogledu izza kamere, s poudarkom na vprašanjih, ali je ženski pogled drugačen od moškega in ali zaradi tega prihaja do razlik tako v vsebini kot tudi v formi. O tem je s svojimi gosti razmišljala koordinatorka Nerina Kocjančič.

Nore ženske je bila okrogla miza v navezavi s publikacijo z istim naslovom, ki jo je uredila v nemškem originalu profesorica Sibylle Duda. Publikacija je izšla tudi v slovenskem prevodu in prinaša enajst esejev o življenju slavnih žensk, ki so bile stigmatizirane kot nore in poslone v mentalne ustanove. Gostje okrogle mize so razpravljale na to temo in jo razširile tudi v kontekst sedanjosti. Koordinatorka je bila Uršula Cetinski, ki je tudi uredila slovensko izdajo *Norih žensk*.

Ženke v gledališču je bila okrogla miza o ženskah v gledališču. Prinesla je diskusije o položaju ženske v sodobnem gledališču na vseh nivojih v produkciji, drami, diskurzu, ideologiji. Koordinator okrogle mize je bil Aldo Milohnič.

Ženske, znanost in tehnologija je bil pogovor, ki je skušal predstaviti znanost in tehnologijo kot človeško prakso, še posebej v življenju in delovanju žensk. Koordinator Koen Van Daele.

Ob vseh spremljajočih predavanjih, diskusijah in kolokvijih, so bile to glavne točke simpozija.

Ob tej priložnosti je izšla tudi posebna izdaja Časopisa za kritiko znanosti, ki naj vsem služi kot baza vsebin okroglih miz, prinaša pa tudi nekaj

odlomkov literarnih del.

Vsebina

Želja promovirati ženske v umetnosti devetdesetih let Evrope in izven nje s predpostavko, da gre za žensko avtorstvo, da so ženske avtorice projektov na različnih umetniških področjih, ne izključujejo moške udeležbe, ki lahko nastopajo v predstavah, filmih, glasbenih skupinah, kot slikarji ipd. Idejno se je koncept festivala želel približati postfeminizmu, ki je težnja po enakosti in ne le po enakopravnosti v globalu družbe. Kajti tudi ženske so pomemben segment civilne družbe in kot je dejala na eni od tiskovnih konferenc gospa Vera Kozmik, ki vodi Urad za žensko politiko in je bila tudi direktorica festivala: "Tudi ženske smo tiste, ki prinašamo veliko barv v sivino mesta." Festival je želel demonstrirati žensko umetnost kot opcijo in ne le kot posamezen žanr.

Festival je s svojim izborom propagiral in vzpodbujal žensko umetnost. Predstavil je sedem gledaliških projektov, ki so na različne načine pripovedovali o ženskah; ali so avtorice skušale opozoriti na žensko problematiko in položaj ženske na smešen ali celo ironičen način ali so predstavile tudi angažirane projekte ali so se pač preprosto izražale skozi umetnost in skušale poudariti žensko moč izražanja in ustvarjanja. Koncerti so predstavili ženske fenomene v glasbi, še posebej Meredith Monk, ki pravzaprav čara s svojim glasom in je bil

njen koncert vrhunec festivala. V Kinoteki so z izborom skušali pokazati umetnico žensko v filmski produkciji. Predvajali so celovečerne in dokumentarne filme ter tudi večer slovenske video produkcije, ki jo v Sloveniji kreirajo prav ženske.

Razstava v Mestni galeriji Stero - Tip, ki skuša rušiti predstave o ženskah v njihovem vsakdanu, vključuje tako ženske kot moške avtorje in so jo zasnovala Helena Pivec, Lilijana Stepančič in Eva Maria Stadler. Streotipno podobo ženske so umestile v naš prostor in čas, delovanje le-te pa je refleksija v umetnosti.

V Mestu žensk sta bili tudi kreativni delavnici Carlotte Ikede in Bobby Baker. Carlotta Ikeda je sodobna koreografinja buto plesa in je vodila plesno delavnico buto tehnike in se nam tudi predstavila v živo in z video posnetki svojih

koreografij. Bobby Baker pa je vodila gledališko delavnico, v kateri udeleženkam razkrije, kako lahko dogodek iz vsakdana dobi vsebino in se spremeni v gledališko predstavo.

Festival je bilo mogoče spremljati tudi preko Interneta. To predstavitev je pripravil eden od selektorjev festivala Koen Van Daele.

Tri slovenske premiere

V Mestu žensk so dobile svoj prostor tudi tri slovenke gledališke umetnice. Predstavile so svoje avtorske projekte in prinesle svoj pogled na žensko ustvarjanje in aktivno delovanje v našem prostoru. Prva se je v petek, 13. oktobra, predstavila Mojca Dimec, sicer članica Gledališča Ane Monro, z gledališko miniaturko Jantar - Jupiter za eno osebo in napihke. Pri predstavi jo je vodilo, izmisliti si nekaj novega in simbolično preglasiti zvok sesalca za prah sobotnega dopoldneva.

Druga slovenska premiera je Alma. To je življenjska zgodba Alme Karlin, slovenske kozmopolitanke in pisateljice, ki je bila do sedaj po krivici prezrta. Toda Uršula Cetinski je uspelo obuditi delo Alme Karlin. Za monodramo Alma je priredila tekste Alme Karlin, v kateri jo je oživila Polona Vetrih. Kot režiserki se podpisujeta Uršula Cetinski in Polona Vetrih, dramaturginja je Sonja Dular. Še posebnost te predstave. Predstava je v slovenskem in angleškem jeziku, tako da je doživela tudi dve premieri; angleško v soboto, 14. oktobra, in slovensko v nedeljo, 15. oktobra, v Cankarjevem domu.

Tajga je tretja premiera, zgodila se je v nedeljo, 15. oktobra, v zapuščeni industrijski hali v Vižmarjih in je avtorska kreacija Eme Kugler. Kreacija je enkratni eksperiment v živo in njegov poizkus pokazati izogrevanje in prenos materije. Velik del smo jo odnesli opazovalci s seboj in jo bomo za vedno predelovali v svoji zavesti in podzavesti.

Mesto žensk je bilo postavljeno po urbanem načrtu, ki je omogočil, pretok informacij in kulturnih vplivov v monotono mestno jedro, ki ga je vizuelno predstavila oblikovalka plakata Veronika Logar. Upajmo, da se bodo vplivi iz Mesta žensk preselili v zavest in počasi preoblikovali in razbili stereotipe o družbenih vlogah žensk in o predsodkih, ki zaradi

tega nastajajo v patriarhalni družbi, v kateri živimo, da se ne bi pogledi na žensko skrčili v reklame za pralni prašek, v katerih jih rešujejo moški s čudežnimi formulami uspeha, kajti pozicija ženske je tudi v javnem in ne le v zasebnem, kamor nas postavlja družbena delitev. In upam, da je festival prinesel pravo mero provokacije v okostenelost družbe in bo zrušil nekaj standardnih pogledov na žensko in moškega.

Karla Železnik

LIPHAIR®
plus

Brez konzervansov

Odpravite s problemom izpadanja las!

Spoštovani!

Pri sebi ste opazili prva znamenja tankih, razredčenih las in povečano izpadanje. Razlogi za to so lahko različni. Bolezen, spremembe v hormonski strukturi, prehranske motnje in stres (ali dednost pri moških), so najpogostejši vzroki za prekomerno izpadanje las.

S preprečevanjem je najbolje začeti, ko izpadanje las še ni zelo opazno. Idealna rešitev za vas je liposomski preparat LIPOHAIR. Kot lasje ne zrastejo čez noč, je tudi LIPOHAIR potrebno uporabljati redno nekaj mesecev, zaradi ponovnega aktiviranja oslavljenih lasnih korenin. Prvi rezultati pa so pri večini ljudi vidni že po nekaj tednih.

Liposomski preparat LIPOHAIR se nanaša in nežno vtira v kožo lasišča s konicami

prstov. Za uspeh ni odločilna količina nanešenega preparata, ampak redna in skrbna vsakdanja uporaba. Ena steklenička zadošča za tridesetdnevno uporabo. LIPOHAIR je revolucionarni izdelek na tržišču, ki s pomočjo liposomov kot substance, najprej ustavi izpadanje in in očisti zamašene lasne korenine, v drugi fazi pa ponovno vzpodbudi rast las.

LIPOHAIR je koristen tudi za kožo vašega lasišča. Ob že omenjenih, naj nastejemo še nekaj prednosti:

- povečuje vlažnost kože do 50%
- pozitivni efekti na membranski fluid
- elastičnost in aktiviranje celic
- trajno delovanje zaradi kopičenja v povrhnjici ter počasno sproščanje substanc
- uporaba ne glede na spol in starost

Nov in najvažnejši učinek pri LIPOHAIR-u je učinek liposomov na vaše lasišče. Liposomi so zelo majhni delci. Na osnovi njihove velikosti in membrani podobne strukture hitro prodrejo skozi vrhno plast kože do najglobljih plasti, kot so Epidermis, Cutis in Subcutis. LIPOHAIR ne učinkuje samo na vašo kožo temveč tudi v njej - na lasne mešičke in lasne korenine. Liposomi v LIPOHAIR-u so rezultat znanstvenega dela in delujočih substanc, ki aktivirajo rast in spremembo v celicah.

Komplet LIPOHAIR vam je na voljo po ceni 297 DEM v tolarški protivrednosti na dan plačila. Ceno določa proizvajalec in je enotna za celo Evropo. Na sedežu

V kompletu sta dve steklenički po 70 ml s pršilcem, kar zadošča za dvomesečno terapijo. Proizvajalec obljublja uspeh nad 90%, v kolikor LIPOHAIR uporabljate redno vsak dan in nimate korenin popolnoma uničenih!

Želimo vam veliko uspeha in vas lepo pozdravljamo!

Naročila vsak dan od 8.-17. ure.

Tel.:

061/159 34 77

Koncerti v okviru študentskih kulturnih dnevov

"A ste se zato zbral, ker je zastoj?" je nagovoril občinstvo v klubu K4 pevec skupine Hic Et Nunc. Odgovor je bil enoten in glasen: "Jaaa". Brezplačnemu vstopu se lahko zahvalimo, da je tiste dni klub K4 prestajal gnečo, ki je sicer ne bi bilo. Ali pa se motim, morda je zanimanje za domačo godbo v porastu, konec koncev je bil Novi rock prav solidno obiskan.

Hic Et Nunc so se tokrat pojavili s starim frontmanom, nekaj časa je Sašo zaradi bolezni prebiral le tipke klaviatur, tokrat pa se je izkazal v polni formi. Ostali igrajo energičen rock s številnimi prehodi, ki niso izvedeni na silo in ne prekinjajo toka neustavljive energije. Ustavlja ga le pevec, še vedno govorec z izrazito domišljijo, ki ne pozabi vsae priložnost izrabiti za kako pametno in zabavno misel. Skratka, uigrano in močno (čakamo CD).

Po koncertu Simple Minds v hali Tivoli, se je del množice preselil v klub K4 in onemogočil normalno dihanje oziroma spremljanje nastopa z nancev z Novega rocka - Dicky B. Hardy. V petek so klub napolnili Heavy Les Wanted (čakamo CD?), ki so se potrdili kot prava koncertna atrakcija. Razširjena zasedba je ponudila raznolik spoj vsakovrstnih "groove" ritmov, od funka, rapa, reggeaja, vse z rahlim jazzy podtonom. Frontman Call Ya se je odlično ujel v njihovo godbo, izkazal nedvomne vokalne kvalitete, na trenutke prave bravure, kjer bi lahko pariral črnskim mojstrom. Heavy Les Wanted se morajo predstaviti v primernejšem prostoru. Na Drugi Godbi je bil oder prevelik,

tokrat utesnjujoč. In ko človek še malce poskoči ob njihovih ritmih, postane peklensko vroče.

Janez Golič

Sobotni koncert v K4 je pripadel ljubljanski zasedbi Baby Can Dance, ki je bila na lanskem Novem rocku zagotovo ena boljših skupin, od takrat pa je svojo zagretost do ustvarjanja in resnega delovanja na sceni med drugim pokazala tudi z izdajo istoimenskega CD prvenca v samozaložbi. Tega so v prijetno napolnjenem klubu tudi največ predstavljali, vendar pa so nam zaigrali tudi nekaj svojih novih pesmi in obdelali Velvet Underground. Kljub temu da jih je publika zelo toplo sprejela, pa lahko z gotovostjo trdimo, da smo Baby Can Dance že imeli priložnost videti in slišati v boljši luči. Tokrat je šepala predvsem ritem-sekcija, ki se ni in ni mogla uigrati. Nekoliko slabši dan je imela tudi pevka, ki pa je po drugi strani pokazala, da je zadnje mesece pridno vadila odrski nastop. Zdaj že standardno odličen je bil tako le kitarist, predvsem s svojimi udarnimi solo vložki v sicer melodični godbi Baby Can Dance. Ob tem nastopu se nekako nisem mogla znebiti misli, kako je velika škoda, da naše skupine dobesedno nimajo kje igrati, saj lahko do tiste prave uigranosti skupine pride le s žkilometražo.

Ob koncertnem zaključku Študentskih kulturnih dnevov je za naelektreno ozračje v klubu K4 poskrbela trojka z vzhodne ameriške obale, ki sliši na ime Love 666. Njihov nastop je, verjetno tudi zaradi nesrečno izbranega roza

večera, v klub privabil precej manj obiskovalcev kot je to uspelo domačim skupinam v okviru ŠKD-ja, obenem pa se sprašujem, ali je tako razmerje obiska morda posledica porajajoče se pozitivne zavesti naših potrošnikov do domačih ustvarjalcev. Kakor koli že, treba je priznati tudi to, da glasba skupine Love 666 z albuma American Revolution, hudega nevajena ušesa, prej odvrne kot zvabi na koncert. Manj kot uro trajajočemu nastopu je tako sledilo le okrog 50 radovednejšev in nekaj odkritih navdušencev. Nenavadna zasedba si - z bobni, dvema kitarama in klaviaturami - sicer resnično prizadeva izvajati samosvojo glasbeno revolucijo, ki temelji na rušenju strukture pričakovanega in predvidljivega v katerem koli rock komadu, vendar pa me njihov nedeljski nastop ni prepričal. Če bi namreč svojemu cilju resnično sledili, bi moral po eni strani bobnar Angel kitarskemu šundru, ki ga izvajata originalni član Love 666 Dave Unger na klavijaturah in kitari ter začasna (sami pravijo, da slaba) rešitev za skupino, kitarist Gary Mono, dodajati bolj improvizirane, če hočete tudi jazzy vložke in odtrgancije, po drugi pa bi morali odpraviti nesramno predvidljivost v tistih trenutkih, ko se njihov hrup prelije v hard rock riffanje. Poleg tega je bil zvok na koncertu zelo zabrisan in ne gre dvakrat ugibati, da so si fantje ravno takega tudi želeli. Ob tem še poudarek, da je to prvi nastop kakšne od skupin z velike in srečne družine AmRep bendov v Ljubljani, in upanje (ki meji na prepričanje), da nikakor ni bil tudi zadnji.

Viva

John Zorn MASADA v Cankarjevem domu v Ljubljani, 18. 10. 1995

"V nekem smislu je moja glasba resnično idealna za ljudi, ki so nepotrpežljivi-nagnetena je z informacijami, ki se spreminjajo neverjetno hitro."

To je Zorn, ta enfant terrible njujorškega downtowna, dejal ob skladbi, ki jo je napisal za Kronos kvartet. Pa čeprav je to dejal pred petimi leti in se je tudi v njem v tem času nekaj spremenilo, moram priznati, da je ta izjava -paradokso- tako pravilna kot nepravilna hkrati. Zakaj?

Glasba, ki jo je s svojim zdajšnjim kvartetom Masada izvajal na ljubljanskem koncertu, je v mnogih vidikih drugačna od godb, ki jih je snemal in izvajal poprej. Spomnimo se začetkov v sredini 70-ih z

Eugenom Chadbournom, kjer je prevladal free in improvizacija, pa dopadljivo filmsko skoncentrirane Film Works iz leta '90, pa fetišistične Cobre ali iz Colemanova črpajoče Spy vs. Spy. Vse te glasbe so bile odlični izdelki, ki pa med tradicionalnimi jazzisti niso vžgale. Z Masado uspe Zornu Prepričati tudi te slednje / in tako postane njegova trditev o glasbi za samo nepotrpežljive preveč utesnjena.../. Z Masado mu uspe narediti poslušljivo sintezo njujorške avantgarde, hardcora, colemanovskega freeja starega časa, vse bolj popularnega židovskega kletmerja, haikujev glasbe za risanke. Vse te elemente tako blazno skoncentrira, da ob poslušanju doživiš skorajda flash. Nič ni možno odvzeti, nič ni potrebno dodati.

Bistvo v svoji najčistejši osnovi. Odlična stopljenost vseh članov, pa bom še posebej omenil Davea Douglasa, ki postaja eden boljših mladih trobentačev tega časa. Pa tudi Baron je s pridom pokazal, da so mu učna leta pri Frisellu še kako koristila ter Zorn, ki je pametno odmerjal pasuse uležanih in razboritih momentov, kraljeval nad dogajanjem, usmerjal in se pustil usmerjati in pri slednjem ne zapadel v larpurlartistični artizem.

Skoncentrirano. Poetično. Humorno. Pomenljivo. Vse, kar bi morali vedeti o jazzu sredine devetdesetih.

Rok Jurič

TRICKY

Maxinquaye
(Island 1995)

Priznam, vedno sem si hip hop hibride predstavljal le v funkciji brezskrbne zabave in vsak odmik od prežvečenih vzorcev le nov modni trik. Tricky me je presenetil na celi črti. V prvi vrsti njegov poglobljen trip hop ni namenjen izključno plesu, če pa že, poleg nosi težo sporočil. Glasbeno okostje je zgrajeno na počasnih dub ritmih, na katerega so obešeni eruptivni samplani zvoki. Bogastvo zvočnih rešitev nikoli ne opeša, tu so v veliko pomoč studijski prijemi in zmožnosti ostale sodobne tehnike. Zaradi tega glasba ni mehanična oziroma sterilna, je le odraz notranjega sveta glavnega protagonista. Dokaz za zdravo distanco, ki jo Tricky drži z digitalnimi izvori zvoka, je posneta podlaga zoprn o škrtajočega vinila. Kot bi želel reči, komu mar za to.

Tricky je uspel svojo preteklost, prepleteno z mladostniškim prestopništvom, mačo postavljanjem in nonšalanco, preliti v sedanje zrelo delo. Po sodelovanju s prav tako bristolskimi Massive Attack je lani izdal tri solo single, kjer je vsak zvenel kot sporočilo z drugega planeta. Jasno je bilo, da noben konglomerat ne more zajeti širine njegovega talenta. Na albumu Maxinquaye, kjer pravzaprav prevladuje soul vokal pevke Martine, Tricky dokazuje, da je njegova naravna težnja sodelovanje, preko katerega se njegov jezik na novo oblikuje in bogati. Ta proces je še vedno v funkciji, nazadnje je delal z rapperji Gravediggaz na singlu Hell Is Around The Corner, pripravlja pa že nova presenečenja, pravi eksperimentalni projekt pod imenom Starving Souls in sodelovanje kot Nearly God. Skratka, v času kilometrskih in brezkrvnih proizvodov industrije zabave se Tricky kaže kot izjema, ki ostanke skrbno sestavlja v lastne avtonomne namene.

RAZLIČNI IZVAJALCI

Izštekani na Radiu Študent 1. del
(Dallas & Radio Študent 1995)

"Video Killed the Radio Stars" se mi velikokrat zavrti v mislih, ko prisluhnem četrtkovi večerni oddaji omiljenega DJ-ja Jureta ali pričujoči zbirki posnetkov, narejenih prav v njegovi oddaji. Res, kje so časi, ko se je cela družina zbrala ob radijskem sprejemniku, da bi poslušala želje in pozdrave Marjana Kralja? Ali se domišljija radijskega poslušalca res umika neskončnim možnostim multimedije? Srčno upam, da ne. Omiljeni Jure vrača vero takšnim željam. Vrsta skupin in posameznikov, ki so že ali bi želeli nastopiti v njegovi oddaji, je skoraj nepregledna. Tudi tistih, ki radijske promocije na lokalcu ne potrebujejo več.

Prvi del zbirke izštekanih na Radiu Študent prinaša izbor večinoma akustičnih skladb, ki so jih znani in manj znani glasbeniki posneli v živo. Pristnost posnetkov poudarjajo še vložki pogovorov, kratkih improvizacij v položaju, ko je treba zapolniti nepovabljene vrzeli.

Vrednost te kompilacije ni le v njeni posebnosti, pač pa so nekateri posnetki res antologijski. Vsaj v okvirih domače glasbene produkcije. Niet so tu zastopani s posnetki, ki bodo očitno zaznamovani kot njihovo poslednje skupno delo. Podobno je s Sokoli. Prava evergreen punk himna reških Let 3 je tu odigrana v akustičnem reggae štimungu. Demolition Group so v skladu s svojim imenom odšibali priključeni na elektriko. Drago Mlinarec je odigral pesmi po izboru voditelja oddaje. Za dušo so tu še Ghosts Of The 50's in jasno Vladek z Malimi bogovi. Kaj se lahko potemtakem ta disk konča drugače kot z radijsko odjavno špico "On the radio, all the miracles happen to you?" Ne. In vse dokler bo stvar ostala v polsenci, bo magija prisotna na valovih RŠ.

LONG FIN KILLIE

Houdini
(Too Pure 1995)

Glasbena samosvojost in množična popularnost res ne gresta vštric. Četverica iz Edinburga bi s svojo tehnično podkovanostjo zlahka zavzela višje mesto na lestvicah popularnih, če bi se le prilagodila množičnemu okusu. Zaenkrat jim predalčkanje prav nič ne diši, prej obratno, na vse kriplje se ogibljejo enoznačnih opredelitev.

Čudna družina tile Long Fin Killie. Že izbor inštrumentov nas pripravi na eklekticizem največjih razsežnosti. Najprej malce tradicionalnega britanskega folka, ki preraste v raztreščeno formo kakšnega evropskega rocka v opoziciji. Še najbolj spomni na sodelovanje nizozemskim The Ex z newyorškim čelistom Tomom Coro. Skratka, bržeči in trzajoči vpadi violine se mešajo z divjimi sunki ritma, iz katerih se oglasi celo Mark E. Smith. Ciničen kot je, že ne bi sodeloval s komerkoli.

Z Long Fin Killie je britanska neodvisna založba Too Pure iz rokava potegnila asa. Že kar nekaj jih je zapustilo gramofonsko hišo, ki ji gre le za odkrivanje zanimive glasbe, tržno pa ni sposobna zagotoviti osnovnih pogojev delovanja svojih varovancev. To mora biti jasno tudi novim silam, ki so lahko tudi na razvitem glasbenem trgu vesele že, ko se najde kdo, ki jim izda ploščo. V pričujočem primeru je simbioza popolna. Uspeh je že, da je album zunaj, res pa, da se je potrebno pri nabavi tega diska malce potruditi. To, da ga ni najti v prvi trafiki za vogalom, pa tudi prispeva kanček draži.

Janez Golič

PETDESETLETNICA, LEPE ŠTUDENTKE, OBARA Z ŽGANCI, MISS TRIBUNE, KONCERTI IN ŠE KAJ

Da Victory ne znajo navdušiti občinstva?

Tribuna praznuje letos petdesetletnico izhajanja in tudi zato se bo zgodilo v letošnji študijski sezoni kar nekaj zanimivih dogodkov na pobudo študentskega časopisa Tribuna. Drugi, glavni vzrok je seveda zadolženost časopisa, ki z natisnjenimi 4000 izvodi ter izrazito hermetično strukturo vsebine samega časopisa ne more

prodreti do novih bralcev. Je že res, da intelektualne revije nimajo niti 0,5% števila odjemalcev, gledalcev oddaje Nedeljskih 60, ki jo vsako nedeljo z užitkom spremljamo na prvem programu slovenske televizije, vkolikor ni na avstrijski televiziji Jamesa Bonda (Saj menda veste, da Rogerja Moora, Seana Coneryja,

Georga Lazenbyja ali Timothyja Daltona vrtijo na avstrijski televiziji le na vsake štirinajst dni, ponovitev pa je naslednjo soboto dopoldne.). Zaradi opisanih vzrokov organizira Tribuna izbor MISS TRIBUNE med lepimi študentkami in dijakinjami (Če imajo le-te potrdilo o vpisu in niso nižje od 170 cm!). Tudi ve se lahko prijavite, saj bodo predtekmovanja kar štiri. Najprej novembra - za to predtekmovanje so se dekleta že prijavila - nato v januarju, marcu in maju. Septembra naslednjega leta bo sledilo finale. Vkolikor želite nastopiti, vedite, da morate prinesiti tudi kakšno svojo sliko. Če boste nastopili, vam prav gotovo ne bo žal. Vsaka udeleženka bo dobila poleg praktičnih nagrad (obleka, nakit, jezikovni tečaji), še določeno vsoto denarja, zmagovalka, če navedem vsoto kar v markah, bo prejela 1000 mark. Pa to še ni vse! Zmagovalka finalnega tekmovanja se bo domov odpeljala v novem Revozovem Renaultu. Kakšen bo sistem tekmovanja? Na vsakem predtekmovanju bo nastopilo 12 deklet, tri najlepše se bodo uvrstile v septembrski veliki finale, kjer se bodo potegovala za novi avtomobil. Žirija je zaenkrat še tajnost, saj nas vse zelo skrbi, da ne bi posamezne udeleženke vplivale na člane žirije. Lahko pa ste prepričani, da bodo člani žirije vsekakor iz vrst, ki znajo vrednotiti lepoto našega stvarstva. Vsa predtekmovanja in tudi finale bodo potekali na tleh diskoteke DAKOTA DC-3. Vstopnine ni, je le konzumacija v vrednosti 800 tolarjev.

Prvo predtekmovanje se bo skotilo že novembra ob 20. uri. Celotno prireditev bo vodila Ivana Šundov, šarmantni glas iz oddaje V vrtincu. Lepotičke se bodo predstavile v športnih oblačilih, v večernih oblekah in v enodelnih kopalkah. Vmes pa bodo nastopile glasbene in plesne skupine; zagotovo bo jodlala svoje uspešnice skupina VICTORY, valčkala pa nam bo plesna skupina DIESEL.

Izbor za MISS TRIBUNE pa je le ena izmed številnih prireditev, ki jih organizira Tribuna v letošnjem letu. Že v petek, 1. decembra, bo odprla sezono koncertov s skupino Parni Valjak ob mednarodnem dnevu Aids-a. Koncert se bo začel ob 21. uri v DAKOTI DC-3, vsak član skupine obiskovalcev koncerta Parnega Valjaka v petek, 1. decembra ob 21. uri, bo dobil zastojarski kondom, ki lahko prepreči vašo okužbo z virusom HIV. Vstopnice lahko dobite po 15. novembru na uredništvu Tribune, na Kersnikovi 4, soba 206, med 10. in 12. uro in med 14. ter 16. uro. Skozi vse študijsko leto bomo nadaljevali s koncerti. Zato vas prosimo, da nam sporočite vaše želje glede ansamblov, ki naj bi s svojimi glasbenimi instrumenti odigrali svoj koncerto grosso v DAKOTI DC-3. Pa še to! Obare z žganci ne bo. Informacijo, ki jo je v javnost zanesel član uredništva, je lažna. Na izboru za Miss Tribune se ne bo delila brezplačna obara z žganci. Prosimo za razumevanje.

M.Š.

DEKLETA POZOR!

Študentska revija **TRIBUNA** vabi vse lepe dijakinje in študentke stare od 5 do 7 let in od 89 do 99 let (16 do 25 let), visoke od 50 cm do 3m (nad 170 cm), da se prijavite za

MISS TRIBUNE.

Čakajo vas lepe nagrade, na finalnem tekmovanju pa tudi samohod (Renault).

Prijavite se osebno na:

TRIBUNA, KERSNIKOVA 4, LJUBLJANA,

vsak dan med 10:15.33 in 10:15.47 uro (10. in 12. uro).

S seboj prinesite svoje linoreze in opišite svoj osebni razvoj na ekološkem papirju (200 strani formata A4, 60 vrstic po 60 znakov na stran).

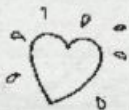
LEGENDA:

samohod = avto

linorez = fotografija

osebni razvoj = kratek življenjepis

200 strani = 1 stran

GENERACIJA FRIZERJEV SEDEMDESETIH LET

Po končani srednji frizerski šoli je cilj vsakega mladega frizerja postati mojster svoje obrti, ali še več, postati umetnik. Res je - tudi frizer je lahko umetnik, tudi on lahko ambiciozno vihti svoje škarjice sem ter tja in iz navadnega lasišča ustvarja najmodernejše pričeske, ki nastajajo po okusu sodobne pariške mode. Vendar mora tovrstni frizer - umetnik paziti, da se ne sprevrže v navadnega frizuna oziroma frizača, saj ga utegne premamiti častihlepnost in potem ta mali frizko hoče vedno več, višje in še višje, dokler ga ne izvržejo iz elitnega društva najboljših, da mora potlej ubožec prositi celo vbogajme na cesti. Pa se spet pobere is tal in vzcveti v svoji popolnosti, toda kmalu se izkaže, da je ta njegova popolnost definirana s pomočjo njegovih frizerskih kolegov, ki se še vedno držijo najimenitnejših frizerskih stolčkov. In ti ljudje ne frizirajo samo pričesk. Oni pravzaprav frizirajo svet, in sicer tako, da pišejo pravila, po katerih je treba frizirati, če hočeš biti uspešen frizer. Res je tudi to, da so na tržišču prisotni različni frizerski krogi, vendar ne več kot trije ali štirje, pa še ti se v nekem smislu med seboj ljubijo in so si drug do drugega prijazni in spoštljivi. Nihče pa noče pljuniti frizerjem v obraz in jim povedati, da so navadni nebogljeni beččki, ki so nenadoma dobili v roke svoje prve škarje, ne da bi jih znali

uporabljati.

Toda časi se spreminjajo in z njimi tudi frizerji. V zadnjem času lahko preberemo, da je med nas vstopila najmlajša generacija frizerjev, torej tistih, ki so se rodili v sedemdesetih letih. In ta generacija naj bi v frizerski svet prinesla novo upanje, nekakšno novo renesanso frizerstva, ki je nujno potrebna za sam njegov obstoj. To je res vzpodbudna novica in komaj čakamo na generacijo frizerjev osemdesetih let ali morda celo devetdesetih. Potem bo mladi rod zares močan in lahko bomo ponosni na nove frizerje - junake našega časa. Nič hudega, če se bodo spet porajale določene hermetične strukture, saj bomo vsi vedeli, da so ti frizerji dobri in da se sploh ni potrebno vznemirjati,

če na primer frizer Tone kuje v zvezde frizerja Miho, saj to počne s tehničnimi razlogi. Zato dodajmo za konec: "Stari frizerji so mrtvi! Naj živijo novi frizerji!"

Klemen Pisk.

frizer Tone

frizer Jure

frizer Stane

frizer Miha

frizer Gorazd

frizer Pepe

ODMEVI

ODMEVI

ODMEVI

VEM, KAJ HOČETE!

Sem 62 letna upokojenka in sem trdo delala vseh 35 let moje delovne dobe. Pa me barabe zdaj želijo ugonobiti. Imam tako majhno pokojnino, da si ne morem privoščiti niti pивske klobase, ki sem jo celo življenje tako rada jedla in ki mi je vedno pomagala proti vsaki bolezni. Prav zares! Sem imela enkrat vnetje stopal pa sem pojedla pivsko klobaso in sem bila takoj zdrava. Preklete barabe na oblasti so vsi mafija. Vse bi bilo treba postaviti pred zid in jih postreliti. Brez usmiljenja. Prekleta banda hudičeva, sami so si take pokojnine "naštimali" (Izraz je verjetno narečen, saj ga v SSKJ nismo našli), nam pa še turistične paštete ne privoščijo. In jejo postrvi in polnjene lignje, da bi jih vrag. A sem jaz zastoj garala celo življenje? Pa saj se nima smisla razburjati. Ampak crnila pa tudi še ne bom. Nikoli! Vam, banda, že ne! Saj vem, kaj hočete! Čimprej nas hočete na drug svet spraviti, da bi za vas več denarja ostalo. Da bi se potlej lahko po španskih otokih in jezerih z Ukrajinkami in Rusinjami, katere "švercajo" (Izraz je verjetno narečen, saj ga v SSKJ nismo našli) čez mejo, gonili. Pa brez zamer! Človek mora povedati določenim ljudem, kar jim gre. No, ampak Drnovška imam pa rada. Če njega ne bi bilo, bi pa res šlo vse v hudičevo luknjo!

Lojzka Toplar
Pri vodovodnem stolpu 12
45320 Čirče

SMRT PAČENJU PO RADIJSKIH VALOVIH!

Mnogo je bilo že pritožb in mnogo razvnetih duš, ki so poizkušale odpraviti nemoralnost, ki se je tako razširila, odkar se Sašo Hribar že nekaj let pači po radijskih valovih, najprej na tretjem programu, zdaj pa vsak petek na prvem programu. Iznakažuje slovensko govorico in se norčuje iz nam tako prisrčnih ljudi. Misli, kako je pameten, pa v bistvu sam sebe v drek žoka (Izraz je narečen; po natančnejšem pomenu povprašajte svoje ostarele stare starše.) Včasih sem Hribarja zelo spoštoval, ker je pred petimi leti brez napake prebral osmrtnico moje tete, zdaj pa me je bridko razočaral. Le kaj ga je pičilo. Meni, kateremu je slovenska beseda tako draga, vest ne da, da se ne bi oglasil in opozoril na veliko zlo, ki preti slovenskemu narodu. Pozivam vse, mlade in stare, da se zberemo v petek zjutraj v Ljubljani, skupaj odkorakamo do radijske hiše in vržemo s fizično silo iz etra gospoda Hribarja in naredimo smrt pačenju po radijskih valovih. Smrt pačenju! Svoboda uglajenosti!

Jože Škofic
Cesta na Brdo 13A
45320 Voglje

NATAKAR JE PREVARIL MENE, UBOGEGA ŠTUDENTA!

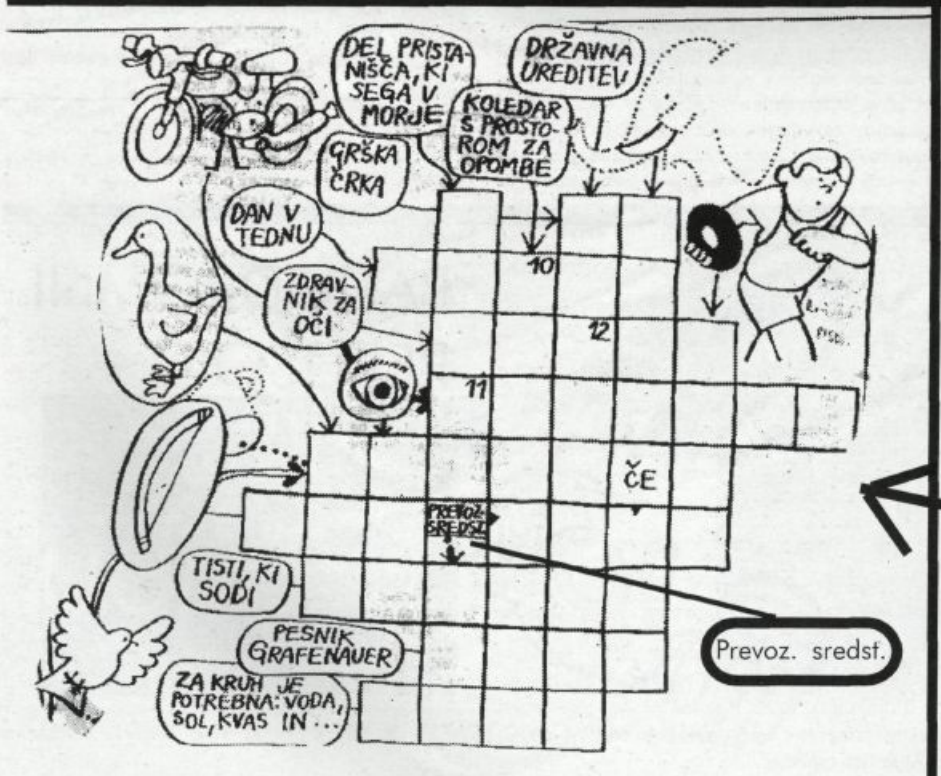
Rad zaidem v kakšno gostilno, še posebej kadar sem hudo lačen. Rad namreč pojem kaj toplega in okusnega. Odkar pa nam je država omogočila prehranjevanje z boni, pa storim to še večkrat. Ni za mene večjega veselja, kot je usesti se za mizo, naročiti natakarku vampe, škampe ali pečenko z zeljem in ta čas srkati gosti sok ali morda Zlatoroga. Takrat se za mene odpro nebesa in pozabim na vse pretekle skrbi, ki so me težile pretekle dni.

Tako sem se tudi nekega vročega jesenskega jutra odpravil v restavracijo, da bi morda pojedel kaj mesnega. Prazna vreča ne stoji rada pokonci, saj veste. Sonce je žgalo kot že dolgo ne in sinjemodro nebo že dolgo ni bilo tako čisto in brez oblakov kot ravno tistega dne. Kot pritajen gost se je vame naselila topla skodelica sreče. Z žarom v očeh sem gledal ženske čevlje, katerih vnet zbiralec sem bil. Naj dodam, da zbiram samo leve, desne pa podarjam gospem, ki so jim amputirali levo nogo. Našel sem gostilno Pri Tinetu in Metki, za katero sem imel še en bon v denarnici, prijazno pozdravil in odpeketal v jedilnico, kjer so stregli kosila. Za kosilo si lahko izbiral med zelenjavnim polpetom in mesnim. Naročil sem mesnega, ker me je oče vedno učil, da so v mesu beljakovine, v zelenjavi pa le vitamini in da so od vitaminov ne da živeti, še kako pa z beljakovinami. Ubogal sem torej očetov nasvet in naročil mesni polpet. Čakal sem pet minut, nakar...

Mi prinese natakark zelenjavni polpet. In sedaj vas sprašujem, je to sploh mogoče, da se kaj takega dogaja še v 20. stoletju. Da ti natakark prinese zelenjavni polpet namesto mesnega. Da uniči tvoje radostno razpoloženje, ki se tako redko pojavi v melanholičnem telesu njenega veličanstva jaza.

"Jebem mu magaraca (Izraza v SSKJ nismo našli, zato gre verjetno za narečen pojav. Zaradi slabšega razumevanja se iskreno opravičujemo), pa takšno življenje." Zdaj pa je čas, da zaključim to svoje pismo, saj me čas tudi danes priganja. Ura teče, nič ne reče.

Tine Magarac
Oretnekova pot 14
64769 Kranj

Križanka, ukradena
iz Pionirskega lista...
Tožite nas!

ZNANEC IZ SOSEDNJE ULICE

Sanos je bil prvi bus, ki so ga Lado dali za vozit. Od takrat je skozi njegove roke šlo pet avtobusov. Sedaj ima Lado mercedesa. "Ja to j' zdj' nebol avtobus od vs'h k'r sem j'h meu zd'j. Dobr' je ja. Še televiz'jo in skret 'ma. Kva s' reku?" Lado se ne pusti provocirati. Če vidi, da študent hoče malicati na njegovem avtobusu, ga prijazno opozori:

"Ejga, to ni n'ben bife, a s' slišu. Dol pejt, če misl'sh jest tle gor."

Vedno nosi črna očala na nosu, ker se boji, da bi ga sončna svetloba oslepila na cesti. Da, da, Lado je zelo previden šofer. V življenju še ni imel prometne nesreče. Ve, kaj je njegova dolžnost in to dolžnost tudi vneto izpolnjuje. Zdaj že 7 let vozi na progi Jesenice - Ljubljana. "Ja, res je. Držau bo to. Kva zd'j devaš?" odgovarja. Če ga kakšna baba "zafeha", da bi ji ustavil, kje bližje domu, jo ustrezno nadere:

"Kva pa s ti men', da žm jest zarat tebe pvačvou pet tavžent mark kazni polcaj'm. Pa še avto te uhka zbije. A maš kej pamet, a s' čist prsmuknena."

Značajnih moških je danes vedno več. Tudi Lado kaže na to, da se stanje odgovornosti na cestah, vsaj pri poklicnih šoferjih, izboljšuje. "Pišuka, dons us' gon'jo po cestah. Če j' omejitev 40, bo vozu 140. Dons us' gon'jo. Gon'jo k' norci. Če j' omejitev 40, bo pelal 100. Po pa ni čudno, da j' tok mrtv'h."

Certifikata nima več. Ko se ga je enkrat napil, je v navalu ekstaze raztrgal svoj certifikat. "Mene ni treba s tem' piltkam za norca 'met." Zasluži pa zelo dobro. Nekaj dobi še za stalnost, za malico in pa kakšno naduro' tudi še opravi. Okoli 90.000 prinese vsak mesec domov.

Rad je tudi feferone. Pekoče. Ne samo ob sendvičih ali ob mesu, ampak tudi v golaž ali kakšno drugo enolončnico nareže noter malo ta pekočega. Povedal mi je tole štorijo:

"S'm enk't moj mat vrgu ke u golaž enga ta pekočga, toj rinva u l'ft, k' da b' meva žole v

LADO ČARMAN

Rubriko objavljamo že 8764 let

rit. Poj pa skor pol litra češploj'ga kompota spiva. Ja, če nis navaj'n, je hudič tak jest."

Rad posluša narodnozabavne ansamble, od popularne glasbe

pa je nor na Zlatka Dobriča in Anjo Rupel.

"Če ne bi biu poročen, bi sigurn' začel tole Ruplovo plavšat. Ja s'j zadn'č s'm jo na bank vidu. Fejst baba, mor'm rečt."

Doma ima ženo in dva otroka, punco in fanta.

"M' gobezda žena k' dam pridem, da jo moram poj enk't ornk očof't, da j' poj mir. Ponavat me uprašā:

Kes pa hođu tok cajt? Jest j' pa zinem ke u fris: Gmh d'j baba zoprna, če ne te žm tok, da sama zase nauvš vedva."

Sin je Miran. Le-ta se rad iz sebe norca dela. Tega pa njegov oče nič kaj preveč rad ne vidi in mu zato pogosto reče:

"D'j ne devaj se norca iz sebe." Hčerka njegova Milenca je zelo čedna. A

malce narcisoidna. Kar z vsemi fanti se rada spogleduje. Zato oče pravi: "Če jom še enkāt vidu, kako oči zavija k' kakšna stara kurba, jo 'm t'ko očofou. A sem jest njihov fotr, a nisem."

Rekel sem, da je in se preplašen odpravil stran, ker se je čisto razpenil, ker ga je neka lepota vprašala, če njegov avtobus, ki je peljal za Jesenice, pelje v Škofjo Loko. Zadril se je na njo:

"A ti boš iz mene norca briva, baba stara. A

ne vid'sh, da pele na Jesenice." Res, Lado Čarman je pravi mož in pravi šofer, ki ga niti ženska lepota ne vrže s tira. Kljub proletarskosti njegovega srca, njegov duh plava visoko nad nami.

Jože Kloboves

AMSTERDAM

potovalna
agencija

TULIPAN

6 dnevno potovanje
hotel v centru mesta
odhod: 16. november
cene: od 285 do 355 DEM
prijave: Dalmatinova 2
tel.: 314 - 248
- silvestrovanje

YU

**PALINDROMNI
REBUSOID**

Rešitve prinesite v butik Azra, Poljanska 7A, (BTC, hala C), najkasneje do 20. 11. 1995. Nagrada: polpenzion v Atomskih toplicah.

En belogardist še ne prinese zime.

ŠALE

Zbral in uredil Klemen Pisk

Janezek je bil zaposlen v cirkusu kot žongler. Nekega dne ga obišče cirkuški direktor.

- Janezek, naš cirkus bo prej ali slej propadel. Saj sam dobro veš, v kakšnih klavnih razmerah moramo ustvarjati program. Zato ti bom zdaj dal še zadnje plačilo, potem pa teci kar te noge neso v svet in si poišči novo službo.

Janezek je žalostno skomignil z rameni:

- Hm, kam pa naj grem stric direktor, saj ne znam nič drugega kot žonglirati. Nimam ne očeta ne mame, uboga sirota sem.

- To pa je tvoj osebni problem, ki ga boš moral rešiti s pomočjo svoje iznajdljivosti. Če si se lahko naučil žonglirati, se boš hitro oprijel tudi kakšnega drugega dela, na primer čiščenja čevljev.

- O, to bi bilo super, stric direktor!

Janezek si je oprtal culo na rame in se podal v svet.

Janezek je sedel na pločniku sredi Bronxa in čistil čevlje mimoidočim, ki so si želeli, da bi njihovi čevlji zažareli v jutranjem soncu Novega Yorka. Zdaj je spoznal, kako krut je lahko kapitalizem. Ob treh popoldne je Janezka obiskala njegova punca Samantha.

- Si vedel, Janezek, da je eden od bratov Marx razmišljal o kapitalizmu kot o največjem zlu človeštva, ki ga je treba izkoreniniti?

- Ne, nisem vedel.

- Si vedel, Janezek, da je pljuvanje v skledo svojega bližnjega, če se vzame, da stoji skleda pet metrov proč od tebe in da piha močan protiveter, sila prismuknjena

reč.

Janezek se zamisli, potem pa reče:

- Hej, Samantha, mislim, da nisva ustvarjena drug za drugega. Najbolje bo, da si poiščeš kakšnega drugega fanta, ki ti bo znal prisluhniti.

Samantha je žalostno skomignila z rameni in odšla proti domu. Na poti je zavzdihnila sama zase:

- Nihče ni tak kot moj Janezek!

Janezek je odšel na predavanje ostarelelega, toda dobro ohranjenega in simpatičnega profesorja. Usedel se je tik za Rdečo kapico, kot je pravil neki XY svetlolaski, ki jo je videl sprehajati se v rdečem plašču. Po končanem predavanju je Janezek vzklikal: "Naj živi Eva Longyka!" Potem se je prepiral s svojim kolegom o vprašanju moralnosti tega početja. saj se dotični ni strinjal z njegovo filozofijo biti-in-ne-bit.

Po teh dogodkih je bilo jasno:

- da so vsi mislili, da je Janezek prišel na predavanje zaradi Eve Longyke, kar pa je bilo pravzaprav daleč od vsakršne resnice, saj je Janezek prišel na predavanje zaradi Rdeče kapice;

- da je postal Janezek tarča posmehov in se kot tak ni mogel uveljaviti v svojem okolju;

- da je vse skupaj povzročilo zaton Janezkove ustvarjalnosti.

Zato si je Janezek oprtal culo na rame in odšel v svet.

Nekoč so v društvu za prevzgojo mladine razpravljali na temo, ali se sploh splača prevzgojiti človeka, kakršen je Janezek.

- Mislim, da je to popoln nesmisel, je dejal predstojnik oddelka.

- Če bomo prevzgojili Janezka, potem moramo storiti enako s Tončkom, Jurčkom in Jožkom.

- Prav imate, to je res nemogoče, je rekel doktor Bizon. - Ali si predstavljate, da bi Jožek Pomožek izgubil svojo funkcijo in se začel obnašati po pravilih, ki jih določa sodoben evropski bonton?

- Ali pa da bi Tonček prenehal biti naš kurirček in se posvetil kuhanju cvetače, zelja in ostale zelenjave?! je dodal hišnik.

- Da o Jurčku raje sploh ne govorimo! je vzkliknil predstojnik.

- Dovolj o tem, je rekel doktor Bizon. - Bomo jutri nadaljevali. Zdaj pa raje vzremo karte na mizo. Kaj imate raje, da igramo bridž ali poker?

- Bridž! je vzkliknila množica.

In potem so minevale delovne ure, oni pa so se menjavali na pozicijah slamnatega možica.

Janezek je sedel pod drevesom in gledal v daljavo. Jesensko listje se je trgalo od vej in se zapletalo med Janezkove lase. Nenadoma se je spomnil na Rdečo kapico, ki ga je vznemirjala na vsakem koraku. Lahko bi napisal pesem z naslovom "Za verze me, Kapica, nikar ne poprosi", ali pa bi zaigral na kitaro tisto staro dobro partizansko "Hej, brigade hitite". Ampak bilo je preprožno. Bližala se je ostra zima. Starka Zima.

Prišla je Zima in snežinke so počasi zasipale Janezka. Pošteno ga je zazeblo. Potem je zaspal in zmrznil pod drevesom. Nihče več nikoli ni videl Janezka. Toda Janezek še vedno živi med nami. Ah, ta Janezek!

Etnološki zapisi

Janera Trdine

IN
OBSKURATORJA

8. zvezek (1871), zapis št. 241

Dolenec, če ni pijanec in preveč zadolžen je strašno samostojen, sam svoj, svojeglav, nepriljuden, zabavljiv, prav misantrop.

Jezo razliva naj bolj nad škrici, ker se jiti nima nič bati, in sploh nad gospodo, katero sovraži kot hudiča.

Še za farje ne mara nič. Rad jim očita denar in babe.

Ta lastnost je posebno razvita proč od vel. cest, po hribih in jarkih, kjer vlada še neomajana surovost in praznoverje v zavezi z nekakim za-grizenim pohosom in bogatim slovenskim jezikom.

V vinskih krajih pa so srca bolj mehka, in gostoljubnost ne še prazna beseda.

Če je pa tak človek pijan, se pa kažejo vse omenjene lastnosti še v mnogo večji meri in delajo iz Polenca pravega divjaka.

Tribuna:

»V ZARJE VIDOVE!«

**Za pismene, polpismene
in tudi za VAS**

Š T U D E N T S K I

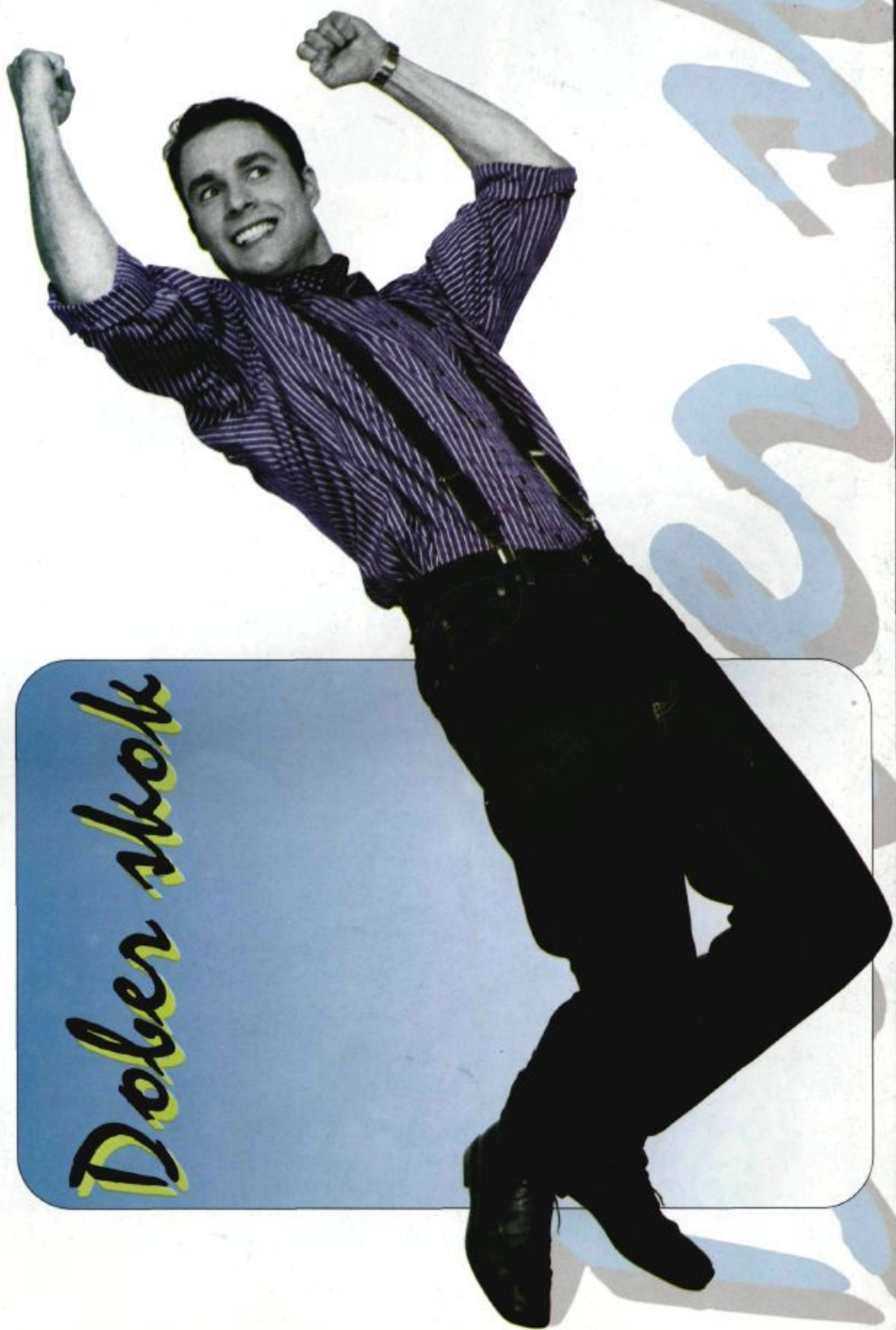
RAČUN

za dvig gotovine na bančnih avtomatih po celi Sloveniji
za plačevanje položnic ali polog gotovine na bančnih avtomatih
Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana

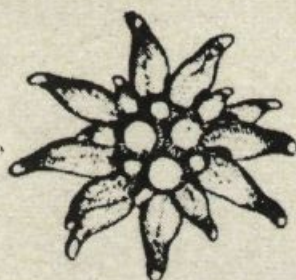
možnost izredne prekoračitve stanja na računu
za brez gotovinsko plačevanje blaga in storitev

brezplačno vodenje računa

10 ljubljanska banka
NOVA LJUBLJANSKA BANKA D.D. LJUBLJANA

Dobri skoki

Varujte planinske cvetice!

Po naredbi, vzakonjeni dne 28. februarja 1922.,
Uradni list štev. 377 iz leta 1922., je

prepovedano

trgati, ruvati, prodajati in ponujati
v nakup redke rastline.

Kljub prepovedi se uničujejo največ sledeče:

planika ali očnica (*Leontopodium alpinum*),
murke ali zamorčki (*Nigritella angustifolia*, *nigra* in *rubra*),
blagajevka in progasti volčin (*Daphne Blagayana* in *striata*),
lepi ali Marijini čeveljci (*Cypripedium calceolus*),
lepi jeglič ali avrikel (*Primula auricula*),
kranjski jeglič (*Primula carniolica*),
rumeni encijan (*Gentiana lutea*).

Kogar bi se zasačilo, da trga ali ruva ali pro-
daja ali ponuja v nakup navedene in druge pre-
povedane redke rastline, se mu bodo le-te odvzele
ter ga bo politično oblastvo kaznovalo z globo
od 5 do 1000 dinarjev ali z zaporom do 14 dni.

, dne

192

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

O, da sem potnik pod težkim zelenjem vrtov,
da mogel bi v vlažne daljine kot v vino
nevidno zarje namakati,
rasti v šumenju ros, kaliti v dihu vetrov,
o, da bi mogel mirno, tiho po cesti korakati!

Srečko Kosovel

Človek je pokončni človek. Živimo na cestah zemlje in dvignjeni proti zvezdam. Prvi korak čez stepsko obzorje je prvo vprašanje o domu, ki ostaja spodaj. Je misel na zvezdno nebo in želja po videzu začetka. Iz giba se rodi kozmogonični ritual in čaščenje sveta, ki se vedno znova razsvetli. Tema v dan, zrak v vodo in voda v zemljo. Ogenj. Logos, je rekel modri Grk. In morja so bila prepluta. Svetovi se srečujejo, spajajo in uničujejo. Zemlja je prehojena in preplezana. Davní dim nočnih ognjišč se vije čez oranžne poligone vele mest in prva pot domov se pričinja na spiralah informacijskih avtocest. Sence v neoni, vodik v morje in morje v nuklearke. Digitalno. Procesualno, rečemo. In svet preletimo.

Če je bilo govorjenje o ogroženosti naravnega okolja in posledično o ekologiji v osemdesetih letih nekaj modnega in hkrati zavezujočega, potem je danes, v devetdesetih, nekaj vsakdanjega in neproblematičnega, kajti iz varne distance malega onesnaževalca, ki lahko le z začudenjem spremlja brezbriznost gigantov, ki vehementno rovarijo kilometre pod morjem in cefrajo ozon, je iz ekologije pregnana vsaka sled modnosti. Stvar je postala nuja. Zahod, ki nas skeptično sprejema, se šele zdaj zaveda prave moči sibirskih smetišč in visokih dimnikov oglenelih tovarn, ki tako dokončno postajajo skupna dediščina norosti. Mogoče so se prav zaradi tega bednega spoznanja znova zasvetile obale tihomorskega otočja. To

veličastno dramo pustošenja, ki ji je moč slediti zgolj še skozi elektronsko sliko, katera z reducirano dramaturgijo zapisuje zgolj drobce tistega, kar bo naša prihodnost, je treba končno ugledati. Arzenali bipolarne razdelitve se nesmiselno novoujčijo za nazaj na nedolžnih cvetovih etnij. Kultura, omika in človekovo dostojanstvo so atributi zgolj tržnih zank in lepih obrazov. Skopo finančarstvo postaja edini smisel nezrelih kreator, ki kraljujejo parketom, indeksom in majhnim prevaram. Čez polja hipokrizije pa neopaženo odteka gnojnica, lase nam moči že pozabljeni kisli dež, želodčke si polnimo z nizkokalorično mezgo in žejo si gasimo z energetskeimi napitki, kar nas vse boati in pripravlja na nove spopade.

Čas je za ponovno zastavitev temeljnih vprašanj, za poskus pogleda nazaj. Napor, ki pa bo znova ostal brez pravega odgovora. Pa vendar.

Pred nami je zveščič, izbor, točneje priloga Tribune, ker tega pisanja ne moremo drugače označiti. Ta prva specializirana priloga naj služi kot model, ki bi tudi v prihodnje krasil vsaj nekaj izvodov Tribune letno, to je želja in izziv za vse, ki so to

UVODNIK

številko zasnovali in za vse, ki bodo pri tem sodelovali v prihodnje.

Na teh dvajsetih straneh je zbranih nekaj poskusov na temo ekologije. S tem smo ustvarjalci poskušali znova uvesti v krog mlajših piscev zavest o temi, ki - kljub zlomu velikih zgodb ostaja aktualna. Pričujoči prispevki se lotevajo problematike širokega spektra odlagališč smeti, reciklaže, pravne ureditve s področja varovanja okolja, odnosov med politiko in ekologijo ter nekaj krajših esejev in intervjuja. Priloga se zaključuje s eco-stripom in na sredi razpre z dvostransko karto zapackane Slovenije. Prav je tudi omeniti domiselno oblikovno in grafično podobo priloge, ki je tiskana na ekološkem, recikliranem papirju ter v zeleni barvi.

Naj bo dovolj. Ustvarjalci upamo, da se bo zeleni zveščič prijel tudi med bralci, ali vsaj končal na primernem odlagališču med starim papirjem.

DUŠAN ŠAROTAR

O. GRINFRISU

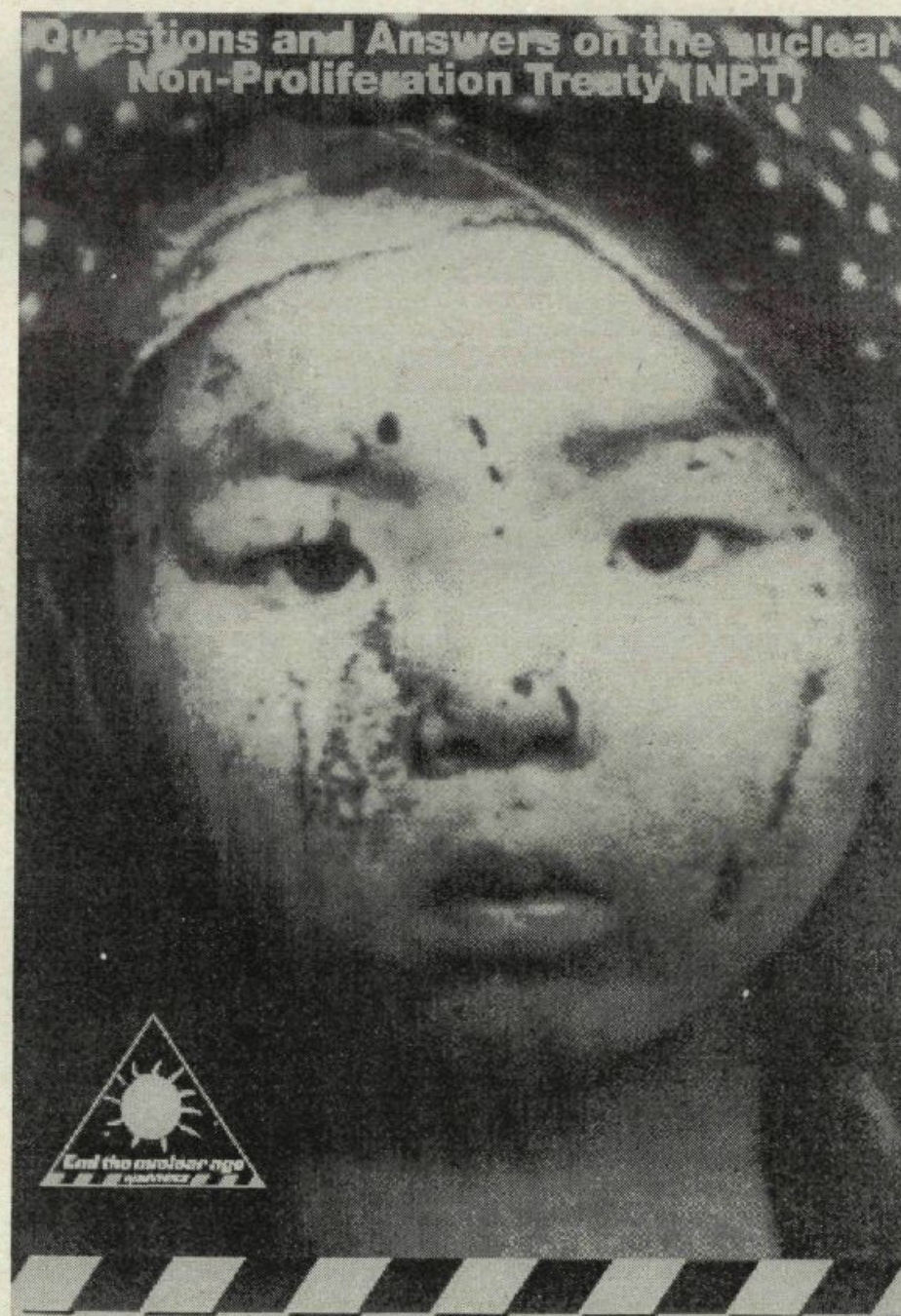
Ko se je leta 1969 zrušila smučarska koča v Kaliforniji, je moral za odškodnino izplačati večino svojega bogastva. Kmalu za tem je firmo obesil na klin, si s preostankom denarja kupil barko Vega in odplul na Južni Pacifik. Po treh letih križarjenja je zagledal oglas, na katerem je majhna vancouverška organizacija z imenom Don't Make Wave Committee iskala prostovoljce za plovbo na nek francoski otok. Naloga je bila protestirati proti francoskim jedrskim poskusom. McTaggart je odplul proti Mururoi, se zasedral na verjetnem kraju jedrskega poskusa in čakal približno mesec dni. Odplul je šele po tem, ko se je vanj zaletel francoski minolovec in poškodoval ladjo in njega. Francoska mornarica je zatrdila, da je nesrečo povzročila Vega in da so oni samo rešili varuhe okolja. David McTaggart, mož, ki bo kmalu postal prvi predsednik, še ne čisto rojenega Greenpeaca, je bil zelo trmast. Naslednje leto se je na Mururoi vrnil s popravljeno barko in zvišano dozo trmoglavosti. Tokrat so ga Francozi pričakali manj odrešiteljsko. Pretepli so ga in mu trajno poškodovali desno oko in pozneje trdili, da se je David poškodoval ob padcu sam. Na njihovo nesrečo in, kot se je pozneje izkazalo, na nesrečo mnogih onesnaževalcev širom sveta, je članica posadke spopad posnela in film pretihotapila v svoji vagini. Ostalo je na celuloidu, je zgodovina. Do leta 1980 je McTaggart Greenpeace organiziral kot mednarodno velesilo, po ustanovitvi severnoameriške pisarne je to storil tudi v Londonu, Parizu, Amsterdamu. Seveda je nedosledno in populistično zgodovino Greenpeaca treba pisati kot zgodovino enega moža, Davida McTaggarta. Organizacija je, kot smo videli, nastala pod drugim, mnogo domiselnejšim imenom leta 1971, ko je skupina zaskrbljenih državljanov (tako piše v uradnih Greenpeaceovih izdajah) v Vancouveru najela ladjo in odplula na Aleutski otok Amtchitka protestirat proti ameriškim jedrskim poskusom. Njihova akcija je v medijih vzbudila takšno pozornost, da so morale oblasti v enem letu od prve akcije jedrske poizkuse na otoku popolnoma opustiti. Amchitka je danes zavetišče za divje živali, Greenpeace pa že dolgo ne več samo organizirana skupina zaskrbljenih dolgotrajsnih in dolgoletnih državljanov, ki izmenično plovejo na LSD-jih in marihuani ter izposojenih ladjah. Ne gre pozabiti, da je Greenpeace konec koncev le še en otrok revolucije šestdesetih.

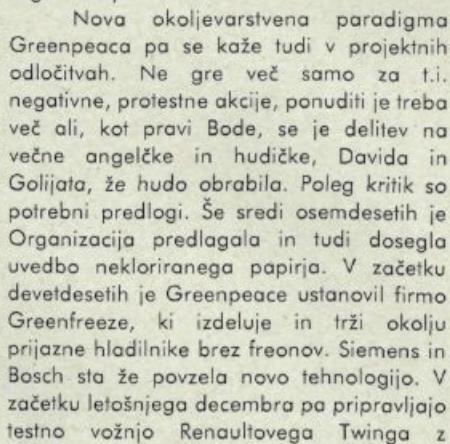
Kako se je spremenil način delovanja Greenpeaca, kaže primer iz leta 1982, ko se je Mednarodna komisija za lov na morske kite odločila za vzpostavitev moratorija.

Greenpeace je takrat večje pomagal pri zagotovitvi potrebne dvotretinske glasovalne večine. K pristopu v komisijo so nagovorili šest majhnih držav iz tretjega sveta, v zameno prevzeli njihovo letno članarino v višini 150 tisoč ameriških dolarjev in z njihovo glasovalno pomočjo zagotovili uvedbo moratorija za lov na morske kite. Med drugim so delegate šestih držav ob prihodu na zasedanje Komisije na letališčih čakale luksuzne limuzine. Japonski

predstavniki, ki so glasovali proti uvedbi moratorija, so se na zasedanje odpeljali v avtobusih javnega prevoza. In tako je čas mineval in Greenpeace je rasel. In rasel. In rasel.

Nekje konec osemdesetih in v začetku devetdesetih so nanj pričeli leteti očitki, da je postal neobvladljiva multinacionalka, stroj za pranje denarja in McDonald's

Borut Osonkar

E2

A black and white photograph showing a vast field of small, white, cross-shaped markers, likely representing victims of the Holocaust, stretching towards a large industrial facility with multiple cooling towers in the background.

E3

A black and white photograph showing two young children sitting inside a large, dark wooden barrel. The children are looking out from the top of the barrel. To the right of the barrel, there is a manual water pump with a handle and hose, mounted on a wooden platform. The ground is dry and dusty with some sparse vegetation. The overall scene suggests a rural or arid environment.

VII

E4

ONESNAŽENOST VODA

Tekoče vode so bile vedno pomembne za človeka. Nova ozemlja so bila odkrita vzdolž rečnih sistemov, ki so služili kot poti, zaloge vode za pitje in uporabo ter kot vir energije.

Danes je težko najti nedotaknjene vode. Naseljenost in dejavnost ljudi v katerem koli času in prostoru ima svoje posledice, vpliv na spremembe v okolju.

Najusodnejše spremembe okolja v vseh zgodovinskih časih je povzročil človek.

Človekovi posegi v vodne sisteme:

- sprememba fizične oblike rek (preoblikovanje rečnih korit, rezervoarji, jezovi, hidroelektrarne...)

- sprememba dotoka vode (odvzem za industrijske potrebe in potrebe prebivalcev)

- poseganje v sestavo vode (onesnaženje z razgradljivimi in nerazgradljivimi snovmi v odpadnih vodah, spremembe temperature in pH vrednosti vode...)

Vsak ekološki sistem ima ustaljene zakonitosti, ki so nastajale v milijonih let razvoja. Motnja teh zakonitosti je uveljavljanje novega ravnavežja (onesnaženje), sprememb, ki lahko vodijo do uničenja. Te spremembe so danes že tolikšne, da se ljudje zamišljajo nad posledicami, saj se kakovost in uporabnost voda slabšata.

In kakšno je stanje v Sloveniji?

Slovenija je vodnata dežela, celo med najbolj v Evropi. Oskrba z vodo bi bila po tej oceni neovirana za dolgo dobo in za vse porabnike. V resnici pa stanje ni tako ugodno. Naši vodotoki so tako onesnaženi, kot da bi imela Slovenija 8 milijonov prebivalcev. Težnja povečevanja onesnaženosti pa še obstaja. Lahko rečemo, da je v Sloveniji prej pomanjkanje kot obilje pitne vode. Današnje stanje je tako, da je z vodo treba ravnati gospodarno. Za osebno rabo porabimo po nekaterih ocenah povprečno 300 l in več vode dnevno na prebivalca. Veliko več vode potrebuje industrija, obrt, kmetijstvo...

V letu 1992 je bilo odvajanje, čiščenje in kontrola odpadnih voda zakonsko urejena po zakonu o vodah iz leta 1981. Po tem zakonu se načelno ne sme izpuščati onesnaženih

odpadnih vod v površinske in podzemne vode. Dovoljene koncentracije škodljivih snovi omejuje pravilnik o tem, kakšne snovi se štejejo za nevarne in škodljive in pravilnik o odpustnih temperaturah vode.

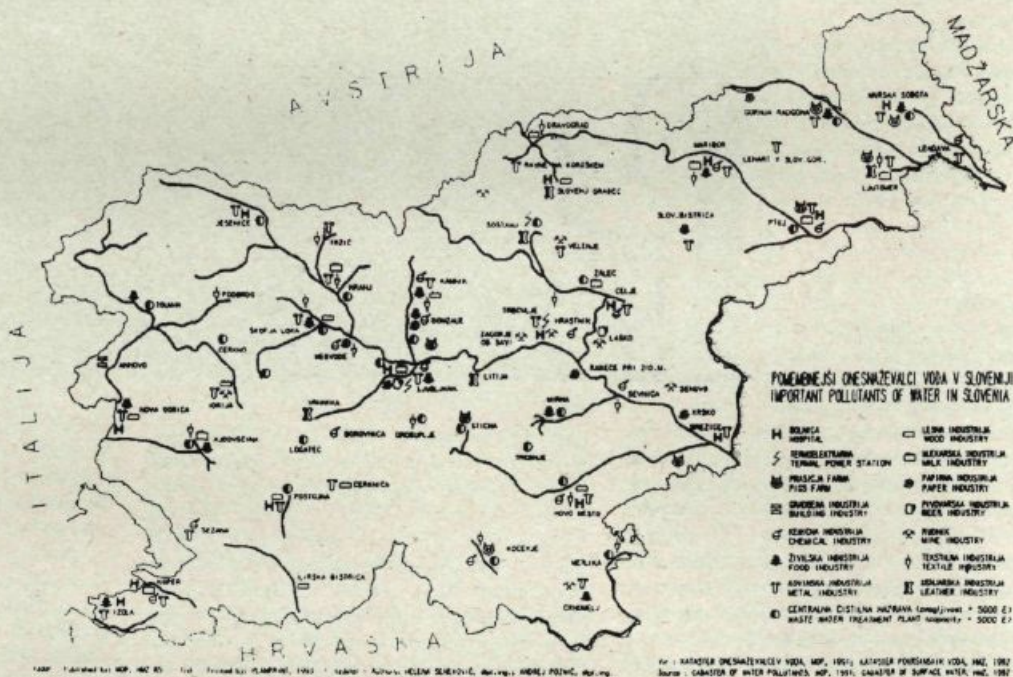
Vendar v praksi izvajanje zakona ni povsem mogoče brez zagotovljenega finančnega sistema, predhodnih sanacijskih programov in izvajanja teh. Tako se onesnaženje voda nadaljuje.

V industrijskih obratih se v zadnjih letih

zanemarjeno v preteklosti kot pa sproti preprečevati nove negativne vplive na okolje.

Končno se vedno vrnemo k spoznanju, ki ga bomo morali začeti upoštevati - da človek ni gospodar okolja, ampak le njegov del. Varovati moramo zakonitosti okolja in dovoljevati samo posege, ki ne bodo bistveno spremenili celotnega delovanja okolja.

Ustvariti in razvijati moramo sožitje med človekom in naravo, saj je od tega odvisna

Vir: KATIPER ONESNAŽEVALCEV VODA, MOP, 1992; KATIPER POUKOVANJE VODA, MOP, 1992
 Source: CATALOGUE OF WATER POLLUTANTS, MOP, 1991; CATALOGUE OF SURFACE WATER, MOP, 1992

že nameščajo čistilne naprave, saj se je povečalo tudi plačilo za določeno onesnaženost odpadnih voda.

Še vedno pa je nezamisljiv vpliv na onesnaženje voda iz naselij, kjer je neresen problem komunalnih odpadkov, ki so v glavnem brez čistilnih naprav in urejenega kanalizacijskega sistema ter intenzivne kmetijske dejavnosti (gnojenje, zaščita rastlin, gojenje živine).

Glavna težava pri sanaciji onesnaževalcev je zagotavljanje finančnih sredstev.

Nove dejavnosti, ki bi vplivale na onesnaženost voda in okolja, morajo pred pričetkom obratovanja predložiti študijo vplivov na okolje. S tem preprečujemo porast novega onesnaževanja, sanacija obstoječega pa je rešljiva s finančnimi vlaganji v ekološke rešitve. Težje in dražje je popravljati, kar je bilo

usoda človeške družbe.

Slikovna priloga: pomembnejši onesnaževalci voda v Sloveniji

Viri Literature:

- Rejic M.: Onesnaženje in varstvo okolja. Celinske vode, VTOZD za biologijo BF, Ljubljana 1983.

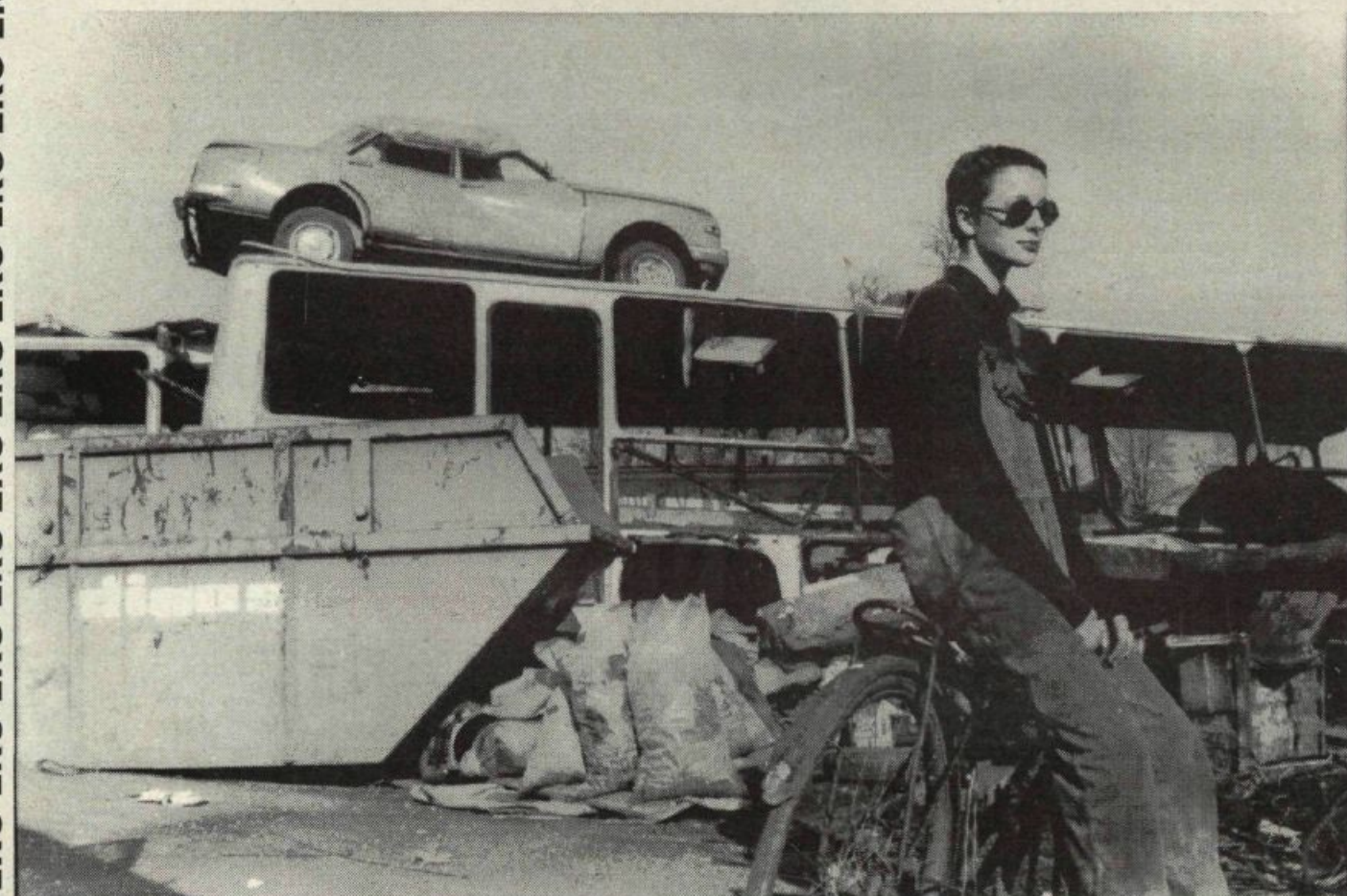
- Toman M.J., Steinman F.: Biological Assessment of Organic Pollution in Streams, Univerza Ljubljana 1995.

- Zupan M.: Kakovost voda v Sloveniji v letu 1992, MOP, HMZ Republike Slovenije.

Nataša Jan, dipl. biolog

E5

O SMETEH

Dragi bralci in bralke Tribune, ste letos namakali noge v slovenskem primorju? Ste se spuščali s kajakom v okolici Ljubljane ali pluli s čolnom v bližini Ptuj in namakali roke in ali noge v vodo? Če ste, morava čestitati vašemu pogumu, saj ste si drznili storiti stvari, za katere midva nikakor ne moreva zbrati poguma.

Ali ste vedeli, da slovenski potapljači vsako leto organizirajo čistilno akcijo slovenskega morja, v kateri vsakič izvečejo iz morja na kopno nekaj ton najrazličnejših smeti, ki jih vrti Slovenci vedno znova najdejo v kleteh in na podstrešjih in se jih nato tako domiselno rešijo, da jih preprosto zvečejo v morje. Seveda moramo tem podjetnežem priznati tudi trud, ki ga vložijo v svojo akcijo, saj bi jim bilo verjetno dosti preprosteje, če bi svoje smeti odvrgli kar na sosedovo dvorišče, vendar jim njihova visoka kultiviranost ne dovoli takšnih izpadov. Vsa čast jim.

Hja, ekologija pač ni stvar, ki bi bila trdno zasidrana pod kožo Slovencev. Seveda

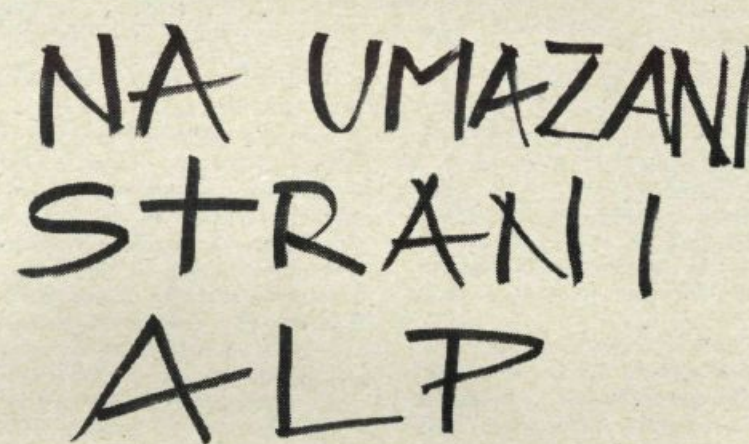
imajo vse stranke v svojih programih vključene točke, v katerih se zavzemajo za čistejšo okolje, toda dragi gospodje, kdaj bo beseda meso postala. Svoje ekološke naloge ne opravimo s tem, da volimo stranko, ki obljubi, da se bo prizadevala za izboljšanje zraka, vode in zmanjšala splošno polucijo v naravi. O ne, to vsekakor ni dovolj. Potrebno se bo bolj potruditi, če se nočete v prihodnosti voziti z avtomobili, zaščitenimi pred vdorom onesnaženega zraka in ultravijoličnim sevanjem iz vesolja.

Ekoloških problemov je veliko. Gospodarska ekspanzija v zadnjem stoletju je prispevala k temu velik delež in čas tranzicije iz enega sistema v drugega ni ravno naklonjen naravovarstvenikom in njihovim zavzemanjem za čistejšo okolje in neporušen ekosistem. Gospodarska ekspanzija in z njo tesno povezana rast potrošnje energije ter tehnološki napredek so bistveno poslabšali kvaliteto zraka (pri čemer je vonj po tabaku, ki se je vil po centru Ljubljane v začetku

oktobra še kar nedolžen indikator tega, kaj vse se spušča v ozračje). Prav tako se je dvignila raven hrupa, ki povzroča stres tako pri ljudeh, kot tudi pri ostalih živalih, da o onesnaženju voda niti ne govorimo. Žal ne gre le za kakšno reko, ki se prej ali slej tako ali tako izlije iz naše zakotne države, temveč bistveno kvira tudi podtalne zaloge pitne vode in morda ni več daleč dan, ko bomo morali kupovati ustekleničeno pitno vodo.

Seveda ne bomo pozabili na vedno priljubljeno temo uničevanja gozdov, kjer pa se morda preveč poudarja kisel dež in obolevanje gozda zaradi splošnega onesnaženja ozračja in se pozablja tudi na slabo kontrolo pretirane sečnje, s katero premnogi lastniki rušijo ravnatežje v gozdu in s tem večajo erozijo v njem.

Slovenci smo tudi ponosni solastniki jedrske elektrarne v Krškem in kot trenutno kažejo stvari, se zna zgoditi, da bomo skupaj s Hrvaško zgradili še eno. Kljub potencialni nevarnosti, ki jo elektrarna predstavlja, pa moramo priznati, da je njen vpliv na okolje

Kersnikova 4,
61000 Ljubljana,
tel 319 496.

*Intervju: "OH, KAKO
DOLGO ŽE NISEM BIL
PRI MURI"*

Ko sva se srečala, je bil ognjen v toplo odejo in je bral, ko sva začela s pogovorom, je bil razvnet. Štefan Smej je profesor filozofije, etnolog, polemik, ekolog in zdaj novinar, urednik kulture na Vestniku. Stanuje v bloku in živi ob Muri.

G. Smej, predstavite se nam, prosim, kot ekolog.

Včasih sem se predstavljal kot ekološki fundamentalist, tisti, ki čuti, da je treba stvari v odnosu z naravo korenito spremeniti, kar pa je zahtevalo ogromen človekov individualni angažma. Danes fundamentalist nisem več, sem bolj ekološki cinik.

Če je vaše pionirske, fundamentalne akcije konec in se zavestno umikate aktivizmu, se nujno postavlja vprašanje, ali je ekologija brez angažmaja sploh možna?

Če sem danes ekološki cinik, je to zgolj zato, ker sem nekoč mislil, da mi pripada več eksistence kot drugim ljudem, govoril sem o ekološki grožnji, na vse kriplje izpostavljaj svojo osebnost, skratka vedel sem se, kot da mi pripada več sonca, več vode... In to zbujajo v očeh soljudi slejkoprej nelagodje, tudi čudaštvo. Tako sčasoma prideš v položaj, ko moraš biti cinik, in to v vsaj dvojnem smislu, v tistem avtentičnem, kinškem smislu in drugič kot neka drža. Če govorimo o avtentičnem smislu cinizma, se naposled zavemo, da je treba filozofirati in ekologizirati s kostmi in kitami, vedno moraš začet z novimi akcijami in biti

vedno v pogonu. Kar pa se tiče tistega drugega cinizma, kljub vsemu gre vse navzdol, ozonski plašč se veča, naravne razmere se spreminjajo in na neki mikro ravni je treba biti ekolog. Vendar pa je treba vedeti, da če tudi je v neki vasi voda onesnažena, jim jo pač vozijo, in tudi tisti ljudje, ki so ogroženi, pravijo, če nimamo vode, bomo pa pili vino. Tako na tej mikro ravni ni ničesar fatalnega, globalni pojavi pa imajo fatalen značaj.

Govorite o globalnih pojavih, znana je sintagma: misli globalno - deluj lokalno, vendar zdaj imamo vse več globalnih onesnaževalcev, tudi jedrski poskusi na Mururoi so le eksempl. Tako smo prisiljeni misliti na novo paradigmo: misli lokalno - deluj globalno.

Kar se tiče pokanja na Mururoi, je stvar zopet nekako obrnjena. Zdi se mi, da bodo Francozi kmalu peljali na mesto eksplozije množice turistov in jim z Geigerjevimi števci dokazovali, da tam ni bilo ničesar. Tako imam občutek, da se bo s tem naivni, nemetodičen, ekološki skepticizem zgolj povečal, ker se bo res pokazalo, da to ni bilo nič strašnega, saj konec koncev ni bilo nobenega neposrednega potresa ali bistvenega povečanja radioaktivnosti. Danes je treba dobro premisliti, kako boš ekološko dramatiziral pred množico.

Toda v neki holistični perspektivi ne moremo mimo dejstva, da se je v tem času povečalo število vulkanskih izbruhov in potresov.

Ja, seveda. Vendar to vam razni preroki in

manipulatorji prikažejo kot nekaj usodnega. Čeprav bi s podatki iz raznih obdobjih lahko pokazali, da to ni nič posebnega. Zato današnji ekološki prerokovalci venomer pričakujejo katastrofo, kozmično apokalipso. Zato je nejevernim potrebno povedati, da se nekatere pričakovane negativne projekcije še niso izpolnile, na primer Rimski klub. Tako še vedno imamo vodo, črpano nafto...

Zgodovina nas uči, da so človekove katastrofe najprej miselne, idejne. Poguba kot kriza mišljenja, kriza in nujnost nove "mehke, zelene paradigme". Poskušajva to tezo aplicirati na ekologijo.

Če bi bilo mogoče iz krize mišljenja izpeljati spremembe življenjskih praks, če bi iz tega, česar ne moremo interpretirati, bilo mogoče izpeljati sklep, potem bi si lahko zaželeli več mysticizma, rituala in metafizike. Tistega nadležnega pozitivizma, ki gradi na domeni, da je svet mogoče interpretirati, je danes konec; in potem tudi ne bi bilo več potrebno nekako nietzschejansko-kinično filozofirati. To, da se napovedujejo neke nove mišljenjske paradigme, je vsekakor res, vendar gre pri tem bolj za nesrečnike, za tiste posameznike, ki vidijo vsakokrat naprej, medtem ko v množicah vedno prihaja do upora intelektualizmu, kar nam priča tudi upad ugleda slovenskega pisatelja, ki se znova umika iz javnega in političnega življenja.

Govorimo o koncu racionalizma, zlomu progresivne logike modernističnega projekta in ponovnem odkritju, o obujanju tradicije. Odmavno je vaše ukvarjanje z reko Muro, o kateri ste napisali knjigo. S prijateljem Vladom Kreslinom ste se lotili gradnje vodnega mlina, govorite o animizmu... Mar je v tem moč ugledati obzore nove paradigme?

Ko pomislim na vse to govorjenje o preteklosti, o fisti plehki predstavi o folklori, mi postane slabo. Ob misli na folkloro, se mi utrne misel na sploretalizirano, nizko, instant kulturo pijančevanja, na tem ni nič gosposkega, nič arist. Takšna kmečka, bornirana folkloro, predstavljena v liku dunajskega kočijaža, ne spada v samostojno državo. Kar pa se tiče animizma, na to plast duševnega v kolektivu pa je treba vedno pomisliti, ko jih hočeš animirati.

Ta vzgib v kolektivnem se je dokazal tudi v skorajda neponovljivem civilnem gibanju, ki se je odigralo pod sintagmo, Mura Fuck Off, pred dobrimi desetimi leti, kjer ste vi odigrali ključno vlogo. Šlo je za množičen upor gradnji verige hidroelektrarn na reki Muri.

Seveda. Takrat smo nastopili s čisto nove

Uvaja selekcioniranje odpadkov, primerno se skladiščijo strupene snovi, vse več izdelkov se reciklira... Vendar pa so individualne razlike med ljudmi in okoliži še vedno ogromne, toda neka planetarna ekološka grožnja nas bo nekoč gotovo združila. Takšen trend pa najbolje simbolizirajo globalne organizacije, pa najsilneje delujejo kapitalsko ali volontersko.

In vendar je potrebno poudariti, da takšna organizacija ustreza predvsem našemu, Zahodnemu kulturnemu krogu, manj razviti svet, ki je šele na pragu ekološke krize, tega ne more dojeti. Šmo mar zdaj bolj na pragu civilizacijskega spopada kot nekoč?

Nesporno je, da so ekološki problemi obče človeški, planetarni problemi. Tako se je pokazalo, da ozonska luknja ni nekaj cikličnega, temveč je nesporna posledica pretiranega onesneževanja, ki se še stopnjuje. Vse to pa bo gotovo sprožilo novo agresivnost razvitega sveta do manj razvitega, ekološko neosveščenega. To, kar se zdaj poskuša zgladiti s formalnimi opomini, s raznimi oblikami svetovanja in pomoči, bo moralo prerasti v konflikt iz občutka ogroženosti, čeprav se velikokrat sliši, da imajo tudi nerazviti pravico do uničenja svoje kvote ozona, to pa je teza, ki nikakor ne vzdrži. V neki dolgoročni projekciji pa se rešitev gotovo kaže v vzajemni vrnitvi vase. Utopistično bi morali reči, da bo Zahod nujno moral sprejeti svojo krivdo nase, Vzhodu pa je treba dopovedati, naj živi po svojih modelih, ker so ti modeli, vsaj v očeh prosvetljenega Evropejca, manj destruktivni in okoliu manj nevarni. Če pa želite določen odgovor, pa moram priznati, da ga nimam. Zato se tudi umikam v svoj cinizem, ker če pri vsej stvari ne gre za demonsko silo, ki se poigrava s človeštvom, potem se neizbežno gibljemo proti koncu, ki pa je gotovo eklatanten. In v tej perspektivi niti nimam pozicije, da bi na vse kriplje reševal svet. Nočem več vreščati "Spreobrnite se, pazite na naravo." Veliko rajši imam svoje projekte, ki lahko nekoč služijo kot zaled, in to je vse.

Restavracija mlina je torej zgled za mehko, neekspanzivno podjetništvo. Gradite ga namreč pod okriljem lastnega podjetja. Je pa tudi simbolno dejanje, ki ponavlja arhetipski vzorec in hkrati vrača okolju prvobiten izgled?

Stvari se lotevam brez pretiranega predsodka do financ, tako mislim tudi o Greenpeaceovem delovanju, seveda pa za zdaj nimam od tega vlaganja še čisto ničesar, upam pa, da bo stvar delovala vsaj toliko, da bomo lahko vzdrževali stalnega mlinarja, ki bo hkrati vodič po objektu in prodajalec spominkov. Pri vsej stvari pa ne gre zgolj za zaustavljanje časa, vračanje v preteklost, temveč bolj za ohranjanje avtentičnega okolja z vsemi naravnimi posebnostmi in svojstvenimi ritmi. S tem pa se nekako prihranijo tudi za prihodnje uživanje. In to naj bi bil primer za podobne pobude in poizkuse v drugih okoljih, s tem pa hočemo nejevernežem dokazati, da se tudi z ekologijo da živeti in celo zaslužiti.

Dušan Šarotar

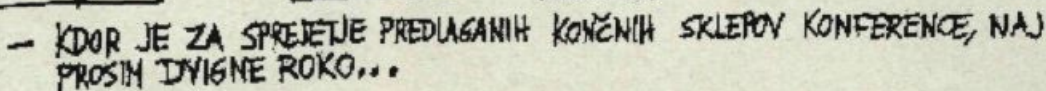

E7

Uvodoma ugotavlja, da je človek središče trajnega razvoja in ima zato

Prianost naj se izkaže položaju in potrebam dežel v razvoju (šesto načelo). Zato naj se za krepitev njihovih notranjih sposobnosti izboljšata in razširita menjava znanja in tehnologije (deveto načelo). V deklaraciji iz Ria se prvič na globalni ravni poudarja princip povzročevalca, po katerem je mogoče eksternalizirati stroške (v primeru povzročitelja onesnaženja iz druge države je mogoče od njega zahtevati povračilo nastalih stroškov) (šestnajsto načelo).

Deklaracija prav tako poudarja pomen ugodnih mednarodnih ekonomskih pogojev. Preprečena naj bo nepravilna ali samovoljna diskriminirajoča okoljevarstvena politika v obliki tržnih omejitev in preprečeni naj bodo enostranski ukrepi pri premagovanju okoljevarstvenih težav zunaj meja lastne države. Okoljevarstvene ureditve meddržavnega

Države se obvezujejo k medsebojnemu sodelovanju v duhu globalnega partnerstva s ciljem ohraniti in vzpostaviti zdravje in celovitost zemeljskega ekosistema. V tem smislu sprejemajo industrijsko razvite države zaradi tehničnih in finančnih zmožnosti in okoljevarstvene obremenitve, ki jo njihove družbe povzročajo, odgovornost pri

Nadalje je bilo ugotovljeno, da države pri izkoriščanju naravnih virov

Pomen Deklaracije iz Ria je v globalni postavitvi zahtevnih okoljevarstvenih in razvojnih ciljev in v dolžnostih državi, državljanu pa v nalaganju udeležbe pri odločanju.

Borut Osonkar

A black and white portrait of a middle-aged man with short, dark hair, wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a dark tie. He is looking slightly to his left with a neutral expression. The background is dark and out of focus.

A black and white portrait of a middle-aged man with a receding hairline, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He is looking slightly to his right with a serious expression. The background is out of focus, showing what appears to be a building with windows.

A black and white portrait of a middle-aged man with short, dark hair and glasses. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored shirt and a patterned tie. He is looking slightly to his left. The background is dark and out of focus, with some indistinct shapes that could be shelves or equipment.

I. REJC (SKD): To deklaracijo smo sedaj spet dobili naokoli in

E8

Evforično ljubiteljsko gibanje za varstvo

Borut Osonkar

EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO EKO

NA ZAČETKU JE BILA PRAZNINA...

Henry Jones 35

IN POTEM...

NEKAJ MILIJARD LET ZA TEM
SI SE RODIL TI, KRALJ ŽIVALI...

...ZASTRUPLJATI SVOJ DOM...

...S ČEDALJE UCINKOVITEJSIMI
SREDSTVI.

SMRT NE PRIZANASA NOBENIM.

VSAKIH PET SEKUND IZUMRE ENA ŽIVALSKA VRSTA...

A close-up photograph of a digital display, likely a clock or timer, showing the time '1:55'. To the left of the display is a small rectangular label with the text 'CAS...'. The display is black with white digits. The entire unit is mounted on a light-colored wall.

A close-up of a digital clock with a black display showing the time 11:58 in white digits. The clock is mounted on a wall, and a small label with the letters 'NI' is visible to its left.

KONEC